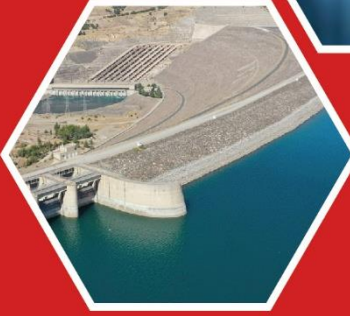
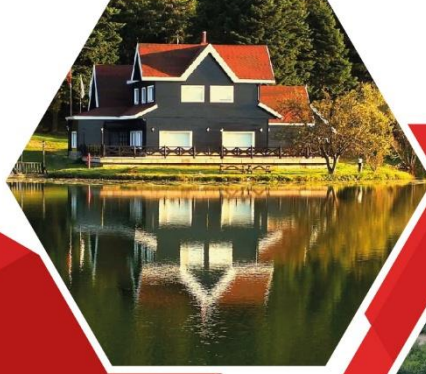

T.C. BOLU VALİLİĞİ TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ

BOLU 2024 YILI EKONOMİK GÖRÜNÜM ve FAALİYET RAPORU

www.bolu.ticaret.gov.tr

**T.C. BOLU VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**2024 YILI
BOLU İLİ
EKONOMİK GÖRÜNÜM
VE
FAALİYET RAPORU**

MART - 2025

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	8
BOLU İLİ	10
Bolu İlinin Tarihi	11
1. İÇ TİCARET	14
1.1. İÇ TİCARETE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	14
1.1.1. Bolu Ticaret İl Müdürlüğü İç Ticaret İle İlgili İş Ve İşlemleri	14
1.1.2. Ticaret ve Sanayi Odaları	15
1.1.3. Kurulan Ve Kapanan Şirket Sayıları	17
1.1.4. Coğrafi İşaret	19
1.1.5. Bolu Ticaret ve Sanayi Odasının Değerlendirme ve Önerileri	21
1.1.6. Gerede Ticaret ve Sanayi Odasının Değerlendirme ve Önerileri	23
1.1.7. Ticaret İl Müdürlüğüne Katılım Sağlanan Şirket Genel Kurul Sayıları	24
1.1.8. Hal Kayıt ve Yaş Meyve ve Sebze Hizmetleri	24
1.1.9. Taşınmaz Ticareti İşleri	24
1.1.10. İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti İşleri	25
1.1.11. Kuyum Ticareti İşleri	25
1.1.12. Alışveriş Merkezleri	26
1.1.13. Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler (İstenmeyen SMS Şikâyetleri).....	28
1.2. ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	29
1.2.1. Bolu Ticaret İl Müdürlüğü Esnaf Sanatkârlar İle İlgili İş Ve İşlemleri	29
1.2.2. Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları	29
1.2.3. Kurulan ve Kapanan Esnaf İşletme Sayıları	30
1.2.4. Esnaf ve Sanatkâr İşletme Sayısı	32
1.2.5. İlimiz Esnaf ve Sanatkârların Sorunları ve Çözüm Önerileri	35
1.2.6. Kamu ve Yerel Yönetimden Beklentiler	36
1.2.7. Hibe ve Faizsiz Kredi Destekleri.....	36
1.3. KOOPERATİFLERE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	37
1.3.1. Bolu Ticaret İl Müdürlüğü Kooperatifler İle İlgili İş Ve İşlemleri	37
1.3.2. Kooperatifçilik	37
1.3.3. Kooperatif Sayısı.....	37
1.3.4. Birlik Sayısı	40
1.3.5. Genel Kurul Sayısı.....	40
1.3.6. 2024 Yılında İç Ticaret, Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçiliğe Yönelik Seminer ve Toplantılar	41
1.4. TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİNE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	49
1.4.1. Bolu İl Tüketici Hakem Heyeti	49
1.4.2. Piyasa Gözetimi Denetim Faaliyetleri	50
2. DIŞ TİCARET	52
2.1. İhracat Yapılan İlk On Ülke İle İhracata Konu İlk On Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler	52
2.2. İthalat Yapılan İlk On Ülke İle İthalata Konu İlk On Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler	53
2.3. Dış Ticaret Dengesine Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler	54

3. ÜRETİM	54
3.1. TARIM SEKTÖRÜ	54
3.1.1. Tarım Sektörünün Yapısı ve Gelişimine Yönelik Görüş ve Değerlendirmesi	54
3.1.2. En Fazla Üretimi Yapılan Tarımsal Ve Hayvansal İlk Beş Ürün Kalemı	57
3.1.3. Ciro Büyüklüğüne Göre İlk Beş İşletmeye İlişkin Bilgiler	58
3.1.4. Üretici Örgütlerine Yönelik Bilgi Ve İstatistikler	58
3.1.4.1. Kooperatifler	58
3.1.4.2. Tarımsal Birlikler	59
3.1.5. Tarımsal Kredilere Yönelik Bilgi Ve İstatistikler	60
3.1.6. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	60
3.2. SANAYİ SEKTÖRÜ	62
3.2.1. Sanayi Sektörünün Yapısı ve Gelişimine Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	62
3.2.2. Sanayi İşletmelerine İlişkin Bilgi Ve İstatistikler	63
3.2.3. Organize Sanayi Bölgelerine İlişkin Bilgi Ve İstatistikler	65
3.2.4. Küçük Sanayi Sitelerine İlişkin Bilgi ve İstatistikler	65
3.2.5. Sanayi Sektöründe İstihdam Bilgi ve İstatistikleri.....	67
3.2.6. Bolu İl Sanayinin Güncel Sorunları Ve Çözüm Önerileri	74
3.2.7. Bolu İlinin Sanayi – Ticaret Alanında Güçlü Ve Zayıf Yönleri, Fırsatlar, Tehditler Ve İlde Öne Çıkan Yatırım Alanları	78
3.3. KÜLTÜR VE TURİZM	82
3.3.1. Hizmet Sektörü.....	82
3.3.1.1 Hizmet Sektörünün Yapısı Ve Gelişimine Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	82
3.3.2. Konaklama.....	83
3.3.2.1. Turizm Belgeli- Belediye Belgeli İşletme Sayısı, Yatak Kapasitesi, Turist Sayısı.....	83
3.3.3. Kültür Varlıkları	84
3.3.3.1. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	84
3.4. TURİZM SEKTÖRÜ	85
3.4.1. Turizm Sektörünün Yapısı Ve Gelişimine Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	85
3.4.2. Turizm	89
3.4.2.1. Termal Turizm	89
3.4.2.2. Bolu Kaplıcaları	90
3.4.2.3. Spor Turizmi.....	90
3.4.2.4. Kültür Ve İnanç Turizmi.....	91
3.4.2.5. Bolu Müzesi	92
3.4.2.6. Seben Kaya Evleri	92
3.4.2.7. Akşemsettin Türbesi	93
3.4.3. Geliştirilmesi Ve Desteklenmesi Gereken Turizm Alanları	93
3.4.4. Turizm Sektörünün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler	94
4. İSTİHDAM	96
4.1. ÇALIŞAN SAYISINA (SİGORTA TÜRLERİNE GÖRE) İLİŞKİN BİLGİ VE İSTATİSTİKLER	96
4.1.1. Sosyal Güvenlik Göstergeleri	96
4.2. İstihdamın Sektörel Dağılımına İlişkin Bilgi Ve İstatistikler	97
4.3. Aktif Nüfus İşgücüne Katılım Oranı Ve İşsizlik Oranına İlişkin İstatistikler	98
4.3.1. İlin İşgücü Piyasası.....	98
5. DEVLET YATIRIMLARI	98

5.1. Tamamlanan veya Hâlihazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları ve Bu Yatırımlar İle Elde Edilen/Edilecek Olan Ekonomik Değerlere Ve Sosyal Kazanımlara İlişkin Görüş Ve Değerlendirmeler	98
5.1.1. Bolu Orman Bölge Müdürlüğü Yatırımları	98
5.1.2. Bolu İl Millî Eğitim Müdürlüğü Yatırımları	100
5.1.3. Bolu Gençlik ve Spor Müdürlüğü Yatırımları	101
5.1.4. Bolu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Yatırımları	102
5.1.4.1. Tamamlanan veya hali hazırda devam eden önemli devlet yatırımları ve bu yatırımlar ile elde edilen/edilecek olan ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler	102
5.1.4.2. Yapılması planlanan önemli devlet yatırımları ile bu yatırımlardan beklenen ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler	103
5.1.4.3. Önümüzdeki dönemde yatırım yapılmasında fayda görülen alanlara ilişkin görüş, öneri ve değerlendirmeler	104
5.1.5. Bolu İl Sağlık Müdürlüğü Yatırımları	104
5.1.6. Ulaştırma ve Altyapı Bölge Müdürlüğü Yatırımları	106
5.1.6.1. Yapımı Tamamlanan Yatırımlar	106
5.1.7. Karayolları Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü Yatırımları	107
5.1.7.1. Bölge Müdürlüğümüz bünyesinde tamamlanan ve hâlihazırda yapımına devam eden projeler	108
5.1.7.2. İlimizde Bitirilerek Hizmete Girmiş Olan Devlet Yatırımları	110
5.1.8. Devlet Su İşleri 5. Bölge Müdürlüğü 53. Şube Müdürlüğü Yatırımları	111
5.1.8.1. İçme Suyu Tesisleri	111
5.1.8.2. Atık Su Arıtma Tesisleri	112
5.1.8.3. Barajlar, Göletler Ve Yeraltı Depolamaları	112
5.1.8.4. Sulama Tesisleri	115
5.1.8.4.1. İnşaat Safhasındaki Sulama Tesisleri	116
5.1.8.5. Arazi Toplulaştırma Ve Tıh	117
5.1.8.6. Dere Islahları	117
5.1.8.7. Hes	118
5.1.9. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yatırımları	118
5.1.10. Bolu İl Özel İdaresi Yatırımları	126
5.1.10.1. Tamamlanan Veya Hali Hazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları ve Bu Yatırımlar İle Elde Edilen/Edilecek Olan Ekonomik Değerlere ve Sosyal Kazanımlara İlişkin Görüş ve Değerlendirmeler	126
5.1.10.2. Yapılması Planlanan Önemli Devlet Yatırımları İle Bu Yatırımlardan Beklenen Ekonomik Değerlere Ve Sosyal Kazanımlara İlişkin Görüş Ve Değerlendirmeler	128
5.1.10.3. Önümüzdeki Dönemde Yatırım Yapılmasında Fayda Görülen Alanlara İlişkin Görüş, Öneri Ve Değerlendirmeler	129

6. DEVLET YARDIMLARI 130

6.1. Esnaf ve Sanatkarların İstifadesine Sunulan Hibe Ve Faizsiz Kredi Desteklerine İlişkin Bilgi Değerlendirme Ve Öneriler	130
6.1.1. Bolu Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı'ndan alınan bilgiler	130
6.1.2. Bolu Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Bölge Birliği Başkanlığı'ndan alınan Bilgiler	131

7. DESTEKLENEN SEKTÖRLER 132

7.1. Hâlihazırda Devlet Tarafından Desteklenen Sektörler İle Bu Desteklerin İl Ekonomisine Katkısı	132
7.1.1. Bolu KOSGEB İl Müdürlüğü Bilgileri	132
7.2. Devlet tarafından desteklenmesi durumunda ekonomik gelişmeye katkı sunacağı değerlendirilen ve bu nedenle öne çıkarılması gereken sektörler ile bu sektörlerin desteklenmesi halinde elde	

edilecek ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler	133
7.3. İktisadi ve ticari gelişimin önündeki engeller ile bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik görüş, değerlendirme ve öneriler.....	133

8. GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRME 134

9. KAYNAKÇA 135

TABLULAR

Tablo 1. Türlerine Göre Bolu ve Gerede Ticaret ve Sanayi Odalarına Kayıtlı Faal Şirket Sayılarını Gösterir Tablo	15
Tablo 2. 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Bolu Ticaret ve Sanayi Odasına Kayıtlı Şirket Sayılarını Gösterir Tablo ..	16
Tablo 3. 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Gerede Ticaret ve Sanayi Odasına Bağlı Şirket Sayılarını Gösterir Tablo ..	16
Tablo 4. 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Bolu Ticaret ve Sanayi Odasınca Kuruluşu Yapılan / Kapanan Şirket Sayılarını Gösterir Tablo	17
Tablo 5. 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Gerede Ticaret ve Sanayi Odasınca Kuruluşu Yapılan / Kapanan Şirket Sayılarını Gösterir Tablo	17
Tablo 6. Gerede Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na Kayıtlı Meslek Komitelerini ve Üye Sayılarını Gösterir Tablo	17
Tablo 7. Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na Kayıtlı Meslek Komitelerini ve Üye Sayılarını Gösterir Tablo	18
Tablo 8. 31.12.2024 tarihi itibariyle Bolu İlinde Coğrafi İşaret Almış Ürünleri Gösterir Tablo	20
Tablo 9. 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Gerede Ticaret ve Sanayi Odasından Coğrafi İşaret Almış Ürünleri Gösterir Tablo	21
Tablo 10. 2024 Yılı Taşınmaz Ticareti, Motorlu Kara Taşıtları Ticareti ve Kuyum Ticareti Veri Tablosu	25
Tablo 11. Highway Outlet AVM'de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo	26
Tablo 12. Esas14 Burda AVM'de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo	27
Tablo 13. Cadde AVM'de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo	27
Tablo 14. 2024 Yılı Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İleti İstatistiği	28
Tablo 15. Bolu İlinde 2024 Yılında Kurulan ve Kapanan Esnaf İşletme Sayılarını Gösterir Tablo.....	30
Tablo 16. Bolu İli Meslekler Bazında Esnaf ve Sanatkârlar Yaş Ortalaması ve Cinsiyet Dağılımları.....	30
Tablo 17. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Tablosu	31
Tablo 18. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkârlar Odalarının İlçeler İtibariyle Dağılımını Gösterir Tablo.....	32
Tablo 19. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibariyle En Fazla İcra Edilen 10 Meslek	33
Tablo 20. Bolu İlinde 2024 Yılında En Fazla Tescil Edilen 10 Meslek	33
Tablo 21. Bolu İlinde 2024 yılında En Fazla Terkin Edilen 10 Meslek	34
Tablo 22. Bolu İlinde İlçelere Göre 2024 Yılı Esnaf ve Sanatkârlar Sayısı	34

Tablo 23. Bolu İlinde 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununa Tabi Ticaret Bakanlığı Sorumluluk Alanına Giren Kooperatifler ve Ortak Sayıları	38
Tablo 24. Bolu İl ve İlçelerinde Kurulu Bulunan Tüm Kooperatiflerin Ortak Sayıları	39
Tablo 25. İlimiz ve İlçelerindeki Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerinde 01.01.2024 – 31.12.2024 Tarihleri arasında Kullanılan Kredi ve Miktarları.....	40
Tablo 26. Bolu İl Tüketici Hakem Heyeti 2024 Yılı İstatistiklerini Gösterir Tablo	49
Tablo 27. Bolu İlinde 6502 Sayılı Kanun Kapsamında 2024 Yılında Yapılan Denetim Tablosu	51
Tablo 28. Bolu İl Gümrük Müdürlüğünden 2024 Yılında İhracat Yapılan Ülke ve Ürün Tablosu.....	52
Tablo 29. Bolu İl Gümrük Müdürlüğünden 2024 Yılında İthalat Yapılan Ülke ve Ürün Tablosu	53
Tablo 30. Bolu İli 2024 İhracat-İthalat Rakamlarını Gösterir Tablo	53
Tablo 31. Bolu İlinde 2024 Yılında En Fazla Üretimi Yapılan İlk Beş Hayvansal Ürün Kalemini Gösterir Tablo.....	57
Tablo 32. Bolu İlinde 2024 Yılı İtibariyle İlimizde En Çok Ekilen İlk Beş Tarımsal Ürün Kalemini Gösterir Tablo	57
Tablo 33. Üretim Kapasitesi En Fazla İlk Beş Gıda İşletmesi	58
Tablo 34. Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin Ortak Sayısını Gösterir Tablo	58
Tablo 35. Bolu İl ve İlçelerdeki Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri ve Ortak Sayılarını gösterir Tablo	59
Tablo 36. Bolu İli 2024 Yılı Üretici Birliklerini Gösterir Tablo	59
Tablo 37. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Sanayisi Ölçek Dağılımını Gösterir Tablo	63
Tablo 38. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı Gösterir Tablo	63
Tablo 39. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Sanayi İşletmelerinin İlçe Bazlı Dağılımı Gösterir Tablo	64
Tablo 40. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Sanayi İşletmelerinin Sayısal Dağılımını Gösterir Tablo	64
Tablo 41. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Kurulu Bulunan Organize Sanayi Bölgeleri	65
Tablo 42. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Kurulu Bulunan Küçük Sanayi Siteleri	65
Tablo 43. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibariyle Küçük Sanayi Sitelerinde Faaliyet Gösteren İşyeri Sayıları.....	66
Tablo 44. Bolu İlinde 2024 Yılında Sanayi Sektöründe İstihdamın Dağılımı Gösterir Tablo	67
Tablo 45. Bolu İlinde 2024 Yılında Çalışan Sayısına Göre İlk 5 Büyük İşletmeyi Gösterir Tablo	68
Tablo 46. Bolu Karma ve Tekst. İhtisas OSB'nde Faaliyet Gösteren Firmaların Sekt. Dağ. Gösterir Tablo	68
Tablo 47. Gerede Organize Sanayi Bölg. Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo	71
Tablo 48. Gerede Deri İhtisas OSB'nde Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo	72
Tablo 49. Bolu İl SGK Kayıtlarına Göre Bolu İlinde Çalışan Sayısına İlişkin Tablo	96
Tablo 50. Bolu İli Aktif Nüfusun Kır-Kent Dağılımı Gösterir Tablo	96
Tablo 51. TÜİK Verilerine Göre Bolu İlinin Göç Durum Tablosu	96
Tablo 52. Bolu İlinde İşe Yerleştirilenlerin Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo	97
Tablo 53. TÜİK Verilerine Göre Bolu İli Temel Göstergeler Tablosu	98
Tablo 54. Bolu İli Sağlık Kurumları Yatırımlarını Gösterir Tablo	104
Tablo 55. Bolu İli Sağlık Kurumları ve Mevcut Yatak Sayılarını Gösterir Tablo	105
Tablo 56. Bolu İli Sağlık Personeli İstatistiğini (Kamu + Üniversite) Gösterir Tablo	105
Tablo 57. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörlüğü İstatistiki BilgileriGösterir Tablo	105
Tablo 58. S.S. 5. Bölge Birliğimize bağlı Kooperatiflerimizce 2024 yılında kullanılan krediler.	131
Tablo 59. Bolu İli 2024 Yılı KOSGEB Destek Gerçekleşmelerine İlişkin Bilgiler	132

ÖNSÖZ

■ **Ersin TERZİ**
Bolu Ticaret İl Müdürü

Ülkemizin iç ticaret politikalarının belirlenmesi ve uygulanmasında, illerimizdeki mevcut ekonomik durumun, ticari ihtiyaçların ve sektörel gelişmelerin izlenmesi ve değerlendirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu düşüncelerle, Ticaret İl Müdürlüğü olarak ilimizdeki kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde, ilimizin ticari hayatını tüm yönleriyle ortaya koyacak bir çalışmayla İç Ticaret, Esnaf ve Sanatkârlar, Kooperatifler ve Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi faaliyetleri, Dış Ticaret, Üretim, İstihdam, Devlet Yatırımları, Devlet Yardımları, Desteklenen ve Desteklenmesi öngörülen sektörler ile bunların ekonomiye katkıları ile gerekli görülecek diğer konularda bilgi ve değerlendirmelerin ve çözüm önerilerinin yer aldığı **“Bolu ili 2024 yılı Ekonomik Görünüm ve Faaliyet Raporu”** nu hazırlamış bulunmaktayız.

Batı Karadeniz Bölgesi’nde yer alan Bolu ilinin, bilinen en eski tarihi milattan önce 1200’lü yıllara dayanmaktadır. Hititleri, Büyük İskenderi, Persleri, Osmanlı Devletini ağırlayan Bolu, yıllar içinde kendine özgü gelenek ve göreneklere ile de farklı bir kimliğe bürünmüştür.

Bolu ili, Ankara ve İstanbul gibi sanayileşmiş bölgelerin ortasında, ülkemizin en önemli yatırım aksı üzerinde yer alan ve kişi başına düşen milli gelirden ülke genelinde ön sıralarda olan bir İldir.

Bolu’da tarım, ticaret, sanayi, turizm ve hizmetler sektörü İl ekonomisini ayakta tutan önemli sektörler olarak sıralanmaktadır.

326 bin nüfusa sahip ilimizde 9 binden fazla kayıtlı esnaf bulunmaktadır. Anadolu'ya özgü bir gelenek olan Ahilik Geleneği, Bolu ve özellikle de Mudurnu ilçesinde halen yaşatılmaktadır. Ahiliğin sosyal dokudaki en belirgin yansımaları, tarihi çarşıda (Arasta) 700 yıldır devam etmekte olan Esnaf Duası (veya Bereket Duası) geleneği Mudurnu'nun köklü kent kültürüdür. Mudurnu ilçesinde demirci ustası olan Hacı Mehmet Şenkaya "*Türkiye'nin Ahi Babası*" seçilen ilk esnaf olmuştur.

Mevcut coğrafi konumu ve ana pazarlara yakınlığı, Bolu Dağı Tünelinin açılmasıyla da ulaşım olanaklarının daha da arttığı ilimiz, zengin turizm potansiyeline sahip olması, 30 binden fazla öğrencisi bulunan bir Üniversitenin bulunması, eğitim ve sağlık altyapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması gibi avantajlara sahiptir.

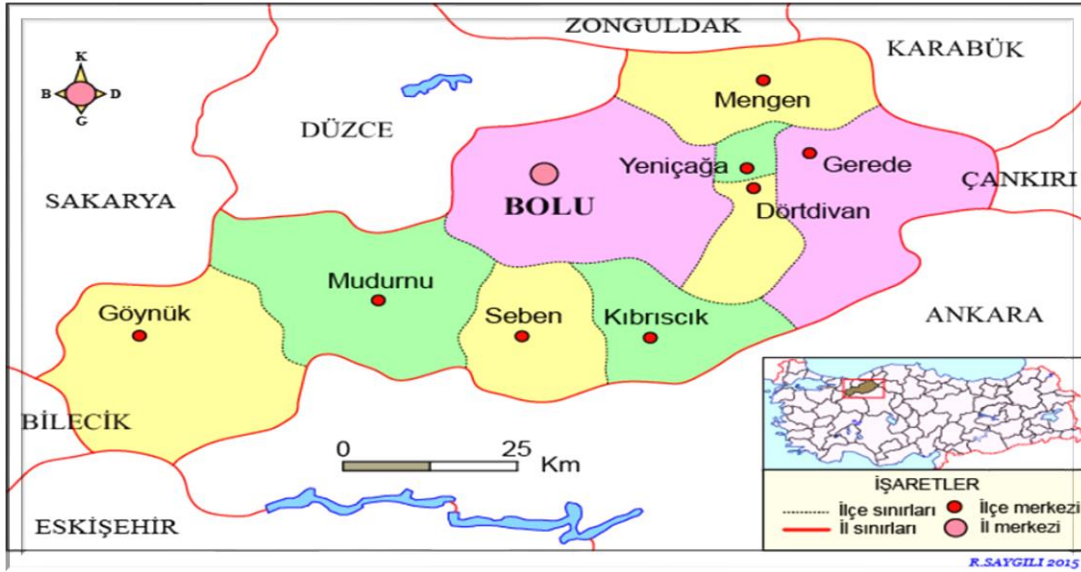
Tarımsal faaliyetlerin büyük bir bölümünü hayvancılığın oluşturduğu ilimizde, kanatlı hayvancılık sektörü çok önemli bir ekonomik faaliyet alanı olarak öne çıkmaktadır. Ülkemizde beyaz et üretiminin yaklaşık % 30'u Bolu'dan sağlanmaktadır.

Topraklarının % 65'i ormanlarla kaplı ilimizde, başta Abant, Yedigöller, Gölcük, Sünnet Gölü, Sülüklü Göl ve Seben Gölü olmak üzere irili ufaklı birçok doğal ve yapay göl, Kartalkaya Kayak Merkezi, Karacasu, Mudurnu Babas ve Sarot, Seben Kesenözü-Pavlu, Göynük-Çatak kaplıcalarıyla, başta doğa turizmi olmak üzere kış, termal, kültür, inanç, gençlik, spor, av, kongre, toplantı, gastronomi ve alternatif turizmde de potansiyeli giderek büyümektedir.

Sanayinin büyük ölçüde küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluştuğu Bolu'da, faaliyette bulunan önemli sanayi dalları; Gıda, Orman ürünleri ve Mobilya, Deri Ürünleri, Isı Cam ve Temperli Cam Sanayi, Elektrik Cihazları Üretimi, Kömür ve Linyit, Dokuma-Giyim Eşyası, Çimento sektörleridir.

İlimizi tanıtmak, İlin demografi, ticaret, üretim, istihdam ve yatırımlar vb. alanlarda mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla hazırlamış olduğumuz bu raporun hazırlanmasında, sahip oldukları verileri İl Müdürlüğümüzle paylaşan tüm kurum ve kuruluşlara, verdikleri destek için teşekkürlerimi sunuyorum.

BOLU İLİNİN GENEL DURUMU

Yüzölçümü : 8.323 km²
Nüfusu : 326.409 (İl Geneli)

Bolu ili, yurdumuzun Batı Karadeniz Bölgesinde yer almaktadır. İlimizin batısında; Sakarya ve Düzce, güneybatısında; Bilecik ve Eskişehir, güneyinde; Ankara, doğusunda; Çankırı ve Karabük, kuzeyinde; Zonguldak illeri vardır.

İlimiz Merkez İlçe haricinde 8 İlçesi, 4 Beldesi ve 511 Köyü vardır.

Bolu, Ankara ve İstanbul gibi sanayileşmiş bölgelerin ortasında, ülkemizin en önemli yatırım aksı üzerinde yer alan ve kişi başına düşen milli gelirden Türkiye genelinde ön sıralarda olan bir İl'dir.

Bolu, mevcut coğrafi konumu ve ana pazarlara yakınlığı, Bolu Dağı Tünelinin açılmasıyla ulaşım olanaklarının daha da artması, şehir içi dağıtım altyapı çalışmaları yıllık programlar dâhilinde sürdürülen doğalgaz kullanımının giderek yaygınlaşması, zengin turizm potansiyelini değerlendirmeye yönelik çalışmalar, su kaynaklarının yeterli, toprak verimliliğinin yüksek olması, ülkenin önemli kanatlı hayvancılık merkezlerinden biri olması, İlde otuz bine yakın öğrencisi bulunan bir üniversitenin bulunması, eğitim ve sağlık altyapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması gibi avantajlara sahiptir.

Bolu'da tarım, ticaret, sanayi ve hizmetler sektörü İl ekonomisini ayakta tutan önemli sektörler olarak sıralanmaktadır.

Tarımsal faaliyetlerin büyük bir bölümünü hayvancılık teşkil etmekte, hayvansal üretim içerisinde kanatlı hayvancılık sektörü çok önemli bir ekonomik faaliyet alanı olarak belirmektedir. Türkiye beyaz et üretiminin yaklaşık % 30'u Bolu'dan sağlanmaktadır.

Sektörde 4 firma entegre üretim yapmaktadır. Bunlardan 2'si Avrupa Birliği'ne ihracat için ön izin belgesi almış olup, diğer firmalarca da ön izin belgesi alınması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Yüzde 11,5'i mutlak tarım arazisi olmak üzere tarım alanları, il arazisinin yaklaşık %18'ini oluşturmaktadır. İlimizde tarla bitkileri olarak ekili alanların büyük bir kısmını tahıllar oluşturmaktadır. Yetiştirilen tahılların başında buğday gelmektedir. Buğdayı sırasıyla arpa, yulaf, çeltik ve mısır izlemektedir. Baklagillerden nohut, fasulye, fiğ ve burçak, endüstri bitkilerinden şeker pancarı ve şekerpancarı tohumu yetiştirilmektedir. Yumrulu bitkilerden patates, soğan, sarımsak ve hayvan pancarı yetiştirilmekte olup, bunlardan patates İlimiz için önemli ekonomik değere sahiptir. İlimizde ayrıca çeşitli meyve ve sebze bitkileri de üretilmektedir.

İl yüzölçümünün % 64'üne tekabül eden orman alanları toplam 514.295 hektardır. Bu alanın % 76'sı (389.222 hektarı) normal koru, % 24'ü (125.073 hektarı) bozuk korudan oluşmaktadır. İl ormanlarının yarıya yakın kısmını çam türleri oluşturmaktadır. Köknar, kayın, meşe ağaçları da il ormanlarında bulunan diğer ağaç türleridir. Orman kadastro yapılan alan 504.244 hektardır. Bu alanın 373.149 hektarının tescili yapılmıştır. Kadastro yapıp, tescili yapılmayan alan 131.095 hektar, kadastro yapılmayan alan ise 10.051 hektardır.

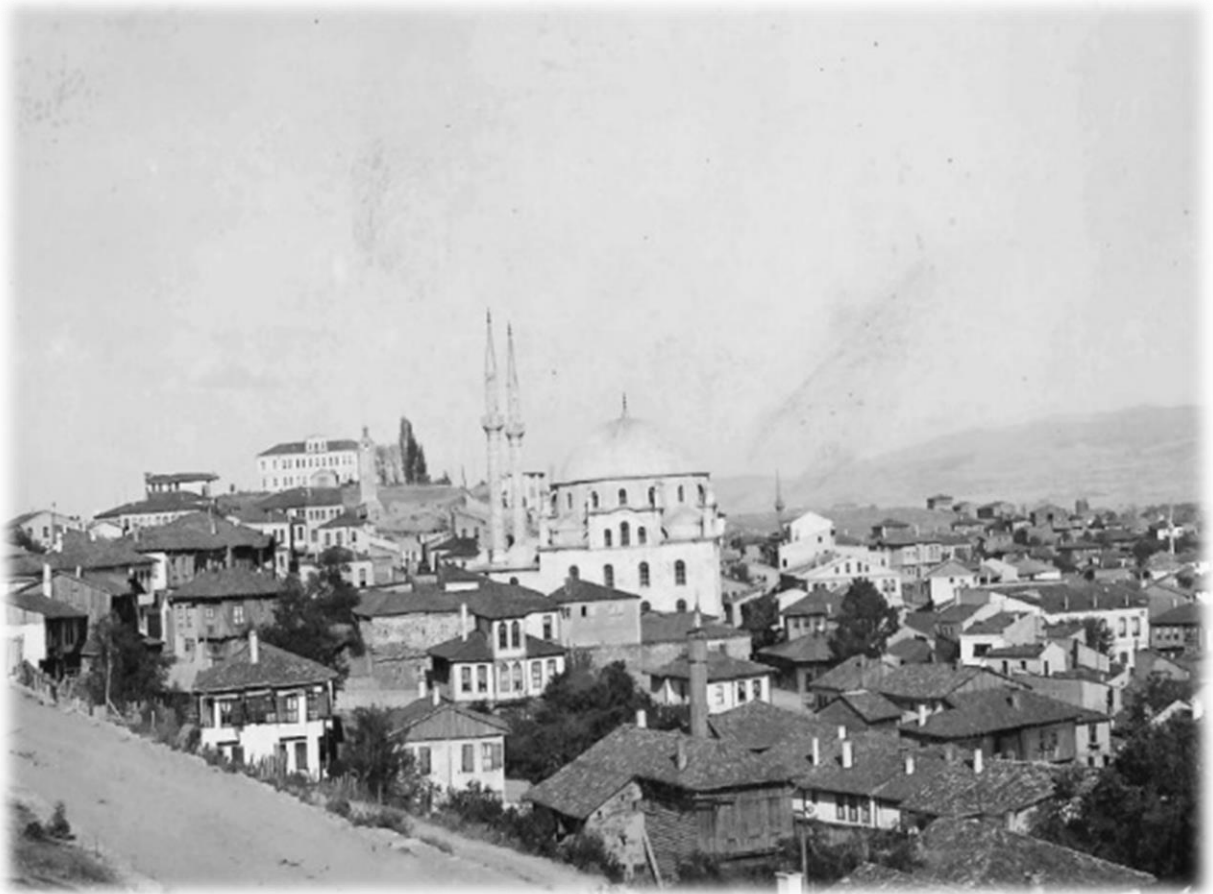
İldeki 487 köyün 402'si orman köyüdür. İl nüfusunun yaklaşık % 25'i orman köylerinde yaşamaktadır. İlin orman yolları uzunluğu toplam 9.235 km. olup, bunun 6.598 km'si yapılmış, 2.637 km'sinin de yapımı planlanmıştır. Bolu ili ormanlarında 2015 yılı Aralık ayı sonu itibariyle; 933.848 m³ endüstriyel odun ile 111.101 ster yakacak odun üretimi yapılmıştır. Bu ürünlerin satışından 160 milyon TL gelir elde edilmiştir. İlimiz ormancılık sektöründe faaliyet gösteren fabrika sayısı 118 olup, yıllık üretim kapasiteleri 498.049 m³'tür.

BOLU'NUN TARİHİ

M.Ö. 1200'lü yıllarda bütün Hitit toprakları gibi Bolu da Friglerin elindeydi. M.Ö. 6. asırda Persler bölgeye hâkim oldular. M.Ö. 336'da Büyük İskender Persleri yenerek Anadolu'nun birçok yeri gibi Bolu'yu da ele geçirdi. Büyük İskender'in ölümü üzerine Makedonya yıkılınca Bolu bölgesinde Bitinya Krallığı kuruldu. Yazılı belgeler, o dönemlerden kalan arkeolojik eserler ve tarih kaynaklarına göre, Trak göçleri sonunda Sakarya ve Filyos Nehrinin yayı içine yerleşen halk "Bithyn" ismi ile anılıyordu. Bu yüzden Bolu'nun da içinde bulunduğu Kuzeybatı Anadolu'ya "Bithynia" denilmiştir. Bithynler tarafından Salonia Campus

denilen Bolu Ovası ve çevresinin adı Romalılar tarafından “Claudio Polis” olarak değiştirilmiştir. Bolu isminin de “Polis”ten geldiği sanılmaktadır. Üç tepe üzerinde kurulmuş olan şehir içte ve dışta surlara sahipti. Şehrin kuzeyinde Halı Hisarı bölgesinde bu surların kalıntıları görülebilmektedir. 1071 Malazgirt zaferinden sonra batıya yayılan Türkmenler 3 yıl sonra Bolu’ya yerleştiler. Selçuklu Devleti’nin komutanları Artuk, Tutuk, Danişmend, Karateki ve Saltuk Beyler Süleyman Şah’ın emrinde İstanbul sınırına dayandılar. Bu akınlar sırasında Bolu, Horasanlı Aslahaddin tarafından fethedilmiştir.

Bolu Yöresine Osmanlı akını ilk kez Osman Gazi tarafından başlatılmıştır. Bolu yöresinin tümüyle fethedilmesi ise Orhan Gazi döneminin ilk yıllarına (1324 – 1326) rastlar. Bir başka rivayete göre Osmanlılar zamanında bölgede, bol olarak Uluğ – Âlim olması nedeniyle önceleri “Bol Uluğ”, zamanla yöre “BOLU” olarak isimlendirilmiştir. Yıldırım Beyazid’in ölümü ile başlayan şehzadeler savaşına Bolu, birçok kez sahne oldu. Bolu, Ankara Savaşı sonrası Timur’un talan ettiği bölgelerin dışında kaldığı gibi, bu tehlike bitinceye kadar, Osmanlı Devleti’nin 2. kurucusu sayılan Çelebi Mehmet’i de Kızık Yaylasında barındıran belde olmuştur. Çelebi Mehmet’in Osmanlı Devleti’nin birliğini sağlamasından sonra ise Bolu, düzenli bir yönetime kavuştu.

1324 – 1692 yılları arasında Bolu, 36 kazası olan bir sancak beyliği idi. XVI. Yüzyılda Bolu, ikinci derece Şehzade sancaklarından biri oldu. 2. Bayezit döneminde Şehzade Süleyman (Kanuni) buraya atandı. 1683-1792 yılları arasında Voyvodalıkla yönetildi.

II.Mahmut zamanında ise Mutasarrıflığa dönüştürüldü. (1811) Tanzimat sonrası Bolu; Kastamonu eyaletine bağlandı (1864). 1909 yılında ise tekrar Mutasarrıflığa dönüştürüldü.

Mondros Mütarekesi'nin yürürlüğe girmesi ve İzmir'in işgal edilmesinin ardından Bolu yöresinde ilk Müdafai Hukuk Cemiyeti Gerede'de örgütlendi. Bolu 1. Dünya Savaşı'nda ve sonrasında düşman işgaline uğramadı fakat maddi zarar gördü. Mustafa Kemal Paşa önderliğinde yapılan milli mücadele dönemlerinin sonunda Bolu, 10 Ekim 1923'de Mutasarrıflık devrini tamamladı ve vilayet haline getirildi.

Vallik Binası / BOLU

1. İÇ TİCARET

1.1. İÇ TİCARETE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

1.1.1. BOLU TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ İÇ TİCARET İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLERİ

- Şirketlerin genel kurul toplantılarına ait başvuru evraklarının eksiksiz olarak kayda alınması için kontrol işlemlerini yapmak,
- Genel Kurul Toplantı Tutanak ve Belgelerini incelemek, noksanlıklarını tamamlamak, toplantı tutanak ve eklerini arşivlemek, bu bilgilerden Bakanlıkça belirlenecek olanları Merkezi Sicil Sistemine aktarmak,
- Şirket Genel Kurul Toplantılarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- Elektronik Ticaret ve Perakende Ticarete ilişkin ilgili mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yapmak,
- Ticaret ve Sanayi Odaları ile ticaret Borsalarına ilişkin mevzuat ve Bakanlıkça verilen görevleri yapmak,
- Şirketler hakkında ileri sürülen ve denetim gerektirmeyen şikâyetlere ilişkin olarak bu kuruluşların işlem, hesap ve varlıklarını doğrudan ya da Bakanlığın talimatı üzerine incelemek ve sonuçlarını Bakanlığa rapor halinde bildirmek, bu incelemeler için personel görevlendirmek,
- İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında yapılan müracaatları değerlendirmek, belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,
- Toptancı halleri ve Pazar yerleri ile ilgili işlemleri yürütmek, Sebze ve Meyve ticareti ile iştigal eden meslek mensuplarını ve diğer ilgilileri ile Hal Hakem Heyeti üyelerine ilişkin bilgileri ve Heyet kararlarını Hal Kayıt Sistemine aktarmak,
- Kanun ve Yönetmelikle belirlenen belgeleri düzenleyip ilgililere vermek,

1.1.2. Ticaret ve Sanayi Odaları

Anayasamızın 135. maddesine göre; “Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir.”

5174 Sayılı Yasa ticaret ve sanayi odaları, ticaret odaları, sanayi odaları, deniz ticaret odaları, ticaret borsaları ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin kuruluş ve işleyişine ilişkin esasları düzenlemektedir.

İlimiz genelinde, Merkezde **Bolu Ticaret ve Sanayi Odası** ile Gerede ilçemizde **Gerede Ticaret ve Sanayi Odası** olmak üzere toplam 2 Ticaret ve Sanayi Odası faaliyet göstermektedir.

✚ 2024 yılı sonu itibariyle toplam Şirket Sayısı

5.146

✚ Bir önceki Yıl (2023 yılı) toplam Şirket Sayısı

4.914

Tablo 1. Türlerine Göre Bolu ve Gerede Ticaret ve Sanayi Odalarına Kayıtlı **FAAL** Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

Şirket Türleri	Bolu TSO Sayı	Gerede TSO Sayı	Toplam Sayı
Anonim Şirket	867	91	958
Limited Şirket	2.524	507	3.031
Kooperatif	185	13	198
Şahıs Firma	633	286	919
Diğer	35	5	40
TOPLAM	4.244	901	5.146

Tablo 2. 31.12.2024 tarihi itibariyle Bolu Ticaret ve Sanayi Odasına Kayıtlı Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

ŞİRKET TÜRÜ	FAALİYET DURUMU			
	FAAL	TASFİYE HALİNDE	TERKİN	TOPLAM
ANONİM	870	9	473	1.352
LİMİTED	2.568	79	2.119	4.766
KOOPERATİF	186	35	261	482
ŞAHİS	630	-	1.776	2.406
DİĞER	35	-	30	65
TOPLAM	4.289	123	4.659	9.071

Tablo 3. 31.12.2024 tarihi itibariyle Gerede Ticaret ve Sanayi Odasına Kayıtlı Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

ŞİRKET TÜRÜ	FAALİYET DURUMU			
	FAAL	TASFİYE HALİNDE	TERKİN	TOPLAM
ANONİM	90	1	42	133
LİMİTED	508	1	261	770
KOOPERATİF	13	1	16	30
ŞAHİS	285	-	669	953
DİĞER	5	-	1	6
TOPLAM	901	3	989	1.892

1.1.3. Kurulan ve Kapanan Şirket Sayıları

Tablo 4. 31.12.2024 tarihi itibariyle Bolu Ticaret ve Sanayi Odasının Kuruluşu Yapılan ve Kapanan Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

	Anonim	Limited	Komandit	Kooperatif	Şahıs	Diğer	Toplam
Kuruluşu Yapılan	103	254	-	2	37	1	397
Kapanışı Yapılan	29	80	-	6	34	1	150

Tablo 5. 31.12.2024 tarihi itibariyle Gerede Ticaret ve Sanayi Odasının Kuruluşu Yapılan / Kapanan Şirket Sayılarını Gösterir Tablo

	Anonim	Limited	Komandit	Kooperatif	Şahıs	Diğer	Toplam
Kuruluşu Yapılan	8	30	-	1	17	-	56
Kapanışı Yapılan	2	4	-	-	11	-	17

Tablo 6. Gerede Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na kayıtlı Meslek Komitelerini ve Üye Sayılarını Gösterir Tablo

Meslek Komitesinin Adı	Üye Sayısı
Tarım Hayvancılık Balıkçılık ve Gıda İmalat Toptan Ve Perakende	119
Gıda Dışı Toptan ve Perakende Ticareti	47
Orman Maden Kimya Elektronik İnşaat Malzemeleri Toptan ve İmalat	124
Tekstil ve Deri İmalat Sanayi	278
Enerji Su Kanalizasyon Atık Yönetimi İnşaat ve Yapı Kooperatifleri	123
Motorlu Taşıtlar Satış ve Bakım Akaryakıt Ve Mahrukat	84
Ulaştırma Taşıma ve Depolama Ve Destekleyici Diğer Faaliyetler	45
Hizmet Finans Sigortacılık Gayrimenkul Mücevherat Leasing ve Danışmanlık	84
TOPLAM	904

Tablo 7. Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı'na kayıtlı Meslek Komitelerini ve Üye Sayılarını Gösterir Tablo

Meslek Komitesinin Adı	Üye Sayısı
Gıda, Toptan ve Perakende	529
Giyim, Mobilya, Elk. Mlz., Toptan ve Perakende	256
Kırtasiye, Bilgisayar, Toptan ve Perakende, Telekom, Haber/Reklam Ajansları	150
Banka, Tarım Kredi Koop., Sigorta, Gayrimenkul	229
Otel, Konaklama, Pansiyon, Lokanta, Pastane, Yemek, Seyahat Acentesi, Turizm	430
Sağlık, Güvenlik, Eğitim	341
Madencilik, Gıda Dışı İmalat, Giyim İmalatı	202
Gıda İmalatı	222
İnşaat	684
İnşaat Malzemeleri	138
Araç, Akaryakıt	314
Taşıma	319
Ağaç İmalat	147
Metal İmalat	215
Değerli Metal ve Takı İmalat ve Ticareti, Temizlik Malzemesi, Spor Malz., Hediyeelik Eşya Toptan ve Perakende, Anahtarcılık, Fotoğrafçılık	113
TOPLAM	4.289

1.1.4. Coğrafi İşaret

Belirgin bir niteliği, ünü veya diğer özellikleri itibariyle kökenin bulunduğu bir yöre, alan, bölge veya ülke ile özdeşleşmiş bir ürünü gösteren ad veya işaretlere “coğrafi işaret” denir.

Coğrafi işaretler, ayırt edici özelliği ile ön plana çıkan ve bulunduğu bölge ile özdeşleşen doğal ürünler, tarım, maden ve el sanatları ile sanayi ürünlerine verilen işaretlerdir.

Coğrafi işaret tescilinin amacı; Coğrafi işarete konu olan ürünün kalitesinin korunması, bilinen özellikte üretiminin sağlanması, coğrafi işarete konu olan yörede veya özellikte üretim yapanların korumadan öncelikli olarak yararlanmalarının sağlanması ve ülkenin milli ve kültürel değerlerinin korunmasıdır. Coğrafi işaret tescili ile tek bir üreticinin haklarından ziyade, tescil belgesinde yer alan hükümlere uygun üretimde bulunan ve pazarlamasında bulunan herkesin haklarını koruma altına alır.

İlimiz genelinde, 31.12.2024 tarihi itibariyle toplam **26 Ürün** için **Coğrafi İşaret** alınmıştır.

Bolu İli Coğrafi İşaretli Ürünler

Tablo 8. 31.12.2024 tarihi itibariyle Bolu İlinde **Coğrafi İşaret** Almış Ürünleri Gösterir Tablo

BOLU İLİNDEKİ COĞRAFI İŞARET ALMIŞ ÜRÜNLER			
	ÜRÜN ADI	KURUM	TESCİL TARİHİ
1	BOLU KIBRISCIK PİRİNCİ	Bolu Tic. ve San. Odası	28.07.2020
2	BOLU KEŞİ	Bolu Tic. ve San. Odası	22.09.2020
3	BOLU FINDIK ŞEKERİ	Bolu Tic. ve San. Odası	22.09.2020
4	BOLU PATATESLİ EKMEĞİ	Bolu Tic. ve San. Odası	22.09.2020
5	BOLU MANDA KAYMAĞI	Bolu Tic. ve San. Odası	05.10.2020
6	BOLU SARI PATATESİ	Bolu Tic. ve San. Odası	10.11.2020
7	BOLU KABAKLI GÖZLEMESİ	Bolu Tic. ve San. Odası	10.11.2020
8	BOLU GÖYNÜK UĞUT TATLISI	Bolu Tic. ve San. Odası	09.12.2020
9	BOLU DAĞ FINDIĞI	Bolu Tic. ve San. Odası	18.12.2020
10	BOLU KANLICA MANTARI	Bolu Tic. ve San. Odası	23.02.2021
11	BOLU KARA KABAĞI	Bolu Tic. ve San. Odası	11.10.2021
12	GEREDE ŞAK ŞAK HELVASI	Gerede Tic.ve San. Odası	01.12.2020
13	GEREDE KEŞİ	Gerede Tic.ve San. Odası	14.04.2021
14	BOLU KIZILCIK TARHANASI	Bolu Belediyesi	01.12.2017
15	GÖYNÜK KABAKLI YUFKA TATLISI	Göynük Belediyesi	07.12.2020
16	GÖYNÜK DİK BÖREK / OKLAVA TATLISI	Göynük Belediyesi	07.12.2020
17	GÖYNÜK TOKALI ÖRTMESİ	Göynük Belediyesi	18.09.2017
18	GÖYNÜK BOMBAY FASULYESİ	Göynük Ziraat Odası	02.01.2018
19	MUDURNU BASMA HELVASI	Mudurnu Kaymakamlığı	23.12.2020
20	MUDURNU BAL KABAKLI GÖZLEMESİ	Mudurnu Kaymakamlığı	12.04.2021
21	MUDURNU KAŞIK SAPI	Mudurnu Kaymakamlığı	28.05.2021
22	BOLU CİVRİL FASULYESİ	Bolu Bağışçılar Vakfı	19.08.2018
23	MENGEN HÖŞMERİMİ	Mengen Belediye Başk.	19.07.2022
24	MENGEN KALDIRIK DOLMASI	Mengen Belediye Başk.	19.07.2022
25	MENGEN KEDİBATMAZI	Mengen Belediye Başk.	19.07.2022
26	MENGEN PEYNİRİ	Mengen Belediye Başk.	06.10.2023

Tablo 9. 31.12.2024 tarihi itibarıyla Gerede Ticaret ve Sanayi Odasından **Coğrafi İşaret** Almış Ürünleri Gösterir Tablo

GEREDE TİCARET VE SANAYİ ODASI - COĞRAFI İŞARET ALMIŞ ÜRÜNLER			
	ÜRÜN ADI	KURUM	TESCİL TARİHİ
1	GEREDE ŞAK ŞAK HELVASI	Gerede Tic. ve San. Odası	01.12.2020
2	GEREDE KEŞİ	Gerede Tic. ve San. Odası	14.04.2021

1.1.5. Bolu Ticaret ve Sanayi Odasının Değerlendirme ve Önerileri

✚ Hali hazırda devlet tarafından desteklenen sektörler ile bu desteklerin il ekonomisine katkısı.

MARKA, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve KOSGEB gibi kuruluşların desteği ile sanayi (ahşap, cam, makina, gıda, giyim, otomotiv, metal, elektrik vb.), tarım, hizmet (turizm, lojistik, seyahat vb.) sektörleri desteklenmektedir. İl ekonomisine baktığımız zaman Türkiye Genelinde Bolu Gayri Safi Milli Yurt İçi Hasıla 2022 verilerine göre Tarım Sektörü %9,5, Sanayi Sektörü % 34,3 ve Hizmet Sektörü % 56,2'lik paya sahiptir. İmalat sanayi sektörü 2023 yılında dinamik ve aktif bir şekilde gelişmiştir. 2023 yılında sanayi kuruluşlarımız ülke geneli ile paralel bir şekilde yüksek kapasitelerde çalışmış ve ekonomimize istihdam, üretim, gelir ve ihracat yönünde katkı sağlamışlardır. İlin dış ticaretteki durumu göz önüne alındığında il ihracatı 2023 yılında geçen yıl 178 milyon dolardan %4.6'lık artışla 186 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. İlgili kurumların destekleriyle 2024 yılında Bu artış grafiğinin sürmesini hedefliyoruz. İlimize gelecekte Yeşil OSB ve Küçük Sanayi Sitesi; ilçelere Sera ve Besi OSB kurulması çalışmalarını devam ettirmektedir.

✚ Devlet tarafından desteklenmesi durumunda ekonomik gelişmeye katkı sunacağı değerlendirilen ve bu nedenle öne çıkarılması gereken sektörler ile bu sektörlerin desteklenmesi halinde elde edilecek ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler.

- İlçelerimizde gelir ve üretim sağlamanın yollarından birisi de coğrafi işaretli ürünlerin üretimini yaygınlaştırmaktır. Biz Bolu olarak 26 coğrafi işaretli ürüne sahibiz. Bunlardan 11 tanesi Odamıza aittir. Coğrafi işaretli ürünlerin üretimine özel teşviklerin hayata geçirilmesi, yerinde iş ve istihdam sağlama amacına olumlu yönde katkı sağlayacaktır. Ayrıca üreticilerin ve yatırımcıların dikkatini bu alana çekme konusunda önemli bir etki yapacaktır. Bolu iklim ve yeraltı kaynakları bakımından birçok tarım ürününün yetişmesi için elverişlidir. Bu noktada Tarım Sektörünün desteklenmesi önemlidir. İlimiz Kıbrısçık ilçesinin önemli bir geçim kaynağı ve gelişimi açısından önemi yüksek olan Coğrafi İşareti Odamız tarafından alınan Bolu Kıbrısçık pirinci'nin ekim alanlarının yetersiz olması üretimini durma noktasına getirmiştir. İlçemizin kalkınması, insanların refah seviyesi ve ilçedeki göçün engellenmesi ve ilçeye yatırım

fırsatlarının sağlanması için özellikle bölgede bulunan hazine arazilerin kiralanarak ekim sahasına dönüştürülmesi için çalışmalar yapılmalıdır.

- SEGE 2017 verilerine göre Bolu Merkez 2. Teşvik bölgesinde yer almaktadır. SEGE kriterlerinin güncellenmesi ve Bolu Merkezin 2. Yatırım teşvik bölgesinden 3. Yatırım teşvik bölgesine dahil edilmesi gerekmektedir. Bu sayede ilin gelişimi açısından istihdamın artırılması, yatırım fırsatlarının doğması, katma değer sağlanması açısından önemlidir. Bu konuda İlimiz Merkezine kurulması planlanan 2. Organize Sanayi Bölgesi için gerekli teşviklerin sağlandığında güçlü bir yapıya sahip olacaktır.
- İlimizin ilçelerinde kurulması planlanan Tarıma Dayalı İhtisas (Sera) Organize Sanayi Bölgelerinde devlet desteklerinin sağlanması ile tarım sektörünün elverişli hale gelmesi ve kaliteli ürünlerin yetiştirilmesi planlanmaktadır. Bu açıdan Jeotermal su kaynaklarının İl Özel İdareleri ve Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü'nün (MTA) desteği ile gün yüzüne çıkartılarak, illerde tarım sektörünün gelişmesi ve ülke ekonomisine katkı sağlaması adına bu bölgelerde Organize Sera Bölgeleri oluşturulması gerekmektedir. Ayrıca Orman vasfını yitirmiş alanlarda yine Organize Sera Bölgeleri oluşturulmalıdır.

Bu anlamda İlimiz Merkezinde ve Seben, Mudurnu ve Göynük İlçelerimizde bulunan Jeotermal su kaynakları değerlendirilmeye alınmalı ve Organize Sera Bölgelerinin kurulması için gerekli kolaylıkların sağlanması için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

- Bolu, % 65'i ormanlarla kaplı coğrafyası Abant, Gölcük, Kartalkaya, Yedigöller ve daha bunun gibi birçok uluslararası marka değere sahip Türkiye'nin cennet köşelerinden birisidir. İlimiz deniz dışı turizm kollarından doğa ve yayla turizmi, sağlık turizmi, kültür ve inanç turizmi, toplantı ve kongre turizmi, kış turizmi, spor turizmi, gastronomi turizmi gibi birçok turizm dalında markalaşma potansiyeline sahiptir. Şehir merkezimizin de turizm kimliğini güçlendirecek çalışmalara ihtiyaç bulunuyor. Görsel tasarımlarla desteklenmiş, Bolu'nun tarihi, kültürel, sosyal tüm boyutlarını yansıtan bir şehir müzesi, yine aynı şekilde Bolu'nun yeşil doğasını yansıtacak bir botanik park, gastronomi kültürümüzü ve birikimimizi ziyaretçilerimize yansıtacak yöresel ürün tadım ve satış merkezleri hayata geçirilmelidir. Gelen yerli ve yabancı tüm ziyaretçilerin şehir merkezine gelmeleri için onlara cazip rotalar ve ziyaret noktaları oluşturmalıyız. Bu noktada ilimiz merkezine turist çekebilmemiz adına Arkeolojik önem taşıyan sit alanlarının gün yüzüne çıkarılarak, bu yerlerin önemine binaen çalışmalar yapılmalıyız.
- Oda olarak ilimiz turizmi konusunda önemle üzerinde durduğumuz diğer bir proje 38,8 bin hektarlık alana sahip turizmin her koluna hizmet verebilecek şekilde planlanan Köroğlu Dağı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (KTKGB)'dir. Film endüstrisine ait alanlar, sportif branşlardaki federasyonların kullanacağı olanaklar, trekking güzergahları, kamping alanları, bakım-terapi merkezleri ve daha sayabileceğimiz birçok konuda planlanan KTKGB, doğrudan beşinci bölge teşviklerinden yararlanma şansına sahip olacak. Kısacası bu proje kuşkusuz İlimizin turizm yatırım cazibesini ciddi ölçüde artırıp tesisleşmeyi ve yatak kapasitemizi artıracaktır.

✚ İktisadi ve ticari gelişimin önündeki engeller ile bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik Görüş, Değerlendirme ve öneriler.

İlimizde karayolu dışında alternatif ulaşım ağlarının olmaması ticari anlamda şehrin kalkınması ve gelişmesinde engeldir. Bu nedenle ilin ekonomisine, gelişimine ve rekabet gücünün artması adına Bolu Merkez, Yeniçağa-Mengen-Devrek-Çaycuma hattı üzerinden Filyos Limanına bağlanacak yaklaşık 100 kilometrelik bir tren hattı projesinin hayata geçirilmesi önemlidir. İlçelerin kalkınabilmesi ve gerekli yatırımları alabilmesi için ülkemizin en önemli sanayi, turizm ve üniversite şehirlerinden birisi olan Eskişehir'e doğrudan bağlanması için de Mudurnu ve Göynük İlçelerimiz üzerinden de bir otoyol projesi planlanmalıdır. Bolu Merkez, Yeniçağa-Gerede hattı üzerinden İsmetpaşa Tren garına bağlanacak yaklaşık 100 kilometrelik bir yük tren hattı projesinin de yapılması için çalışmalar yapılmalıdır. İlimizin Sağlık ve Spor turizmi açısından gelişmesi noktasında stol tipi, küçük uçakların iniş-kalkış yapabileceği bir havaalanı kazandırılması için çalışmalar yapılmalıdır.

Her fırsat ve platformda dile getirdiğimiz Ankara-İstanbul Hızlı tren projesidir. Bolu'ya 3 saatlik zaman dilimi içinde ülke nüfusunun üçte biri yaşıyor. Önemli bir nüfus yoğunluğunu barındıran Ankara-İstanbul arasında yüksek hızlı tren projesinin, kuzey hattı üzerinden hayata geçirilmesi bizler için son derece önemlidir. Bölgedeki nüfus yoğunluğu ve sağlayacağı hareketlilik de dikkate alındığında, yap-işlet-devret modeliyle hayata geçirilebilecek belki de tek hat konumundadır. Bu projenin öncelikler arasına alınması sosyo-ekonomik kalkınma açısından ilimiz için büyük önem arz etmektedir.

1.1.6. Gerede Ticaret ve Sanayi Odasının Değerlendirme ve Önerileri

✚ Hali hazırda devlet tarafından desteklenen sektörler ile bu desteklerin il ekonomisine katkısı.

Kırsal Kalkınma ve KOSGEB gibi kuruluşların desteği ile deri imalat sektörü desteklenmektedir. İl ekonomisinde deri ve tekstilde 1.978 kişi istihdam edilmekte, ayrıca; ilçemiz Deri İhtisas OSB ile Karma OSB yeni inşaatlar devam etmekte olup, bu inşaatların inşaat sektörünü de desteklemesi ile il ekonomisine katkı sağlamaktadır.

✚ Devlet tarafından desteklenmesi durumunda ekonomik gelişmeye katkı sunacağı değerlendirilen ve bu nedenle öne çıkarılması gereken sektörler ile bu sektörlerin desteklenmesi halinde elde edilecek ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler.

Devlet tarafından imalat sektörünün desteklenerek Gerede ilçesinin 4. Bölge teşvikleri ile IPARD Programı uygulama İlleri arasına dâhil edilmesi ile Bölgenin refah düzeyini artırarak göç alan bir konum haline gelmesinin il ekonomisine katkı sağlayacaktır.

✚ İktisadi ve ticari gelişimin önündeki engeller ile bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik Görüş, Değerlendirme ve öneriler.

Yüksek faiz oranları ve uygulanan teşvik yöntemleri konusunda yüksek faiz oranlarının düşürülerek teşvik yöntemlerinde uygulanan yöntemlerin basite indirgenmesi ayrıca Tacir ile Esnaf ayırımının yapılması, düşük faizli kredilerden Ticaret ve Sanayi Odasına kayıtlı Gerçek kişilerin de faydalanması ve bu konuda haksız rekabetin ortadan kaldırılması hususunda gerekli çalışmaların yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

1.1.7. Ticaret İl Müdürlüğünce Katılım Sağlanan Şirket Genel Kurul Sayıları

- İl Müdürlüğümüzce 01.01.2024 – 31.12.2024 tarihleri arasında **28** adet A.Ş.'nin Genel Kurul Toplantısına Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmesi yapılmıştır.

1.1.8. Hal Kayıt ve Yaş Meyve ve Sebze Hizmetleri

5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 1 Ocak 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

5957 sayılı kanunun amacı; tüketicinin kaliteli, güvenilir, sağlıklı ve uygun fiyatlı mal temin edebilmesi, gıda güvenilirliğinin sağlanması, meslek mensuplarının faaliyetlerinin düzenlenmesi, rekabetçi yapının sağlanması, kayıt dışılığın önlenmesi, maliyetlerin düşürülmesi, tedarik, dağıtım ve satışta etkinliğin sağlanması, üreticinin emeğinin karşılığını alabilmesi, toptancı halleri ve pazar yerlerinin çağdaş bir sisteme kavuşturulması ve işletilmesidir. Kanunla, rüsum oranları yeniden düzenlenmiştir.

Buna göre; toptancı halinde satılan mallardan %1, toptancı hali dışında satılan mallardan ise %2 oranında hal rüsumu alınmaktadır.

- İlimiz Merkezde Oğuldoruk köyü D-100 Karayolu Caddesi No.145 BOLU adresinde **K-3 yetki belgeli 1 adet Toptancı Hali** bulunmaktadır.
- Toptancı Halinde faaliyet gösteren 30 işyerinde 01.01.2024-31.12.2024 tarihleri arasında toplam **33.862.871 kg.** işlem yapılmıştır.
- Hal Kayıt Sistemine 01.01.2024-31.12.2024 tarihleri arasında **14** adet, toplamda **735** adet **Bildirimci** kaydı yapılmıştır.

1.1.9. Taşınmaz Ticareti İşlemleri

05.06.2018 tarih 30442 sayılı Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında, taşınmaz alım satımı ve kiralanması ile tapu işlemlerine aracılık eden, taşınmazla ilgili danışmanlık ve yönetim hizmeti veren gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

1.1.10. İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti İşlemleri

13.02.2018 tarih 30331 sayılı İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelik kapsamında; ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle işigal eden, gerçek ve tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların ikinci el motorlu kara taşıtı alım satım faaliyetleri, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi ve iptaline karar verilmesine yönelik işlemler yürütülerek, ikinci el motorlu kara taşıtı ticareti yapılan işletme, toplu işyeri ve pazarlarda aranan şartlara uygunluğu incelenmektedir

1.1.11. Kuyum Ticareti İşlemleri

14.04.2021 tarihli 31454 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Kuyum Ticareti hakkında Yönetmelik” kapsamında; kuyum ticaretiyle işigal eden gerçek veya tüzel kişi tacirler ile esnaf ve sanatkârların mesleki faaliyetlerini, yetki belgesinin verilmesi, yenilenmesi, askıya alınması ve iptaline ilişkin iş ve işlemleri yürütülmektedir.

Tablo 10. 2024 Yılı Taşınmaz Ticareti, İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti ve Kuyum Ticareti Veri Tablosu

TAŞINMAZ TİCARETİ (EMLAK) YETKİ BELGESİ			
YILLAR	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı	Reddedilen Başvuru Sayısı
2018-2023	483	237	246
2024	161	70	91
Toplam	644	307	337

İKİNCİ EL MOTORLU KARA TAŞITI TİCARETİ (OTO GALERİ) YETKİ BELGESİ			
YILLAR	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı	Reddedilen Başvuru Sayısı
2018-2023	410	172	238
2024	155	63	92
Toplam	565	235	330

KUYUM TİCARETİ (KUYUMCULUK) YETKİ BELGESİ

YILLAR	Yetki Belgesi Başvuru Sayısı	Verilen Yetki Belgesi Sayısı	Reddedilen Başvuru Sayısı
2021-2023	92	43	50
2024	6	6	0
Toplam	98	49	50

1.1.12. Alışveriş Merkezleri

İlimizde 2024 yılı itibariyle “Highway Outlet”, “Esas14 Burda” ve “Cadde AVM” isimli üç adet alışveriş merkezi faaliyet göstermektedir.

Tablo 11. Highway Outlet AVM’de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo

Mağaza Türü										
Mağaza Sayısı	Giyim	Ayakkabı	Eğlence Merkezi	Gıda	Kozmetik	Mobilya	Marketler	Kitap	Diğer	Toplam
		Çanta			Aksesuar	Ev Aksesuar		Kırtasiye		
	47	6	1	36	12	1	2	2	7	114

Ankara-İstanbul Otoyolu 227. Km Elmalık Mevkiinde bulunan Highway Outlet AVM’de toplam 114 firma hizmet vermekte olup, 763 kişi istihdam edilmektedir. **Alışveriş Merkezinde Verilen Diğer Hizmetler**

Bebek bakım odaları, Engelli Arabaları, Acil Tıp Teknisyeni, Bebek Arabaları, Mescid, ATM, Ücretsiz servis, Terzi, Masaj Koltukları, Ücretsiz Otopark, Mama Sandalyesi, Kayıp Eşya, Çocuk Kulübü, Okuma Köşesi, Sinema, Sanat Galerisi, Elektrikli Araç Şarj, Akaryakıt.

Tablo 12. Esas14 Burda AVM’de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo

Mağaza Türü												
Mağaza Sayısı	Giyim	Ayakkabı		Eğlence Merkezi	Gıda	Kozmetik	Mobilya		Kitap		Diğer	Toplam
		Aksesuar	Ev Aksesuar			Marketler	Kırtasiye					
	31	5	4	17	16	7	1	1	28	110		

Paşaköy Mah. D-100 Karayolu üzerinde bulunan Esas14 Burda AVM’de toplam 110 adet firma hizmet vermekte olup, toplam 563 Kişi istihdam edilmektedir.

Alışveriş Merkezinde Verilen Diğer Hizmetler

Turizm Acentesi, Kuyumcu, Pet Shop Terzi, Oto Yıkama (Diğer Kategorisine dâhil edildi), ATM, Ücretsiz Wi-fi, Ücretsiz Otopark.

Tablo 13. Cadde AVM’de Faaliyet Gösteren İşyerlerine Ait Bilgileri Gösterir Tablo

Mağaza Türü												
Mağaza Sayısı	Giyim	Ayakkabı		Eğlence Merkezi	Gıda	Kozmetik	Mobilya		Kitap		Diğer	Toplam
		Aksesuar	Ev Aksesuar			Marketler	Kırtasiye					
	8	-	1	9	5	2	-	1	5	25		

İzzet Baysal Caddesinde hizmet veren Cadde AVM’de toplam 31 adet firma hizmet vermekte olup, toplam 91 Kişi istihdam edilmektedir.

Alışveriş Merkezinde Verilen Diğer Hizmetler

Bebek bakım odaları, Mescid, ATM, Terzi, Sinema, Oto Yıkama, Otopark

1.1.13. Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler (İstenmeyen SMS Şikâyetleri)

6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında yürürlüğe giren Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletiler Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket hizmet sağlayıcılara, İl Müdürlüğümüzce 2024 yılı içerisinde yapılan işlemlere ve uygulanan idari yaptırımlara ait veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14. 2024 Yılı Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İleti İstatistiği Tablosu.

Yapılan İşlemin Türü	Sayısı
6563 Sayılı Kanun Kapsamında Olmadığından İşleme Alınmayan Şikâyet Sayısı	73
Eksik Bilgiden Dolayı İşleme Alınmayan Şikâyet Sayısı	20
Mükerrer Giriş Nedeniyle Sonlandırılan Şikâyet Sayısı	3
Bahis/Kumar İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	0
Cinsel Ürün İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	0
Cinsel Sohbet İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	0
Dolandırıcılık İçerikli İleti Olması Nedeniyle İlgili Kuruma İntikal Ettirilen Şikâyet Sayısı	4
Cezasız Sonuçlandırılan Şikâyet Sayısı	7
Cezai İşlemlerle Sonuçlandırılan Şikâyet Sayısı	23
Şikâyet Edilenin Kayıtlı Adresinin Başka İlde Yer Aldığının Tespit Edilmesi Üzerine İl Müdürlüğümüzden Diğer İl Müdürlüklerine Gönderilen Şikâyet Sayısı	45
İşlemi Devam Eden Şikâyet Sayısı	9
TOPLAM	184

Bolu Ticaret İl Müdürlüğünce, Kanuna aykırı uygulama nedeniyle 01/01/2024-31/12/2024 tarihleri arasında toplam **50.274,00 TL** idari para cezası uygulanmıştır.

2015-2024 yılları arasında uygulanan İdari Para Cezası toplamı **247.938,00 TL.** dir.

1.2. ESNAF VE SANATKÂRLARA İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

1.2.1. BOLU TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ ESNAF SANATKÂRLAR İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLERİ

- Esnaf ve Sanatkâr Odalarının kuruluş taleplerini incelemek ve kuruluş belgelerini Bakanlığa göndermek,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 47 nci maddesi çerçevesinde genel kurul toplantıları ile ilgili işlemleri yerine getirmek, genel kurullarda Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 64 üncü maddesine göre il ve ilçelerde oluşturulacak mutabakat komitelerinin almış olduğu kararları Bakanlığa bildirmek,
- Valilikçe yapılacak Esnaf ve Tacir ayrımı Komitesinin sekretaryasını yürütmek,
- 5362 sayılı kanuna göre Esnaf Odaları ile ilgili şikâyetlerin ön incelemelerini yapmak, yönetici, denetici ve ilgililerden bilgi belge istemek ve Bakanlığa bildirmek,
- Odalarca belirlenen fiyat tarifelerine Valilikçe yapılacak itiraz işlemlerinin sekretaryasını yürütmek.

1.2.2. Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları

Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği, 5362 Sayılı Kanuna göre kurulan odalar tarafından aralarında birlik ve dayanışma kurma ve kuruluşun gelişmesini sağlamak amacıyla kurulan tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Oda ve Birliklerin 4 yılda bir yapılan genel kurulları 2022 yılında gerçekleştirilmiş olup Yönetim Kurulu ile Denetim Kurulundan oluşan yetkili kurulları belirlenmiştir.

Birlikler ilave olarak Disiplin Kurulunu ayrıca seçer.

- İlimizde, **2024 yılı sonu** itibariyle **24** Esnaf ve Sanatkârlar Odası, **1** Esnaf ve Sanatkârlar Odalar Birliği bulunmakta olup, bu odalara bağlı üye sayısı ise **10.252**'dir.
- Bolu ilinde toplam Esnaf sayısında bir önceki yıla (2023) göre **% 3,28** 'lik bir artış meydana gelmiştir. (2023 yılındaki esnaf sayısı 9.926'dür.)

1.2.3. Kurulan ve Kapanan Esnaf İşletme Sayıları

Tablo 15. Bolu İlinde 2024 Yılında Açılan ve Kapanan Esnaf İşletme Sayılarını Gösterir Tablo

01.01.2024 – 31.12.2024 tarihleri arasında Açılan ve Kapanan Esnaf İşletme Sayıları	
Açılan Esnaf İşletme Sayısı (Tescil)	1.225
Kapanan Esnaf İşletme Sayısı (Terkin)	607

✚ Bir önceki yıl (2023) ;

▪ Açılan Esnaf Sayısı

1.165

▪ Kapanan Esnaf Sayısı

583

Tablo 16. Bolu İli Meslekler Bazında Esnaf ve Sanatkârlar Yaş Ortalaması ve Cinsiyet Dağılımları

ESNAF VE SANATKÂRLAR BİLGİ SİSTEMİ
CİNSİYET DAĞILIMI (ERKEK)

7.561

ESNAF VE SANATKÂRLAR BİLGİ SİSTEMİ
CİNSİYET DAĞILIMI (KADIN)

2.079

Tablo 17. Bolu İlinde 31.12.2024 tarihi itibariyle Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Tablosu

1	BOLU AYAKKABICILAR ESNAF ODASI
2	BOLU BAKKALLAR ŞEKERCİLER VE BAYİLER ESNAF ODASI
3	BOLU BERBERLER VE KUAFÖRLER ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
4	BOLU DEMİRCİLER VE NALBURLAR ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
5	BOLU ELEKTRİK VE İNŞAAT SANATKÂRLAR I ESNAF ODASI
6	BOLU KAHVECİLER VE OTELCİLER ESNAF ODASI
7	BOLU LOKANTACILAR AŞÇILAR VE PASTACILAR ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
8	BOLU MANAVLAR VE PAZARCILAR ESNAF ODASI
9	BOLU ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ESNAF ODASI
10	BOLU TERZİLER ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
11	DÖRTDİVAN ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ESNAF ODASI
12	GEREDE BAKIR. KALAY. SOBA. MAD. İŞ OTO TAM. VE TENKEKİLER ESN. VE SAN. ODASI
13	GEREDE ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
14	GEREDE KAHVECİLER VE LOKANTACILAR ESNAF ODASI
15	GEREDE ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ESNAF ODASI
16	GEREDE TABAK ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
17	GÖYNÜK ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
18	MENGEN ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
19	MENGEN ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ESNAF ODASI
20	MUDURNU BAKKAL VE TUHAFİYECİLER ESNAF ODASI
21	MUDURNU ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
22	MUDURNU ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ESNAF ODASI
23	SEBEN ŞOFÖRLER ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI
24	YENİÇAĞA ŞOFÖRLER ESNAF VE SANATKÂRLAR ODASI

1.2.4. Esnaf ve Sanatkâr İşletme Sayısı

Tablo 18. Bolu İlinde 31.12.2024 tarihi itibariyle Faaliyet Gösteren Esnaf ve Sanatkârlar Odalarının İlçeler İtibariyle Dağılımını Gösterir Tablo

ODANIN ADI		İLÇELER																
		ENS. VE SANAT. ODA. BİRLİĞİ	AYAKKABICILAR ODASI	BAKIR KALAY SOBA TENKEKÇİ ODASI	BAKALLAR ŞEK. BAYİLER ODASI	BAKALLAR TUHAFYİCİLER ODASI	BERBERLER KUAFÖRLER ODASI	DEMİRCİLER NALBURCULAR ODASI	ELEKTRİKÇİLER İNŞAAT SANATKÂRLARI ODASI	ESNAF SANATKÂRLAR ODASI	KAHVECİLER VE OKANTACILAR ODASI	ŞÖFÖRLER VE ESNAF SANATARLAR ODASI	LOKANTACILAR AŞÇILAR VE PASTACILAR ODASI	MANAVLAR VE PAZARCILAR ODASI	ŞOFÖRLER VE OTOMOBİLCİLER ODASI	TABAK ESNAF SANATKÂRLAR ODASI	TERZİLER ODASI	GENEL TOPLAM
MERKEZ	ODA ADEDİ	1	1		1		1	1	1		1		1	1	1		1	10
	ÜYE SAYISI		125		620		517	752	1139		335		679	458	1240		661	6526
DÖRTDİVAN	ODA ADEDİ														1			1
	ÜYE SAYISI														164			164
GEREDE	ODA ADEDİ			1						1	1				1	1		5
	ÜYE SAYISI			167						509	121				163	55		1015
GÖYNÜK	ODA ADEDİ									1								1
	ÜYE SAYISI									765								765
MENGEN	ODA ADEDİ									1					1			2
	ÜYE SAYISI									364					181			536
MUDURNU	ODA ADEDİ					1				1					1			3
	ÜYE SAYISI					125				407					181			713
SEBEN	ODA ADEDİ											1						1
	ÜYE SAYISI											127						127
YENİÇAĞA	ODA ADEDİ											1						1
	ÜYE SAYISI											406						406
TOPLAM	ODA ADEDİ	1	1	1	1	1	1	1	1	4	2	2	1	1	5	1	1	24
	ÜYE SAYISI	10252	125	167	620	125	517	752	1139	2045	456	533	679	458	1920	55	661	10252

Tablo 19. Bolu İlinde 31.12.2024 tarihi itibariyle En Fazla İcra Edilen 10 Meslek

MESLEK		SAYISI
1	ŞEHİRLERARASI YÜK TAŞIMACILIĞI	1.018
2	LOKANTACILIK YEMEK VE İÇECEK SUNUM FAALİYETİ	724
3	BÜFELERDE BAKKALLARDA VE MARKETLERDE YAPILAN TİCARET	704
4	ERKEK BERBER VE KUAFÖR İŞLETMECİLİĞİ	470
5	KAHVEHANE KIRAATHANE VE ÇAY OCAĞI İŞLETMECİLİĞİ	469
6	TEZGÂHLAR VE PAZAR YERLERİ VASITASIYLA YAPILAN TİCARET	465
7	SERVİS ARACI İŞLETMECİLİĞİ	339
8	TAKSİ İŞLETMECİLİĞİ	315
9	OTO BAKIM SERVİSCİLİĞİ	235
10	KONFEKSİYONCULUK	221

Tablo 20. Bolu İlinde 2024 Yılında En Fazla TESCİL Edilen 10 Meslek

MESLEK		SAYISI
1	LOKANTACILIK YEMEK VE İÇECEK SUNUM FAALİYETİ	155
2	ŞEHİRLERARASI YÜK TAŞIMACILIĞI	112
3	BÜFELERDE BAKKALLARDA VE MARKETLERDE YAPILAN TİCARET	97
4	TEZGÂHLAR VE PAZAR YERLERİ VASITASIYLA YAPILAN TİCARET	62
5	KAHVEHANE KIRAATHANE VE ÇAY OCAĞI İŞLETMECİLİĞİ	56
6	KONFEKSİYONCULUK	45
7	EMLAKÇILIK	37
8	OTO GALERİCİLİK-OTO KİRALAMA	33
9	HEDİYELİK EŞYA TİCARETİ	20
10	OTO KURTARICILIK	20

Tablo 21. Bolu İlinde 2024 yılında En Fazla TERKİN Edilen 10 Meslek

MESLEK		SAYISI
1	LOKANTICILIK YEMEK VE İÇECEK SUNUM FAALİYETİ	71
2	BÜFELERDE, BAKKALLARDA VE MARKETLERDE YAPILAN TİCARET	71
3	KAHVEHANE KIRAATHANE VE ÇAY OCAĞI İŞLETMECİLİĞİ	42
4	ŞEHİRLERARASI YÜK TAŞIMACILIĞI	39
5	TEZGÂHLAR VE PAZAR YERLERİ VASITASIYLA YAPILAN TİCARET	25
6	KONFEKSİYONCULUK	20
7	E-TİCARET	20
8	TAKSİ İŞLETMECİLİĞİ	13
9	TERZİLİK	13
10	FIRINCILIK	11

Tablo 22. İlçelere Göre 2024 Yılı Esnaf ve Sanatkârlar Sayısı

İLÇELERE GÖRE ESNAF SAYILARI		SAYISI
1	MERKEZ İLÇE	6.526
2	DÖRTDİVAN	164
3	GEREDE	1.015
4	GÖYNÜK	765
5	MENGEN	536
6	MUDURNU	713
7	SEBEN	127
8	YENİÇAĞA	406

1.2.5. İlimiz Esnaf ve Sanatkârların Sorunları ve Çözüm Önerileri (Bolu Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğinin Raporundan alınmıştır)

- 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun aksayan yönleri ele alınmalı, esnaf teşkilatlarının yapısını güçlendirecek değişiklikler mutlaka gerçekleştirilmelidir.
- Destek ve teşvikler, Esnaf ve Sanatkârı korumaya yönelik erişebilir mahiyette olmalıdır.
- Mevcut vergi sistemi Esnaf ve Sanatkâra ağır yük getirmektedir. Bu hususta şu düzenlemeler yapılmalıdır.
 - Esnaf ve Sanatkârın ödediği kira stopajı tamamen kaldırılmalıdır.
 - KDV ve Gelir Vergisi oranları indirilmelidir.
 - Çek defterlerinde alınan harç kaldırılmalıdır.
 - Yatırım amacı ile temin edilen krediler üzerindeki vergi, fon gibi mali yükler kaldırılmalıdır.
- Borcundan dolayı iş yerleri kapatılmamalı Nakliyeci esnafının araçları bağlanmamalıdır.
- 4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve Yönetmeliği tekrar gözden geçirilmeli, özellikle şoför, minibüsçü, servisçi ve nakliyeci esnafının yerine getiremeyeceği kadar ağır şartlar ortadan kaldırılmalıdır.
- Avrupa Birliğinin sunduğu Esnaf ve Sanatkârlara yönelik olarak uygulanan standartlar yasal düzenlemeler ile desteklenmeli ve uygulanmalıdır.
- İstihdam yaratmadaki etkinlikleri canlandırmak ve desteklemek amacıyla ilave yapılan ve yeni açılan işletmelerin üç yıl vergiden ve SGK Primlerinden muaf tutulmalı, böylece işsizlik azaltılmalıdır.
- Kayıt dışı ekonomi kayıt altına alma çalışmalarına hız verilmelidir.
- Esnaf ve Sanatkârın finansman sorununun giderilmesi için Esnaf Kefalet Kooperatifi aracılığı ile kredi kullanan esnaftan, kefillik istenmemeli, Esnaf Kefalet Kooperatiflerindin takip oranı kaldırılmalıdır.
- Enflasyon muhasebesine geçilmeli, gerçekçi vergi uygulaması getirilerek vergi çeşitleri azaltılmalıdır.
- Büyük işletmeleri destekleyen ekonomik politikalar, küçük işletmelerin kapanmasına yol açmaktadır. Bu nedenle gıda ve ihtiyaç maddeleri satan büyük işletmeler (Süper ve hiper marketler) kent merkezi dışına çıkarılmalıdır.
- İş ve istihdam yaratan esnaf ve sanatkâra kolay ulaşabileceği teşvik kredisi verilmelidir.
- Esnafın, defterlerinin tasdiklerini mesleki odalara verilerek odaların maddi yönden gelişiminin yanında üyeleri ile münasebetlerinin devamlılığı sağlanmalıdır.
- ÖTV'siz akaryakıt alımı uygulamasından, esnaf ve sanatkâr odalarına kayıtlı esnafın yararlandırılması sağlanmalıdır.
- Esnaf ve Sanatkârın kullandığı enerji fiyatlarında indirim yapılmalıdır.

1.2.6. Kamu ve Yerel Yönetimden Beklentiler

- Yeni kredi ve hibe olanakları yaratılarak en az 2 yıl ödemesiz, sıfır faizli ve uzun vadeli destekler verilmelidir.
- Zor durumda olan mesleklere destek verilmelidir.
- Halk Bankası aracılığı ile sunulan kredi desteklerinden faydalanma oranları artırılmalıdır.
- Büyük çoğunluğu kiracı konumunda olan esnaf ve sanatkârı; işyeri sahibi yapmak amacıyla faizsiz, uzun vadeli, makul taksitli ve esnek ödemeli kredi imkânları tanınmalıdır.
- E-ticaret yapma potansiyeli yüksek ve e-ticaret faaliyetlerine geçiş yapmaya istekli olan esnaf ve sanatkârlara destek olunmalıdır.
- İşletmelerin sabit giderleri arasında yer alan su, katı atık, reklam tabela vergisi vb. giderleri konusunda destek verilmelidir.
- Belediyelerden kiralanan işyerlerinin kira bedelleri sabit tutulmalıdır.
- Belediyelerin alacağı her türlü mal ve hizmeti mümkün olması durumunda öncelikle esnaf ve sanatkârlardan temin etmesi beklenmektedir.
- Kayıt dışı faaliyet gösteren işletmelere karşı denetimlerin artırılması istenmektedir.

1.2.7. Hibe ve Faizsiz Kredi Destekleri

(Bolu Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliğinin Raporundan alınmıştır)

KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimini bitiren başvuru tarihinde 35 yaşını tamamlamamış olan genç girişimci esnaf ve sanatkârlara KOSGEB tarafından onaylanan projelerini bankaya sunmaları durumunda 300.000 TL'ye kadar %100 faiz indirim oranı uygulanarak kredi kullandırılabilir.

KOSGEB tarafından girişimcilik sertifikası sahibi esnaf ve sanatkârlar için iş kurma ve iş geliştirme adı altında iki ayrı destek paketi bulunmaktadır. İş kurmada şahıs işletmesin için 10.000 TL, sermaye işletmesi için 20.000 TL, 3 yıl için bir kereye mahsup olmak üzere brüt bir asgari ücret oranında işçi yardımı yapılmaktadır. İş geliştirme olarak da geriye dönük işletmenin 3 yıl boyunca faaliyette olması, malzeme ve ekipman faturalandırılarak 3 yıl geri ödemesiz ve faizsiz 1.500.000 TL kredi imkânı sunulmaktadır.

Ayrıca Esnaf ve Sanatkârlarımızın Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerinden talep ettikleri finansman ihtiyaçları bu yıl 750.000,00-TL araç ve işyeri alımı için 1.500.000,00-TL ye yükseltilmiştir.

1.3. KOOPERATİFLERE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

1.3.1. BOLU TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ KOOPERATİFLER İLE İLGİLİ İŞ VE İŞLEMLER

- Bakanlıkça verilen yetki çerçevesinde, kooperatif kuruluşlarına ve ana sözleşme değişikliklerine izin vermek, izin verilen kooperatiflerle ilgili bilgileri düzenli olarak Bakanlığa bildirmek, Kooperatiflerin kuruluş ve işleyişleri ile ilgili her türlü dosyalama ve arşivleme hizmetlerini yürütmek,
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kooperatif genel kurul toplantılarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirme işlerini yapmak,
- Kooperatifler ve Üst Kuruluşların yönetim kurulu üyeleri ile genel müdürlerinin mal bildirimi ile ilgili işlemleri yürütmek,
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre yapılan şikâyetlerle ilgili inceleme işlemlerini yapmak,
- Kanuni süresinde genel kurullarını yapmayan ve diğer yasal zorunluluklarını yerine getirmeyen kooperatiflerin yöneticileri hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusu işlemlerini yapmak,
- Bakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde, kooperatifleri ve üst kuruluşlarına yol göstermek ve çalışmalarında yardımcı olmak amacıyla eğitim ve benzeri faaliyetlerde bulunmak.

1.3.2. Kooperatifçilik

Kooperatifler; ortak ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaç ve istekleri müşterek sahip olunan ve demokratik olarak kontrol edilen bir işletme yoluyla karşılamak üzere gönüllü olarak bir araya gelen insanların oluşturduğu özerk teşkilatlardır.

Hedefimiz; küçük ölçekli de olsa her kooperatifin üretmiş olduğu mal ve hizmetlerin hak ettiği değerde satılmasıdır.

İlimizde, kooperatifçiliğin verimli, etkin ve sürdürülebilir ekonomik girişimler niteliğini kazanmış bir yapıya ulaşmasıdır. Kooperatifçiliğe daha elverişli bir ortam sağlamak, toplumda olumlu bir kooperatifçilik imajı oluşturmak ve sektöre olan güveni artırmak, verimli ve etkin uygulamaları ortaya çıkarmak, kooperatiflerin ekonomik kalkınmaya ve gelirin daha adil paylaşımına olan katkılarını arttırmaktır.

Kısacası; organize olarak birlikte iş yapma kültürünün sağlanması hedefimizdir.

İlimizde bulunan kooperatiflere ait bilgiler aşağıdadır.

1.3.3. Kooperatif Sayısı

31.12.2024 tarihi itibarıyla ilimizde, Bakanlığımız sorumluluk alanına giren **48** adet kooperatif bulunmaktadır. 2024 Yılında toplam 1 Kooperatifin kuruluşu gerçekleşmiştir.

Tablo 23. 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu'na Tabi Ticaret Bakanlığı Sorumluluk Alanına Giren ve İl Müdürlüğüne kayıtlı Kooperatifler ve Ortak Sayıları

Kooperatif Türü	Sayı	Ortak Sayısı
Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	6	259
Karayolu Yolcu Taşıma Kooperatifi	9	198
Tüketim Kooperatifi	2	45
Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	7	212
Esnaf Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifi	8	6.420
Küçük Sanat Kooperatifi	1	14
Tarım Satış Kooperatifi	1	164
Esnaf Kefalet Üst Birlik	1	46
Turizm Geliştirme Kooperatifi	4	96
Üretim ve Pazarlama Kooperatifi	3	47
Kadın Girişimi Üretim ve Pazarlama Kooperatifi	6	70
TOPLAM	48	7.571

Tablo 24. Bolu İl ve İlçelerinde Kurulu Bulunan Tüm Kooperatiflerin Ortak Sayıları

Sıra	İl /İlçe	Kooperatif Türü	Kooperatif Adı	Ortak Sayısı
1	Bolu Merkez	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Bolu	2772
2		Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Köroğlu	1328
3		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	3 Nolu Bolu Merkez İlçesi Sümer	10
4		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Yaka-Çele Minibüs Otobüsçüler	13
5		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Bolu Çaydurt ve Havalisi	53
6		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Bolu Karaköy Otobüs-Minibüsle	53
7		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Karacasu-Bolu Kaplıca Birlik	22
8		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Abant Birlik Otobüsleri	23
9		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Köroğlu Çaydurt Minibüsle	39
10		Karayolu Yolcu Taşıma Kooperatifi	Özel Ondört	8
11		Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	Bolu	52
12		Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	Bolu Ondört Tır ve Kamyoncular	15
13		Tüketim Kooperatifi	Ardem Mensupları	9
14		Tüketim Kooperatifi	Filiz	36
15		Turizm Geliştirme Kooperatifi	Kızık	14
16		Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet	5 Bölge	7
17		Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	Çobankaya Yedigöller	11
18		Üretim ve Pazarlama Koop.	Köroğlu Organik ve Yöresel	639
19	Gerede	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Gerede	164
20		Küçük Sanat Kooperatifi	Teknik Deri	7
21		Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	Gerede Hünerli Eller	21
22		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Yeşil Gerede Kamyon ve Treylelerle	169
23	Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Gerede Kamyonla	358	
24	Mengen	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Mengen	22
25		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Gökçesu-Mengen	14
26		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Yedigöller Minibüsle	11
27		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Mengen Midibüs-Otobüs	15
28	Üretim ve Pazarlama Koop.	Mengen ve Köyleri	264	
29	Yeniçağa	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Yeniçağa	369
30	Mudurnu	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Mudurnu	31
31		Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	Mudurnu	17
32		Karayolu Yük Taşıma Kooperatifi	Öztaşkesti	14
33		Karayolu Yolcu Taşıma Kooperatifi	Erenler Midibüs ve Otobüsçüler	29
34		Karayolu Yolcu Taşıma Kooperatifi	Otobüsçüler ve Midibüsçüler	41
35		Turizm Geliştirme Kooperatifi	Abant	7
36		Turizm Geliştirme Kooperatifi	Abant Samat Köyü	22
37		Turizm Geliştirme Kooperatifi	Abant Yaylası	8
38	Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	Mudurnu Ahi Bacıyan	7	
39	Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	Mudurnu	586	
40	Göynük	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Göynük	34
41		Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	Göynük Üreten Eller	8
42		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Kırkpınarlar Otobüs ve Minibüsle	11
43		Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	Alançayı ve Çevresi Otobüs ve	34
44	Seben	Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Koop.	Seben	104
45		Tarım Satış Kooperatifi	114 Sayılı Seben Tiftik ve Yapağı	46
46		Üretim ve Pazarlama Koop.	Seben Merkez ve Köyleri	21
47		Turizm Geliştirme Koop.	Kozyaka	26
48	Kıbrısçık	Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Koop.	Kıbrısçık Alan Köyleri	7
TOPLAM				7.571

1.3.4. Birlik Sayısı

İlimizde **1 adet S.S. 5. Bölge Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birliği** bulunmaktadır.

Birliğe bağlı İlimizdeki Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince 2024 yılı içerisinde **1.203** ortağa **558.383.500,00 TL** Hibe ve Faizsiz kredi Kefaleti verilmiştir.

Tablo 25. İlimiz ve İlçelerindeki Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince 01.01.2024 – 31.12.2024 Tarihleri arasında Kullanılan Kredi ve Miktarları.

Sıra No	Kooperatif Adı	Kredi Kullanan Esnaf Sayısı	İşletme Kredisi (TL)	Kredi Takip (TL)
1	BOLU	385	181.146.000,00	2.130.264,00
2	BOLU KÖROĞLU	347	164.455.000,00	653.500,00
3	GEREDE	101	38.494.500,00	1.044.000,00
4	GÖYNÜK	86	45.030.000,00	4.417.500,00
5	MENGEN	99	38.844.000,00	36.941,00
6	MUDURNU	106	51.805.000,00	248.107,00
7	SEBEN	11	5.100.000,00	25.804,00
8	YENİÇAĞA	68	33.509.000,00	189.800,00
TOPLAM		1.203	558.383.500,00	8.745.916,00

1.3.5. Genel Kurul Sayısı

Müdürlüğümüzce, 01.01.2024-31.12.2024 tarihleri arasında **41** adet Kooperatifin Genel Kurul toplantısına Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmiş ve Genel Kurul toplantıları yapılmıştır.

2024 Yılında İç Ticaret, Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçiliğe Yönelik Seminer, Toplantı ve Ziyaretler

❑ Kooperatiflere Yönelik Bilgilendirme Toplantısı

Bolu Ticaret İl Müdürlüğü uhdesinde kurulmuş olan ilimizdeki Kooperatiflere yönelik bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Bolu Ticaret ve Sanayi Odası Meclis toplantı salonunda düzenlenen ve Kooperatif temsilcileri ile kooperatiflerin Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerinin katılım sağladığı bilgilendirme toplantısında, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nda yapılan İntibak İşlemleri ile ilgili düzenlemeler ve uygulamaları hakkında Ticaret İl Müdürü **Ersin TERZİ** tarafından bilgilendirme sunumu yapıldı.

❑ Fiyat Etiketleri Yönetmeliği Bilgilendirme Toplantısı

Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinde yapılan değişiklik hakkında Bolu Ticaret ve Sanayi Odası ev sahipliğinde “**Tarife ve Fiyat Listesi**” konulu Bilgilendirme Semineri düzenlendi.

Seminerde, 19.12.2023 tarihli ve 32404 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren ve 01.01.2024 tarihinden itibaren Lokanta, Restoran, Kafe, Pastane ve benzeri yiyecek ve içecek hizmeti sunulan işyerlerinde fiyat listesi ve fiyat tarifeleri konulması zorunluluğu getirildiği ile ilgili Fiyat Etiketleri Yönetmeliğinde yapılan değişiklikler hakkında Ticaret İl Müdürü **Ersin TERZİ** tarafından bilgilendirmede bulunuldu.

❑ 2024 Yılı Ahilik Haftası Kutlamaları

"Ahilik Haftası Kutlamaları Yönetmeliği" gereğince; Ahilik kültürünün tanıtılması esnaf ve sanatkarlar ile bunların örgütlerinde yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla 81 ilde 23-29 Eylül 2024 tarihleri arasında düzenlenen 37. "Ahilik Haftası" etkinliklerinin 2024 yılında İlimiz Mudurnu ilçesinde yapılmasına, İl Kutlama Komitesince karar verilmiş olup, "Kutlama Programı" çerçevesinde Ahilik Haftası kutlamaları, 26 Eylül 2024 tarihinde İlimiz Merkezde ve 27 Eylül 2024 tarihinde de Mudurnu İlçesinde çeşitli etkinliklerle kutlandı.

2024 yılı Türkiye Ahisi de seçilen ve İlin Ahisi İsmail ATLI, İlin Kalfası Ömer Ali KOÇOĞLU, İlin Çırağı Mert Orçun Taha ÇAYLAKOĞLU'na ödülleri ve plaketleri Vali Yardımcımız Sayın Remzi Oğuz YILMAZ tarafından verilmiştir.

Kutlama programı kapsamında; Mevlid-i Şerif okutuldu. Temsili Şed Kuşanma Töreni gerçekleştirildi. Mudurnu çarşı (arasta) içinde 700 yıllık bir gelenek olan Esnaf Duası yapıldı ve sonrasında Ahi Pilavı dağıtıldı. Program sonunda Esnaf Ziyareti gerçekleştirildi.

❑ Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencilerine Yönelik “Girişimcilik” Eğitimi

Ticaret Bakanlığımız (Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü) ile Milli Eğitim Bakanlığı (Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü) koordinasyonu çerçevesinde esnaf ve sanatkâr olma potansiyeli bulunan ve iş hayatına atılmayı planlayan usta adayı olan kalfaların, ticaret hayatına daha donanımlı ve farkındalıkları yüksek bir şekilde hazırlanmaları amacıyla ilimizdeki Mesleki Eğitim Merkezi öğrencilerine yönelik girişimcilik eğitimleridüzenlendi.

İlimiz Merkez ilçedeki Mesleki Eğitim Merkezi ile Gerede, Yeniçağa ve Mengen İlçelerimizdeki Mesleki Eğitim Merkezinde düzenlenen söz konusu Eğitimlerde,

- İş Yeri Açılış Süreçleri,
- Kamusal Destekler,
- Hazine Destekli Krediler ve KOSGEB Destekleri,
- Vergi ve Sosyal Güvenlik İşlemleri,
- Mesleğe İlişkin Diğer Bilgiler konularında, Ticaret İl Müdürü **Ersin TERZİ** ve İl Müdürlüğümüz personeli **Uğur TEMEL** tarafından bilgilendirme yapıldı.

❑ İlimizdeki Ortaöğretim (Lise) Kurumlarında “Tüketici Hakları ve Tüketicinin Korunması ile Dolandırıcılık” Konulu Seminer

2024 yılı içerisinde Valiliğimiz koordinesinde, Bolu Ticaret İl Müdürlüğü, Bolu İl Emniyet Müdürlüğü ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü işbirliğinde; ilimizdeki liselerde öğrenciler ve öğretmenlere yönelik olarak Tüketici Hakları, Tüketicinin Korunması, Dolandırıcılık ve Siber Suçlar konularında eğitim faaliyetleri düzenlenmiştir.

Bu kapsamda düzenlenen eğitim faaliyetlerinde, Ticaret İl Müdürü **Ersin TERZİ** ve THH Raportörü **Habib POLAT** tarafından "Tüketici Hakları Tüketicinin Korunması ve Dolandırıcılık" konularında bilgilendirmede bulunuldu.

❑ İlimizdeki Muhtarlara ve Müftülük Çalışanlarına Yönelik “Tüketici Hakları ve Tüketicinin Korunması ile Dolandırıcılık” Konulu Seminer

2024 yılı içerisinde Valiliğimiz koordinesinde, Bolu Ticaret İl Müdürlüğü ile Bolu İl Emniyet Müdürlüğü işbirliğinde;

- İlimiz merkez ve 8 İlçemizin tamamındaki mahalle ve köy muhtarlarına,
- İlçe Müftülüklerine bağlı köy ve mahalle camilerinde görevli personele yönelik olarak "**Tüketici Hakları ve Dolandırıcılık**" konulu bilgilendirme toplantıları düzenlendi.

Bu kapsamda düzenlenen toplantılarda Ticaret İl Müdürü **Ersin TERZİ** ve THH Raportörü **Habib POLAT** tarafından "Tüketici Hakları Tüketicinin Korunması ve Dolandırıcılık" konularında bilgilendirmede bulunuldu.

❑ Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi / Bolu – Gerede ve Yeniçağa Meslek Yüksekokulunda “Tüketici Hakları ve Tüketicinin Korunması” Konulu Seminer

2024 yılı içerisinde Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (BAİBÜ) Bolu Meslek Yüksekokulu, Gerede Meslek Yüksekokulunda ve Yeniçağa Yaşar Çelek Meslek Yüksekokulunda üniversite öğrencilerine yönelik olarak "Tüketici Hakları ve Tüketicinin Korunması" konulu bilgilendirme semineri düzenlendi.

Söz konusu seminerlerde, Ticaret İl Müdürü **Ersin TERZİ** ve THH Raportörü **Habib POLAT** tarafından Yüksekokul öğrencilerine tüketici hakları, tüketici sözleşmeleri, ayıplı mal ve hizmetler, iade ve değişim süreçleri, tüketici şikayetleri, dijital tüketici hakları, güvenli alışverişin ipuçları ve yasal düzenlemeler konularında bilgilendirmede bulunuldu.

❑ “Bilinçli Tüketim ve Tüketici Hakları” Konulu Resim Yarışması Ödül Takdimi

Ticaret Bakanlığı Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü tarafından 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılında düzenlenen " **Bilinçli Tüketim ve Tüketici Hakları** " konulu Türkiye Geneli Ortaokullar arası Resim Yarışmasında **Bolu İl 1.ncisi** olan İlimiz Merkez İlçe **Milli Egemenlik Ortaokulu** 8. sınıf öğrencesi **Barış KAPDAN**'a ve **Okuluna**, Ödülü ile Plaketi takdim edildi.

1.4. TÜKETİCİNİN KORUNMASI VE PİYASA GÖZETİMİNE İLİŞKİN TEMEL BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

1.4.1. Bolu İl Tüketici Hakem Heyeti Faaliyetleri

En fazla Tüketici Şikâyeti; Bankacılık İşlemleri ile Perakende Ticaret Sektöründen gelmiştir. Bankacılık şikâyetlerinin %20'si, Perakende Ticaret Sektörünün ise %56'sı tüketici lehine olmak üzere toplamda tüm şikâyetlerin %46'sı tüketici lehine sonuçlandırılmıştır.

Tablo 26. Bolu İl Tüketici Hakem Heyeti 2024 Yılı İstatistiklerini Gösterir Tablo

ŞİKÂYETİN KONUSU	DÖNEM İÇİNDE YAPILAN TOPLAM BAŞVURU (2024 YILI)	SONUÇLANAN			İLGİSİ NEDENİYLE BAŞKA KURUMA SEVK EDİLENLER	BİLİRKİŞİ İNCELEMESİ YAPTIRILAN BAŞVURULAR
		TÜKETİCİ LEHİNE	TÜKETİCİ ALEYHİNE	SONUÇLANAN TOPLAM		
ABONELİK HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	257	55	183	248	10	-
FİNANSAL HİZMETLER SEKTÖRÜ	275	55	198	282	29	-
PERAKENDE TİCARET SEKTÖRÜ	1.445	887	661	1.582	34	532
TURİZM HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	61	36	20	66	10	-
ULAŞIM/SAĞLIK /EĞİTİM HİZMETLERİ SEKTÖRÜ	117	33	104	141	4	-
DİĞER HİZMETLER	150	59	56	117	2	-
TOPLAM	2.305	1.125	1.222	2.436	89	532

1.4.2. Piyasa Gözetimi Denetim Faaliyetleri

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 6585 sayılı perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ve Fiyat Etiketleri Yönetmeliği hükümlerine göre tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimi yapılmakta, tüketicilerin ekonomik çıkarlarının, sağlık ve güvenliklerinin korunması görevi Bakanlığımız sorumluluğunda bulunmaktadır.

Bolu Ticaret İl Müdürlüğü olarak, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Fiyat Etiketleri Yönetmeliği ile Haksız Ticari Uygulamalar Yönetmeliği kapsamında başta temel gıda ve ihtiyaç maddeleri olmak üzere perakende satışı yapılan ürünlerin fiyat etiketleri, Raf-Kasa fiyat uyumsuzluğu ve ürünlerde fahiş fiyat artışlarının olup olmadığına ilişkin olarak, haksız ticari uygulamaların önüne geçilebilmesi ve tespiti amacıyla, Bolu Ticaret İl Müdürlüğü olarak ilimizde hizmet veren Market, Pazar yerleri, Ekmek Fırını, Kırtasiye, Otoyol tesisleri, AVM ve diğer satış noktalarında denetimlerimiz aralıksız devam etmektedir.

6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, 6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ve 6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Kapsamında Yapılan Denetim Bilgileri

(Fiyat Etiketi – Garanti Belgesi – Kullanma Kılavuzu – Yerli Üretim Logosu Uygulaması – Haksız Fiyat Artışı vb. Denetimler)

Tablo 27. Bolu İlinde 6502 Sayılı Kanun Kapsamında 2024 Yılında Yapılan Denetim Tablosu

01.01.2024 - 31.12.2024 Tarihleri Arasında Müdürlüğümüz Tarafından 6502 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan Denetimlere İlişkin İstatistik Tablosu	
Denetlenen Toplam Firma Sayısı	5.345
Denetlenen Toplam Ürün Sayısı	85.581
Aykırlık Tespit Edilen Firma Sayısı	138
Aykırlık Tespit Edilen Ürün ve Hizmet Sayısı	242
Toplam İdari Para Cezası Tutarı (TL.)	528.452
Haksız Fiyat Artışı Şikâyet Sistemine Yapılan Başvuru Sayısı	185

İl Müdürlüğümüzce, **6502 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun** kapsamında yapılan denetimler neticesinde, toplam **528.452,00 TL. İdari Para Cezası** uygulanmış olup, **6585 Sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu Yönetmeliği** kapsamında tespit edilen aykırı hususlar için **Ticaret Bakanlığına** bildirimde bulunmaktadır.

Bolu Ticaret İl Müdürlüğü tarafından, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması hakkında Kanun, Ticari Reklam ve Haksız Ticari Uygulamalar, Fiyat Etiketi Yönetmeliği kapsamında denetimlere aralıksız devam edilmektedir.

2. DIŞ TİCARET

Dış Ticaret, ¼lke ekonomilerinin hacmini belirleyen önemli etkenlerden bir tanesidir. Bu kapsamda, dış ticaret hacmini artırırken, dış ticaret açığını azaltmak ve hedeflenen büyüme rakamlarına ulaşmak, bütün ¼lke ekonomilerinin öncelikli hedefidir.

Bu nedenle dış ticaret, kalkınma planlarında yer alan başlıklardan birisini oluşturmaktadır.

2.1. İhracat Yapılan İlk On ¼lke ile İhracata Konu İlk 10 Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler

Tablo 28. Bolu İl Gümrük Müdürlüğünden 2024 Yılında İhracat Yapılan ¼lke ve Ürün Tablosu

Sıra No	¼lke Adı	EŞyanın Tanımı
1	İRAN	YUMURTA, CİVCİV, SIĞIR JELATİNİ, OTOMOBİL VE TRAKTÖR YEDEK PARÇA VE AKSESUARI, ÇİKOLATA, KOZMETİK HAMMADDE
2	IRAK	TAVUK, YUMURTA, CİVCİV, ÇİKOLATA
3	RUSYA	YUMURTA, TAVUK AYAĞI, MUHTELİF MEKANİK MAKİNE VE TEÇHİZAT, PLASTİK ESASLI MACUN VE YAPIŞTIRICI, OTOMOBİL VE TRAKTÖR YEDEK PARÇA VE AKSESUARI, ÇİKOLATA
4	ÖZBEKİSTAN	TAVUK ETİ VE SAKATAT
5	KAZAKİSTAN	YUMURTA, PLASTİK ESASLI MACUN VE YAPIŞTIRICI
6	BEYAZ RUSYA	TAVUK AYAĞI
7	SURİYE	TAVUK, YUMURTA, MUHTELİF ELEKTRONİK MAKİNE VE TEÇHİZAT
8	AZERBAYCAN	TAVUK, CİVCİV, YUMURTA
9	KIRGIZİSTAN	TAVUK, YUMURTA
10	ALMANYA	ÇİKOLATA, SIĞIR JELATİNİ

(Kaynak: Bolu Gümrük Müdürlüğü)

2.2. İthalat Yapılan İlk On Ülke İle İthalata Konu İlk 10 Ürün Kalemi Hakkında Bilgiler

Tablo 29. Bolu İl Gümrük Müdürlüğünden 2024 Yılında İthalat Yapılan Ülke ve Ürün Tablosu

Sıra No	Ülke Adı	Eşyanın Tanımı
1	HOLLANDA	MAKİNE TEÇHİZAT, SERUM HAMMADDESİ (POLİPROPİLEN FİLM), YAPI KİMYASAL HAMMADDESİ, GIDA KATKI MADDESİ, KABLO BAĞLANTI PARÇALARI
2	ALMANYA	SERUM HAMMADDE (POLİPROPİLEN FİLM), PLASTİK HAMMADDESİ, MAKİNE VE TEÇHİZAT, KABLO BAĞLANTI PARÇALARI
3	KAZAKİSTAN, TÜRKMENİSTAN,	PLASTİK HAMMADDESİ, TELEFON AKSAM PARÇALARI
4	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	MOBİLYA VE AKSESUARLARI,
5	BİRLEŞİK KRALLIK	GIDA KATKI MADDESİ
6	AZERBAYCAN	HAM DERİ VE DERİ PARÇALARI
7	DANİMARKA	SERUM HAMMADDE (POLİPROPİLEN FİLM)
8	İTALYA	GIDA KATKI MADDESİ, MAKİNE VE TEÇHİZAT, KABLO BAĞLANTI PARÇALARI, PLASTİK ESASLI YAPIŞTIRICI VE MACUNLAR
9	MISIR	KUMAŞ
10	FRANSA	PLASTİK HAMMADDE, SERUM HAMMADDE (POLİPROPİLEN FİLM)

(Kaynak: Bolu Gümrük Müdürlüğü)

Tablo 30. Bolu İli 2024 İhracat-İthalat Rakamlarını Gösterir Tablo * (Bin \$)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
İhracat	141.399	143.151	122.652	101.328	164.406	204.140	162.015	186.438
İthalat	201.527	180.605	157.832	152.406	177.018	177.698	178.609	248.327

* Veriler Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK)'nden alınmış olup, Ocak-Aralık 2024 ayları arasında kapsamaktadır.

2.3. Dış Ticaret Dengesine Yönelik Görüş ve Değerlendirmeler

Dış ticaret dengesine yönelik olarak, Bolu İlindeki sanayicilerin ekseriyeti ithalat ve ihracat işlemlerini ilimiz dışında faaliyet gösteren Gümrük Müdürlüklerinden (özellikle liman bulunan illerden) yapmış olsada, 2024 yılında Bolu Gümrük Müdürlüğünden **291.090.194 USD İHRACAT, 93.118.087 USD İTHALAT** işlemi gerçekleştirilmiştir. **Bir önceki yıla göre ihracatta %28, ithalatta ise %137** artış olmuştur. (2023 yılı, İhracat 227.401.663,00 USD, İthalat ise 39.248.807 USD'dir.) İthalat rakamlarındaki bir önceki yıla göre %137 oranındaki artış, İlimizde faaliyette bulunan sanayici firmaların yeni yatırım yapmalarından dolayı makina ve teçizat ithalatından kaynaklanmıştır. İhracat rakamlarındaki %28 oranındaki artış ise yapılan yeni yatırımlar sonucu üretimin ve buna bağlı olarak ihracatın arttığını göstermektedir. Mevcut rakamlardan da anlaşılacağı üzere 2024 yılında ihracat ve ithalat verileri baz alındığında dış ticaret dengesinin ihracat lehine gerçekleştiği görülmekte, bununda ihracatın ülke ekonomisine katkı sağlamada önem arz ettiği mütalaa edilmektedir.

3. ÜRETİM

3.1. TARIM SEKTÖRÜ

3.1.1. Tarım Sektörünün Yapısı ve Gelişimine Yönelik Görüş ve Değerlendirmesi

Tarım sektörü, üretim faaliyetleri ve toprak mülkiyeti açısından günümüze kadar birçok kez evrim geçirmiştir. Toplayıcılık ve avcılık ile başlayan tarımsal faaliyetler teknoloji ve bilginin kullanıldığı uzmanlaşmış planlı işletmeciliğe kadar gelişme göstermiştir. Son yıllarda ekonomilerin sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşabilmeleri rekabetçi ekonomi kavramının öne çıkmasına neden olmuştur. Ülkelerin rekabetçi ekonomi şartlarına sahip olabilmeleri için tüm sektörlerin en üst düzeyde üretim sürecine dâhil edilmeleri gerekmektedir. Gelişmişlik düzeylerine bakmaksızın ülkeler açısından stratejik bir sektör konumuna gelen tarım sektörü son yıllarda yaşanan iklim değişikliğine bağlı olarak ortaya çıkan kuraklık vb. sorunlardan dolayı politik ve ekonomik tartışmaların odağı haline gelmiştir. Diğer taraftan tarım sektörü ülkelerin gıda güvenliğini sağlama noktasında da kilit bir rol oynamaktadır. Bu nedenle tarım sektörünün stratejik bakış açısıyla değerlendirilerek, üretim yapısının ele alınması ve sektörün ekonomiye katkısının yanı sıra, diğer sektörler ile oluşturduğu sinerjisinin de analiz edilmesi, bu konuda uygulamaya konulacak politikalar açısından önem arz etmektedir. Tarım sektörü, ekonomik açıdan milli gelire özellikle sanayi sektörüne sağlamış olduğu hammadde yönünden önem taşımaktadır.

Sürdürülebilir tarımsal üretim ile gıda güvencesini sağlamak, çiftçilerin refah düzeyini artırmak, küresel rekabette daha fazla söz sahibi olmak, gelecek kuşaklar için daha yaşanabilir bir ülke bırakmak için Milli Tarım Projesi hayata geçirilmiştir. Milli Tarım Projesi, “**Havza Bazlı Destekleme Modeli**” ve “**Hayvancılıkta Yerli Üretimi Destekleme Modeli**” olmak üzere iki ana başlıktan oluşmaktadır. Ülkemiz için stratejik öneme sahip tarımsal ürünlerde ihtiyacımızı kendi kaynaklarımızdan karşılayarak kendi kendine yeter hale gelmek ve planlı üretime geçmek amacıyla “Havza Bazlı Destekleme Modeli” uygulamaya konulmuştur.

Tarımsal faaliyet yapılan her ilçe, bir tarım havzası olarak kabul edilerek 941 tarım havzası belirlenmiştir. Arz açığı bulunan, stratejik açıdan önemli, insan sağlığı ve beslenmesi, hayvan sağlığı ve beslemesi için önem arz eden 21 ürün saptanarak ekolojik ve ekonomik olarak hangi havzalarda destekleneceği belirlenmiştir.

Kullanılmayan tarım arazilerinin tarımsal üretime ve ülke ekonomisine kazandırılması amacıyla yeni düzenlemeler yapılmaktadır. Yeni destekleme modelinin uygulamaya geçmesiyle üreticilerimiz; hangi ürünün havzasında desteklendiğini ve destekleme tutarını üretime karar vermeden önce bilecek ve arz fazlasından kaynaklanan fiyat dalgalanmalarından en az düzeyde etkilenecektir.

Milli Tarım Projesi kapsamında hayata geçirilen “Hayvancılıkta Yerli Üretimi Destekleme Modeli” ile artan kırmızı et talebini karşılamak, damızlık üretimini geliştirmek, yetiştirici bölgelerini belirlemek, meraları rasyonel kullanmak, hayvan hastalıklarıyla etkin mücadele etmek, buzağı kayıplarını azaltmak, süt üretiminde sürdürülebilirliği sağlayarak ihracat bazlı büyümek stratejik hedef olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda; mera hayvancılığı yetiştirici bölgeleri ilan edilmiştir. Proje ile iklim değişiklikleri takip edilerek buna göre tarımsal politikalar belirlenecektir. Toprak ve su kaynaklarımızı koruyarak sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla havza ve ürün bazlı gübreleme ve kimyasal ilaç rehberi ile bitki bazında su tüketim rehberleri hazırlanmış olup gereksiz gübre ve ilaç kullanımının önüne geçilecektir.

Tarımda sektörel sorunların çözülmesi, kırsalda yaşam standardının yükseltilmesi, kadın ve genç nüfusun üretime teşvik edilmesi, Ar-Ge çalışmalarına ağırlık verilmesi ve sonuçlarının sektöre aktarılması için çalışmalarımıza aralıksız devam etmektedir.

Bolu İli ticari kanatlı faaliyetleri konusunda ülkemizde ilk sıralarda yer alınmaktadır. Kanatlı işletmelerindeki kapasite ve üretim potansiyeli oldukça yüksektir. İlimizde ticari kanatlı hayvan yetiştiriciliği entegreler üzerinden sözleşmeli üretim yapılmaktadır.

Diğer hayvancılık kollarında büyükbaş, küçükbaş, arıcılık, su ürünleri aile tipi işletmelerde faaliyet göstermektedir.

Bolu il genelinde, 1.831 etlik tavuk kümesi, 264 ticari etlik hindi kümesi, 160 adet sofralık yumurta kümesi, 121 bin büyükbaş hayvan, 119 bin küçükbaş hayvan, 21.913 arılı kovan, 34 adet alabalık işletmesi bulunmaktadır. **(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)**

3.1.2. EN FAZLA ÜRETİMİ YAPILAN TARIMSAL VE HAYVANSAL İLK BEŞ ÜRÜN KALEMİ

Tablo 31. Bolu İlinde 2024 Yılında En Fazla Üretimi Yapılan İlk Beş **Hayvansal Ürün** Kalemini Gösterir Tablo

Ürün	Üretim Miktarı
Beyaz et	596.000 ton
Kırmızı et	15.000 ton
Sofralık yumurta	650 milyon adet
Süt	280.000 ton
Bal	140 ton

(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

Tablo 32. Bolu İlinde 2024 Yılı sonu itibariyle İlimizde En Çok Ekilen İlk Beş **Tarımsal Ürün** Kalemini Gösterir Tablo

Ürün	Ekilen Alan (dekar)	Üretim Miktarı (Ton)
Mısır (Slajlık)	37.370	240.205,10
Buğday	475.425	206.579,40
Yonca (Kuru)	60.726	104.682,60
Patates	29.403	85.065,10
Arpa	180.200	72.101,30
Mısır (Dane)	22.016	36.303

(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

3.1.3. CİRO BÜYÜKLÜĞÜNE GÖRE KANATLI SEKTÖRÜ İLK DÖRT İŞLETMEYE İLİŞKİN BİLGİLER

Tablo 33. Üretim Kapasitesi En Fazla İlk Beş Gıda İşletmesi (Ciro Büyüklüğü verileri mevcut değildir)

Sıra No	İşletme Adı	Faaliyet Alanı	Adresi
1	Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	Kanatlı Eti Kesim, Parçalama ve İşleme Tesisi	Kayaaltı Mevkii Doğançı Merkez - Bolu / Türkiye
2	Beypi Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	Kanatlı Eti Kesim, Parçalama ve İşleme Tesisi	Karacağağaç Mahallesi D-100 Karayolu Üzeri No:71 Merkez - Bolu / Türkiye
3	Barilla Gıda Anonim Şirketi	Makarna ve İrmik Üretimi	Vakıfgeçitveren Köyü D-100 Karayolu Üzeri 7. Km Merkez - Bolu / Türkiye
4	Gerede Jelatin Sanayi Ticaret Anonim Şirketi	Jelatin İşleme Tesisi	Demirciler OSB Mah. Organize Sanayi 9 No'lu (Küme Evler) No:10/1 Gerede-Bolu / Türkiye
5	Halavet Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	Jelatin İşleme Tesisi	Demirciler Mah. Demirciler OSB Mahallesi Organize Sanayi 5 Nolu Küme Evleri No:8/1 Gerede - Bolu /Türkiye

(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

3.1.4. ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİNE YÖNELİK BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

3.1.4.1. Kooperatifler

Tablo 34. Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin Ortak Sayısını Gösterir Tablo

Sıra No	Kooperatifin Adı	Ortak Sayısı	Kooperatif Sayısı	Koop. Birliğine Bağlı Toplam Kooperatif Sayısı
1	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	13.639	186	177
2	Sulama Kooperatifi	386	2	0
3	Su Ürünleri Kooperatifi	42	2	0
Toplam		14.067	190	177

(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

Tablo 35. Bolu İl ve İlçelerdeki Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri ve ortak Sayılarını gösterir Tablo

	T. K. K.		Sulama Kooperatifi		Su Ürünleri Kooperatifi		Toplam Koop.	Toplam Ortak
	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı	Koop. Sayısı	Ortak Sayısı		
Merkez	66	5.584	-	-	-	-	66	5.584
Dörtdivan	12	730	-	-	-	-	12	730
Gerede	6	518	-	-	-	-	6	518
Göynük	5	302	-	-	-	-	5	302
Mengen	39	2.100	-	-	-	-	39	2.100
Mudurnu	27	2.304	-	-	-	-	27	2.304
Kıbrısçık	11	755	-	-	-	-	11	755
Seben	13	866	2	386	1	21	16	1.273
Yeniçağa	7	447	-	-	1	21	8	468
TOPLAM	186	13.606	2	386	2	42	190	14.034

(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

3.1.4.2. Tarımsal Birlikler

Tablo 36. Bolu İli 2024 Yılı Üretici Birliklerini Gösterir Tablo

Sıra No	Birlik Adı	Üye Sayısı
1	Bolu Bölgesi Ormancılık Kooperatifleri Birliği	8.852
2	Bolu İli Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği (5996 Sayılı Kanun)	1.110
3	Bolu İli Arı Yetiştiricileri Birliği (5996 Sayılı Kanun)	547
4	Bolu İli Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği (5996 Sayılı Kanun)	880
5	Bolu İli Manda Yetiştiricileri Birliği (5996 Sayılı Kanun)	72
6	Bolu İli Yumurta Üreticileri Birliği (5200 Sayılı Kanun)	16
7	Bolu İli Göynük İlçesi Süt Üreticileri Birliği (5200 Sayılı Kanun)	1.001
8	Bolu İli Süt Üreticileri Birliği 5200 Sayılı Kanun	680
9	Bolu İli Mudurnu İlçesi Süt Üreticileri Birliği (5200 Sayılı Kanun)	771
10	Bolu İli ve İlçeleri Kırmızı Et Üreticileri Birliği (5200 Sayılı Kanun)	35
11	Bolu İli Kanatlı Hayvan Eti Üreticileri Birliği (5200 Sayılı Kanun)	70
TOPLAM		14.034

(Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

3.1.5. TARIMSAL KREDİLERE YÖNELİK BİLGİ VE İSTATİSTİKLER

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından herhangi bir kredi verilmemektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen, İş ve işlemleri İl/İlçe Müdürlükleri tarafından yürütülen, bitkisel ve hayvansal üretime yönelik hibe ve desteklemeler verilmektedir.

3.1.6. SEKTÖRÜN SORUNLARINA YÖNELİK GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELER (Kaynak: Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)

- Dönem kapasitesi 10.000 ve daha az olan kümesler bulunmaktadır. İşletme maliyetleri, karlılık, hizmetlerin götürülmesindeki zorluklar gibi çok sayıda etken düşük kapasiteli kümeslerin faaliyetini sürdürmesine engel teşkil etmekte ve entegreler tarafından üretim programlarına alınmamaktadır. Bu durumdaki kümeslerin kapasitelerinin artırılması, bu mümkün değilse rehabilite edilerek başka hayvancılık alanlarında değerlendirilmeleri gerekmektedir.
- Büyükbaş hayvancılık yapan işletmelerde kapasiteler düşüktür. Ahırların büyük bir çoğunluğunda fiziki şartlar hayvan sağlığı ve hayvan refahı yönünden yetersizdir. Bu durumda verimliliği ve kaliteyi olumsuz etkilemektedir. Aile tipi işletmelerin tesis edilmesinde kapasite ve kalite olarak planlı ve programlı modern barınaklar inşa edilmesine öncelik verilmelidir.
- Hayvancılık işletmelerinde karlılığı etkileyen en önemli kalem yem giderleridir. Yem maliyetinin düşürülmesine yönelik tedbirler alınmalıdır. İşletme sahiplerinin kendi yem hammaddelerini üretmeleri hem de yemlerini kendileri hazırlamaları hedeflenmelidir.

AVANTAJLARIMIZ

- Üretilen ürünlerin pazarlanabilmesi açısından tüketicilerin yoğun olduğu şehirlere yakın konumda olmak en büyük avantajımızdır.
- Ana ulaşım yolları üzerinde olmamız, pazarlamada avantaj sağlamaktadır.
- Uzun yıllar yıllık yağış ortalaması 550 mm/yıl olduğundan dolayı kuru tarım yapılan alanlarda Türkiye ortalamasının üzerinde verim elde edilmektedir.
- İlimizin rakımının yüksek olması dolayısıyla sağlıklı üretim materyali (tohum, fidan) üretme imkânı vardır.
- Toprak verimliliğinin artırılmasına yönelik tam teşekküllü toprak ve sulama suyu analizi laboratuvarının ilimizde mevcut olması önemli avantajlarımızdandır.
- Bitkisel üretimimizin pazarlanabilmesi açısından; coğrafi işaretli ve yerel ürünlerimizin yerel ve genel turizm sektöründe pazarlanabilir olması.
- Çiftçilerimizin bitkisel üretim konusunda bilinçli olması.
- Çiftçilerimizin yeterli sayıda alet ekipmana sahip olması.
- Bolu tarım arazilerinin toprak yapısı olarak zengin makro ve mikro elementlere sahip olması.
- Seben, Mudurnu, Göynük gibi ilçelerimizin içinde olduğu Söğüt havzasında (mikroklima alanlarda) yer alması ürün çeşitliliğimizi artırmaktadır.

DEZ AVANTAJLARIMIZ

- Tarım topraklarımızın çok parçalı ve hisseli olması.
- Tarımsal endüstrinin yeterince gelişmemiş olması.
- Kuzey Batı Anadolu havzasına giren ilçelerimizin (Dörtdivan, Gerede, Mengen, Merkez, Kıbrısçık, Yeniçağa) iklim faktörleri nedeniyle ürün çeşitliliğinin kısıtlanması ve ikinci ürün yetiştiriciliğine elverişli olmaması.
- Bitkisel üretimde çalışan kalifiye personel sayısının az olması
- Köyde yaşayan nüfusumuzun yaş ortalamasının yüksek olması, eski alışkanlıklarının devam etmesi.
- Köyden kente göç nedeniyle kırsal kesimde araziler terk edilmektedir.
- Yaban Domuzu sebebiyle ürünün zarar görmesi,
- Veraset intikalinin yapılmaması nedeniyle çiftçi, ÇKS kaydını yaptıramamakta, bu nedenle de tarımsal desteklemelerden faydalanamamaktadır.
- Yeterli ve uygun depo bulunmaması,
- Arazilerin küçük, parçalı olmasından dolayı üretimde maliyetler artmaktadır.
- Anayol yol hatları üzerinde olmamız nedeniyle bulaşıcı bitki hastalıkları açısından risk oluşturması.
- Elverişli tarım arazilerinin yapılaşma sanayileşme ve turizm yatırımı nedeniyle daralması, kümes yapımı nedeniyle de bitkisel üretimin dışına çıkması.
- Sulama altyapısının yetersiz olması.
- İklim şartlarından dolayı ilimizde; vegetasyon süresinin kısa olmasından kaynaklı bitkisel üretimde alternatif ürün çeşitliliği artırılmamaktadır.

3.2. SANAYİ SEKTÖRÜ

3.2.1. Sanayi Sektörünün Yapısı ve Gelişimine Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler

Bolu; Ankara ve İstanbul gibi sanayileşmiş bölgelerin ortasında, ülkemizin en önemli yatırım aksı üzerinde yer alan ve kişi başına düşen milli gelirden Türkiye genelinde orta sıralarda olan bir İldir.

Bolu ili mevcut coğrafi konumu ve ana pazarlara yakınlığı, Bolu Dağı Tünelinin açılmasıyla ulaşım olanaklarının daha da artması, şehir içi dağıtım altyapı çalışmaları yıllık programlar dâhilinde sürdürülen doğalgaz kullanımının giderek yaygınlaşması, zengin turizm potansiyelini değerlendirmeye yönelik çalışmalar, su kaynaklarının yeterli, toprak verimliliğinin yüksek olması, ülkenin önemli kanatlı hayvancılık merkezlerinden biri olması, İilde otuz binden fazla öğrencisi bulunan bir üniversitenin bulunması, eğitim ve sağlık altyapısının büyük ölçüde tamamlanmış olması gibi avantajlara sahiptir.

Bolu'da; tarım, ticaret, sanayi ve hizmetler sektörü İl ekonomisini ayakta tutan önemli sektörler olarak sıralanmaktadır.

Tarımsal faaliyetlerin büyük bir bölümünü hayvancılık teşkil etmekte, hayvansal üretim içerisinde kanatlı hayvancılık sektörü çok önemli bir ekonomik faaliyet alanı olarak belirlemektedir. Ülkemizde beyaz et üretiminin yaklaşık % 30'u Bolu'dan sağlanmaktadır. Sektörde 4 firma entegre üretim yapmaktadır. Bunlardan 2'si Avrupa Birliği'ne ihracat için ön izin belgesi almış olup, diğer firmalarca da ön izin belgesi alınması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

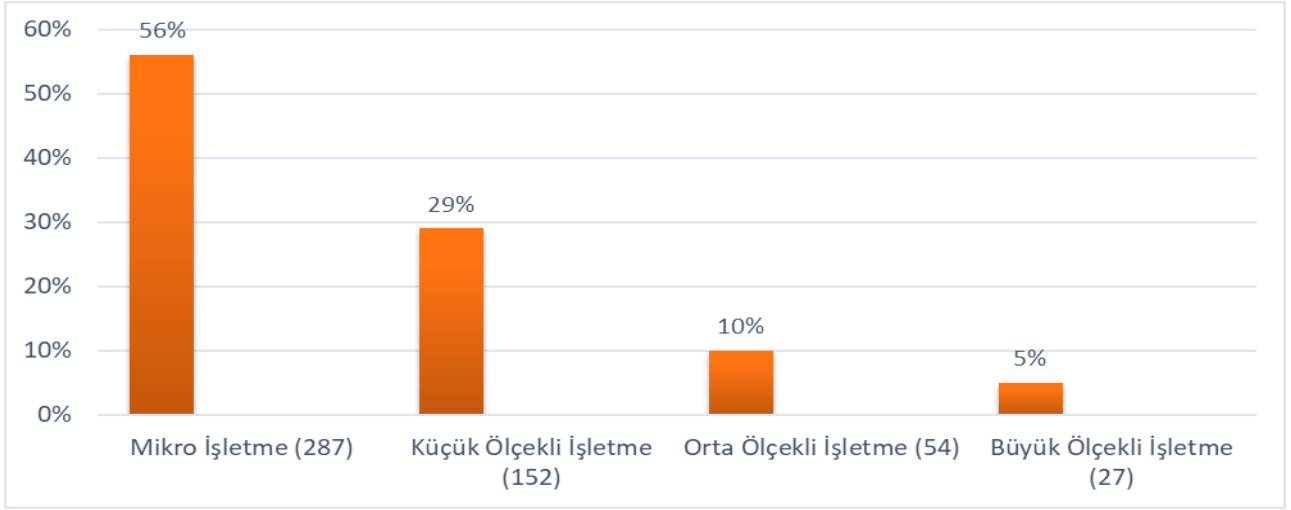
Sanayinin büyük ölçüde küçük ve orta ölçekli işletmelerden oluştuğu Bolu'da, faaliyette bulunan önemli sanayi dalları; Gıda, Orman ürünleri ve Mobilya, Deri Ürünleri, Isı Cam ve Temperli Cam Sanayi, Elektrik Cihazları Üretimi, Kömür ve Linyit, Dokuma-Giyim Eşyası, Çimento sektörleridir. İlimizde mevcut Sanayi tesisleri merkezde yoğunlaşmıştır.

Bolu'nun ilçelerinden Seben, Dörtdivan, Kıbrıscık ve Göynük ilçelerinin ekonomisi genelde tarım ve hayvancılığa dayalıdır. Bu ilçelerde birkaç istisna dışında ciddi anlamda sanayi tesisi yapılanması mevcut değildir. Gerede ilçemizin ana geçim kaynağı dericilik olup; vidalı deri imalatında ülkemizde önemli bir yere sahiptir. Mudurnu'da sunta, gıda (tahin, helva) ve tavukçuluk tesisleri mevcuttur. Mengen'in sanayisi ise genelde orman ürünlerine dayanmaktadır. Yeniçağa ekonomisinin önemli bir bölümünü nakliyatçılık oluşturmaktadır.

Sanayi Sicil Bilgi sistemine kayıtlı işletmelerin ölçek, sektör ve çalışan sayısına göre dağılımı aşağıdaki gibidir.

- Bolu ilinde bulunan sanayi işletmeler;
- % 56 MİKRO
- % 29 KÜÇÜK,
- % 10 ORTA ve
- % 5 oranında BÜYÜK ölçekli işletmelerdir.

Tablo 37. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibarıyla Sanayi Ölçek Dağılımını (%) Gösterir Tablo

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

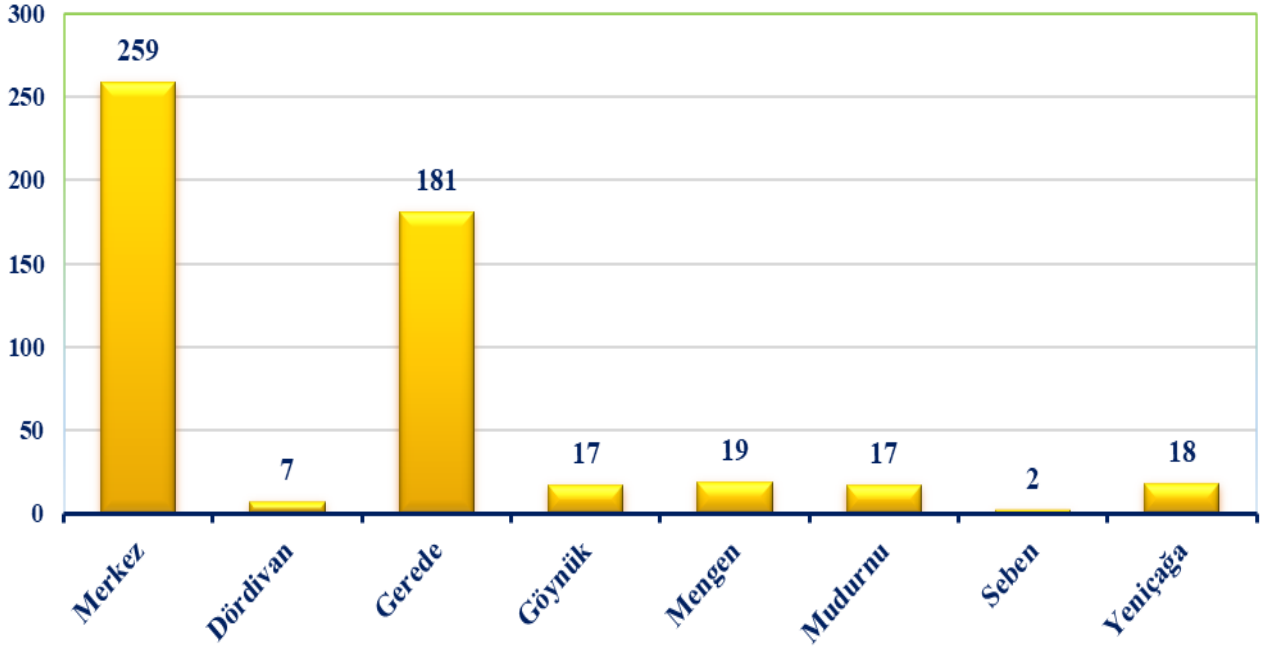
3.2.2. Sanayi İşletmelerine İlişkin Bilgi Ve İstatistikler

Tablo 38. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibarıyla Sanayi İşletmelerinin Sektörel Dağılımı (%) Gösterir Tablo

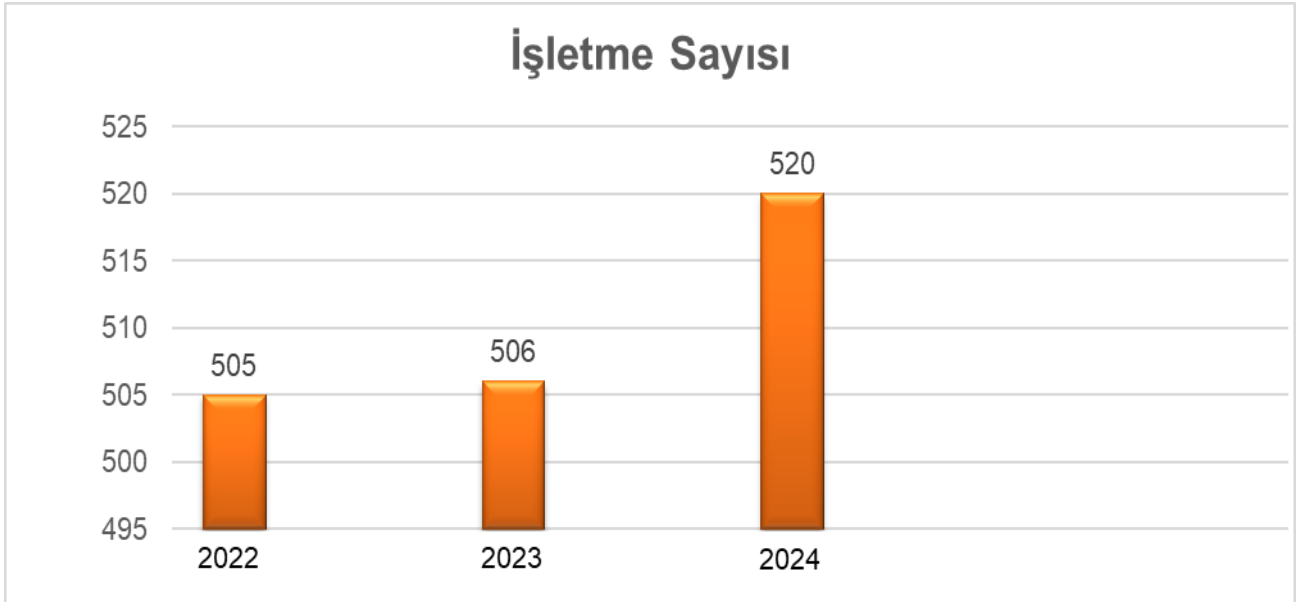
(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

Tablo 39. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibarıyla Sanayi İşletmelerinin İlçe Bazlı Dağılımı (%) Gösterir Tablo

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

Tablo 40. Bolu İli 31.12.2024 Tarihi İtibarıyla Sanayi İşletmelerinin Sayısal Dağılımını (%) Gösterir Tablo

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

3.2.3. Organize Sanayi Bölgelerine İlişkin Bilgi ve İstatistikler

Tablo 41. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi İtibarıyla Kurulu Bulunan Organize Sanayi Bölgeleri

Bölge Adı	Sayısı
Bolu Karma ve Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	1
Gerede Organize Sanayi Bölgesi	1
Gerede Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi	1

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

3.2.4. Küçük Sanayi Sitelerine İlişkin Bilgi ve İstatistikler

Tablo 42. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi itibarıyla kurulu bulunan Küçük Sanayi Siteleri

Küçük Sanayi Sitesi Adı	Sayısı
Bolu Merkez Sanayi Sitesi	1
Bolu Yeni Küçük Sanayi Sitesi (Adı İzzet Baysal San. Sitesi Olarak Değişmiştir)	1
S.S. Gerede Toplu İşyeri Kooperatifi	1
S.S. Mengen Toplu İşyeri ve Konut Yapı Kooperatifi	1
Bolu Ata Küçük Sanayi Sitesi	1
S.S. Mudurnu Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi	1
Yeniçağa Küçük Sanayi Sitesi	1

Bolu Organize Sanayi Bölgesi / BOLU

Tablo 43. Bolu İlinde 31.12.2024 Tarihi itibariyle Kurulu Bulunan Küçük Sanayi Sitelerinde Faaliyet Gösteren İşyeri Sayıları

Sıra No	Küçük Sanayi Sitesinin Adı	İş Yeri Sayısı
1	Bolu Merkez Sanayi Sitesi	550
2	Bolu Yeni Küçük Sanayi Sitesi (Adı İzzet Baysal San. Sitesi Olarak Değişmiştir)	215
3	S.S. Gerede Toplu İşyeri Kooperatifi	188
4	S.S. Mengen Toplu İşyeri ve Konut Yapı Kooperatifi	65
5	Bolu Ata Küçük Sanayi Sitesi	51
6	S.S. Mudurnu Toplu İşyeri Yapı Kooperatifi	36
7	Yeniçağa Küçük Sanayi Sitesi	306

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

Gerede Organize Sanayi Bölgesi / Gerede-BOLU

3.2.5. Sanayi Sektöründe İstihdam Bilgi ve İstatistikleri

Tablo 44. Bolu İlinde 2024 Yılında Sanayi Sektöründe İstihdamın Dağılımı (İlk 10 sektör)

Sektör Adı	Çalışan Sayısı	İl Payı %
10. Gıda ürünlerinin imalatı	7.835	28,38
27. Elektrikli teçhizat imalatı	3.012	10,91
14. Giyim eşyalarının imalatı	2.888	10,46
15.Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	2.405	8,71
25. Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (Mak.teç.hrc.)	1.956	7,09
23.Diğer Metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	1.775	6,43
16. Ağaç,ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mob.hrc.)	1.697	6,15
13. Tekstil ürünlerinin imalatı	731	2,65
24. Ana metal sanayi	446	1,62
31. Mobilya imalatı	366	1,33
TOPLAM	23.111	100

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

Tablo 45. Bolu İlinde 2024 Yılında Çalışan Sayısına Göre İlk 5 Büyük İşletme

	FİRMA ADI
1	Arçelik A.Ş. Bolu Pişirici ve Isıtıcı Cihazlar İşletmesi
2	Beypi Beypazarı Tarımsal Üretim Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
3	Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Ticaret A.Ş.
4	Tayeks Dış Ticaret Ve Tekstil Sanayi A.Ş. Bolu Şubesi
5	Başoğlu Kablo ve Profil San. Ve Tic. A.Ş.

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

Tablo 46. Bolu Karma ve Tekstil İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo

Sıra No	Firmanın Adı	Sektörü
1	Atılım İnşaat Mim. Müh. Tic. ve San. Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
2	Er Palet ve Kereste İml. San. Tur. Tic. Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
3	Timeplas Savunma Plastik Metal Turz. İnş. San. Ltd. Şti.	Plastik Sanayi
4	ZiyaAkman Kontrplak Sanayii	Ahşap Sanayi
5	Balorman Orman Ürünleri San. Ve Tic. A.Ş.	Ahşap Sanayi
6	Pakform Plastik Amb. San. Tic. Aş	Plastik Sanayi
7	Boliş Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.	Ambalaj Sanayi
8	Tansel Elk. Mal. San. Tic. A.Ş.	Elektrik Kab. Ür. San.
9	Bolu Soya San. Tic. Ltd. Şti	Yağlı Soya İmalatı
10	Flopal Tek. Yapı End. Tic. A.Ş.	Ahşap Sanayi
11	Bolplas Ambalaj İnş. Müh. San. ve Tic. Ltd Şti.	Metal Sanayi
12	Esa Elektrik San. Tic. A.Ş.	Elk. Kab. Ür. San.
13	Ema Tes. Ve End. Cih. San. ve Tic. A.Ş.	Elk. Kab. Ür. San.

14	Alfa Kalıp San. Ltd. Şti.	Metal Kal. San.
15	Abant Parke San. Tic. A.Ş.	Ahşap Sanayi
16	Rıdvan Tekstil Konf. San ve Tic. Ltd. Şti.	Tekstil Ürünleri İmalatı
17	Balorman Int Ağaç San. ve Tic. A.Ş.	Ahşap Sanayi
18	Ekol Mak. Kal. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kalıp İmalatı
19	Sazak Tav. ve Hay. Ür. Tic. ve San. Ltd. Şti.	Kümes Ekipmanları
20	Norm İnşaat Turizm ve Tic. Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
21	Serra Tekstil Giyim Ltd. Şti.	Giyim Eşyaları İmalatı
22	Tayeks Dış Tic. ve Tekstil San. A.Ş.	Giyim Eşyaları İmalatı
23	Öztabak Kalıp Makina İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Makine Kalıp
24	Özkimsan Kimya Tic. Ltd. Şti.	Kimya Sanayi
25	Başoğlu Kablo San.A.Ş.	Elektrik Kab. Ür. San.
26	Boltek Plas. Elk. Kont. Cih. San. Tic	Plastik Ürünleri İmalatı
27	Ataplast Plastik Kalıp Ltd. Şti.	Plastik Kalıp
28	Decorita Merkezi Arge Cam İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Cam İşleme Sanayi
29	Modelsan Dek. Mob. Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
30	Başoğlu Kablo San. A.Ş.	Elk. Kab. Ür. San.
31	Sem-Mak Mak. İml. San. Ve Tic. Ltd.	Makine Kalıp
32	Ens Lamine Ahşap San. ve Tic. Ltd. Şti.	Mobilya İmalatı
33	Armetal Yüzey İşlem Ltd.Şti.	Metal Kaplama Sanayi
34	Keşçioğlu Ker. Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
35	Aladağ Orm. Ürünleri Paz. San. Ve Tic Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
36	Turkuaz Orman Ürünleri Sanayi Ve Tic. Ltd. Şti.	Ahşap Sanayi
37	Kayış Kerestecilik Ve Nakliyat Limited Şirketi	Ahşap Sanayi
38	Boztaş Kereste Tic. San. Ltd. Şti	Ahşap Sanayi
39	Atılım Ambalaj Pazarlama Sanayi Ve Ticaret Ltd. Şti	Plastik Ürünleri İmalatı
40	Özbolu Orman Ürün.	Ahşap Sanayi

41	Selena Yapı Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	İzolasyon Malzeme Sanayi
42	Schott Orim Cam San. Tic. A.Ş.	Cam İşleme Sanayi
43	Bolçi Çikolata A.Ş.	Gıda Üretimi
44	Gezer Ayakkabı Deri San. ve Tic. A.Ş.	Deri Sanayi (Ayakkabı – Terlik)
45	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.	Cam İşleme Sanayi
46	Çetinkaya İlaç San. ve Tic. A.Ş.	Temel Eczacılık Ürünleri İmalatı Tıbbi İlaç
47	Özpres Makina San. ve Tic. A.Ş.	Metal Sanayi
48	Tunçay Kont. Orm. Ür. İnş. Tur. Tic. ve San. Ltd. Şti.	Mobilya Sanayi
49	Elite Gaz Teknolojileri İnş. Tur. San. Tic. Ltd. Şti.	Kimya Sanayi
50	Petek Metal Pls. End. Tas. San. ve Tic. A.Ş.	Metal Kalıp Sanayi
51	Alsa Brode Teks. San. Tic. Ltd. Şti.	Tekstil Sanayi
52	Gürkanlar Kuruyemiş Gıda San ve Tic. A.Ş.	Gıda Üretimi
53	Appriva Teks. Giyim San. ve Tic. A.Ş.	Tekstil Sanayi
54	Zengin Döküm A.Ş.	Pik Döküm ve Sfero Döküm Sanayi
55	Mepak Makine Elektrik San. İç Dış Tic. Ltd. Şti.	Metal Sanayi - Otomobil Parça
56	İstanbul Teknik İnş. San. ve Tic. A.Ş.	İnşaat İzolasyon Ürün İmalatı
57	5k Karavan Üretim Tasarım San. Tic. Ltd. Şti.	Karavan Üretimi
58	Uslu Pres Teknolojileri A.Ş. Bolu Şubesi	Kaldırma ve Taşıma Ekipmanları Üretimi
59	Spes Metal A.Ş.	Metal Sanayi
60	İstanbul Teknik İnş. San. ve Tic. A.Ş.	İnşaat İzolasyon Ürün İmalatı
61	Yeni Öztürk Kalıp Parça Makina San. ve Tic. Ltd. Şti.	Metal Makine Kalıp
62	GKS Kalıp Makina Sanayi Ve Ticaret Ltd. Şti.	Metal Kal.San.
63	Güven Kontraplak Sanayi -Mehmet Gönen Ortaklığı	Mobilya Sanayi
64	Ufuk Tekstil Turizm Nakliye İnş. San.Ve Tic. Ltd. Şti.	Mobilya Sanayi
65	Arçelik Anonim Şirketi	Beyaz Eşya Ambalajlama, Paketleme, Etiketleme ve Sevkiyat
66	Eta Kalıp Makina San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Tekstil İmalatı ve Yıkama İşlemi
67	Okan Tur Nakliyat İnş. Tur. Oto. Tic. Ve San. Ltd. Şti.	Hazır Gıda Ambalajlama Tesisi

68	Koobehi Enerji Dış Ticaret Limited Şirketi	Kereste Talaşından Pelet Yakıt Üretimi
----	--	--

(Kaynak: Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü)

Tablo 47. Gerede Organize Sanayi Bölgesinde Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo

Sıra No	Firmanın Adı	Sektörü
1	Lintar Tekstil A.Ş.	Tekstil
2	Gentuğ Tekstil A.Ş.	Tekstil
3	Nova Orman Ürl. A.Ş.	Ağaç İşleme Sanayi
4	İlamet Metal Ltd. Şti.	Haddehane
5	Ankersan Orman Ürünleri A.Ş.	Kereste
6	Selami Engin Geri Dönüşüm	Geri Dönüşüm
7	FRN Yangın Koruma Sistemleri ve Üretim. A.Ş.	Yangın Önleyici Malzeme
8	Şan Tarım Ürünleri Ltd. Şti.	Kemik Unu
9	Alhayek Grup Dek. San. Dış. Tic. Ltd. Şti.	Avize ve Mobilya Üretimi
10	Halavet Gıda Sanayi ve Tic. A.Ş.	Jelatin ve Kolojen Üretim Tesisi
11	Has-Ek Et ve Et Ürl. Ltd. Şti.	Et ve Et Ürl. Üretim Tesisi
12	Aycan Demir	Kemer Üretimi
13	Ustaoğlu İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Köpük Beton Üretim Tesisi
14	Pozitif Atık Yön. ve Mak. San. Tic. Ltd. Şti.	Makine İmalatı
15	Kocaman Pet İnş. Ltd. Şti.	Pet Evcil Hayvan Ürünleri Tesisi
16	Nova Orman Ürl. A.Ş.	Ahşap Ürünleri Üretim Tesisi
17	Exaplast Amb. San. Tic. A.Ş.	Streç Film Üretim Tesisi
18	Gerede Jelatin San. Tic. A.Ş.	Jelatin Üretim Tesisi
19	Prestij Metal Erdoğan İlbay	Kemer Tokası
20	Sukay Kimya Amb. Tur. San. Tic. A.Ş.	Strafor Üretimi
21	Boltat Dondurulmuş Gıda Sanayi A.Ş.	Gıda
22	Ülkem İnş. Malzemeleri A.Ş.	Perlit Mikronize Tesisi

23	Aşuroğulları End. Atık Ltd. Şti.	Geri Dönüşüm
----	----------------------------------	--------------

Tablo 48. Gerede Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesinde Faaliyet Gösteren Firmaların Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo

Sıra No	Firmanın Adı	Sektörü
1	Tuğrallar Deri Kimyevi Mad. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
2	Teknik Kimya İnş. San. Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
3	Öz Mizan Deri Kimyevi Mad. İnş Nak. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
4	Ahmet Kurşunoğlu (Süet Dericilik)	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
5	Efeler Deri İmalat İhr. İth. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
6	Mert Dericilik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
7	İskefe Deri Sanayi ve Tic. A.Ş.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
8	Vizyon Grup Deri Ürünleri Kimyevi Mad. İnş Hayv. San. Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
9	Ekici Grup Deri Kimyevi Mad. İnş Nak. San. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
10	İsmail Bayındır (Bayındır Deri Sanayi)	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
11	Furkanlar Dericilik İmalat San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
12	Çalışanlar Deri Sanayi Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
13	Mustafa Karataş (Taraşoğulları Deri	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
14	Arifoğlu Grup Deri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
15	Çakır Kardeşler Deri Maddeler İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
16	Birtek Deri İmalat Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
17	Gonca Deri ve Deri Ürünleri Kim. Mad. Ayak. İnş. Nak. İml. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
18	Kt İç ve Dış Ticaret Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
19	Koyuncuoğlu Invest Deri İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
20	Saatçi Deri Sanayi İmalat Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı

21	Altınlar Group Dericilik İml. İhr. İth. San ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
22	Ekol Grup Deri Kimyevi Mad. İnş. Gıda Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
23	Tog Deri San. ve Dış. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
24	Fazlıoğlu Deri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
25	Halıcıoğlu Kardeşler Deri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
26	Assa Kimya Deri İml. ve Kom. İth. İhr. San ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
27	Or-Der Deri İml. Tarım Hayv. Süt ve Orman Ürünleri Tekstil San. Tic. Ltd. Şti	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
28	Yükseller Deri Ürünleri İnş. San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
29	Ahi Deri San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
30	Üç Yıldız Ayak. Kim. Mad. ve Deri San. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
31	Özdersan Özcan Deri Sanayi Ticaret Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
32	Gülderi İml. İhr. İth. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
33	Gözde Dericilik ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
34	Tutku Kardeşler Deri San. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Kürklü Deri İmalatı
35	Osman Akgünlü (Akgünlü Deri)	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
36	Divan Kimya Deri San. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
37	Ak Kayra Deri Kim. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
38	DÇ Grup Deri İml. İhr. İth. San ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
39	Öztürkler Deri Kimya İnş. Oto. Hayv. San. Ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
40	Aslandoğdu Grup Deri İml. İth. İhr. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
41	Nufa Kim. Mad. San. ve Tic. A. Ş.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
42	Yunus Nadi Gür (Yiz Deri)	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı

43	FSN Modern Grup Dericilik San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
44	Cevahir Deri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
45	Ramazan Çimen (Çimen Deri)	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
46	Gürkan Dericilik İml. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
47	Çalışkanoğlu Deri Kim. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı
48	Agroporos Organik Gübre San. ve Tic. A. Ş.	Hayvansal Menşeli Organik Sıvı Gübre İmalatı
49	Gökgöz Deri San. ve Tic. Ltd. Şti.	Deri ve Deri İle İlgili Ürünlerin İmalatı

3.2.6. BOLU İL SANAYİSİNİN GÜNCEL SORUNLARI, ÇÖZÜM ÖNERİLERİ VE POTANSİYEL YATIRIM ALANLARI

(Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nün Raporundan Alınmıştır.)

▪ **Bolu ilinin 2. Derece teşvik kapsamında olması**

Bolu Yatırım Teşvik Sisteminin Bölgesel Teşvik Rejimi uygulamasına göre 2. Derece iller arasında yer almaktadır. Bu durum, faiz desteği gibi teşviklerden istifade edememe sonucuna neden olmakta ve İl'deki yatırım ortamını olumsuz etkilemektedir. Kapasite artırımı, modernizasyon vb. gibi yatırım yapmak isteyen KOBİ işletmelerimizin finansmana erişimde yaşadığı zorluklar yapılacak ve yapılmakta olan yatırım süreçlerini yavaşlatmaktadır.

▪ **İlimizde yüksek oranda ithal girdi kullanılan sektörlerle teşvik uygulanmaması**

İlimiz sanayisinde yüksek paya sahip olan ve üretimlerinde yüksek oranda ithal girdi ürün kullanan sektörlerdeki yatırımlara (orman ürünleri imalatı vb..) daha alt bölge teşviklerinin uygulanması, ara malı olarak ithal edilen girdi ürünlerin yerlileştirilmesi için projelerin ürün bazında desteklenmesi.

▪ **Karayolu dışında alternatif lojistik erişimi bulunmaması**

Karayolu ulaşımına ilave olarak demiryolu hattının entegrasyonu, işletme sahiplerinin ve yatırımcıların maliyetlerine olumlu katkı sağlayacaktır.

▪ **Tarıma Dayalı Sanayi**

Bolu ilinde tarım ürünlerinden ekonomik anlamda gelir sağlanamamaktadır. İlin tarım potansiyeli sadece kendi ihtiyacını karşılayacak biçimde organize olmuştur. Tarımsal sınai bitkiler ve orman örtüsü açısından zengin olan Bolu'da tarıma dayalı sanayi sektörlerinin teşvik edilmesi ve tarım reorganizasyonunun yapılması gerekmektedir. Seben ilçemize Tarım İhtisas OSB kurulması.

▪ **Mesleki ve Teknik Eğitim Yetersizliği**

Mesleki ve teknik eğitim geliştirilmeli, sanayinin taleplerini karşılamaya yönelik yeni eğitim programları tasarlanmalıdır. Mesleki ve teknik eğitim kurumlarında öğretim gören öğrenciler özendirilmelidir.

▪ **Faaliyete Geçmeyen Organize Sanayi Bölgesi**

Yeniçağa ilçesinde kamulaştırması tamamlanan OSB'nin bir an evvel faaliyete geçirilmesi için çalışmaların hızlandırılması beklenmektedir.

İldeki Potansiyel Yatırım Alanları

▪ **Deri Sanayisi :**

Gerede Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin faaliyete geçmesi ile birlikte; İl ve ülke ekonomisinde yaşanan değişimleri, rekabet ve girişimcilik gibi değerleri kolayca kavrayabilen, bu yörenin potansiyelini harekete geçirecek girişimci unsurların veya kurumların faaliyete geçmesiyle, bu işletmelerin yeni teknolojik makinalarla donatılmaları ve standartlara uygun olarak kaliteli ve rakipleriyle boy ölçüşebilecek teknolojik yapılanmalarıyla birlikte üretim tesisleri kurulması gerekmektedir.

Bu kapsamda; Türk Silahlı Kuvvetlerinin veya diğer kurumların ihtiyacı olan deri ürünlerinin ilimizden karşılanması sağlanabilir.

Kurulabilecek tesisler: deri /suni deri terlik, ayakkabı ve sandalet üretim tesisi, deri çanta ve kemer üretim tesisi, deri atıklarını değerlendirme tesisi, deri hazır giyim imalatı tesisi vb.

▪ **Meyve ve Sebze Üretimi:**

Seben ilçemizde meyve bahçelerinin modernizasyonunun yapılarak, yerinde değerlendirme projesine göre reçel, marmelat, meyve suyu üretebilecek küçük ölçekli tesislerin kurulması, kurutulmuş gıda tesislerinin, meyve ve sebze ambalaj tesislerinin kurulması.

▪ **Patates cipsi, mısır çerezi, nişasta, patates unu üretimi:**

Sanayi hammaddesi olan tarım ürünlerinin ekilmesinin desteklenmesi ve yatırımcıların teşvik edilmesi.

▪ **Süt, kırmızı ve beyaz et ürünleri sanayinin geliştirilmesi:**

İlimiz hayvancılığının gelişmesinde önemli rol oynayan et ve et ürünlerinin değerlendirilmesi için et kombinasyonu kurulabilir.

▪ **Tarım araçları ve gübre sektörü:**

Tarım araçları imalatı yapan tesisler ve gübre üretim tesisleri kurulabilir.

▪ **Orman ürünleri sektörü:**

Sunta, suntalam, MDF, kereste, mobilya, palet, parke, laminat vb. ağaç ürünleri sektöründe imalat tesisleri kurulabilir.

Görüş ve Öneriler

- Küçük ve orta ölçekli üretici işletmelerin, ihracat ve istihdam hedeflerinin önündeki vergi, sigorta, maliyet ve rekabet sorunları çözülmelidir.
- Tekstil sektöründeki firmaların markalaşmaya ve ihracata yönelmesi ile gerekli altyapı ve pazar araştırmaları için ilgili kuruluşların öncü olmaları sağlanmalıdır.
- Jeotermal enerjiden elde edilen elektrik enerjisi ve doğal kaynak suyunun ihracatı konuları araştırılmalıdır.
- İşletmelerde kurumsallaşmanın sağlanmasına yönelik olarak; kurumsal kaynak planlaması, sertifika (ISO, 9001, iş güvenliği vb.) alımlarının teşvik edilmesi ve verimlilik sistemlerinin kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.
- Sanayi işletmelerinde, Ar-Ge ve yenilikçilik çalışmaları arttırılmalıdır.

- Kuruluşların iş birliği etkinliği, yeni oluşumların sayısı ile endüstriyel tasarım, faydalı model ve patent sayısının artırılmasına yönelik firmalara bilinç oluşturulması için gerekli eğitimler verilmelidir.

- Girişimciliğe yönelik finansal kaynaklara ulaşımı kolaylaştırmak için teknik destek verilmesi (AB destekleri, TÜBİTAK destekleri, hibe programları gibi) ve markalaşmaya yönelik eğitim, danışmanlık ve tanıtım faaliyetlerinin yaygınlaştırılması gerekmektedir.
- Girişimci sayısının artırılması ve tekno girişim sermaye desteğinin hedef kitlelere daha etkin olarak duyurulması sağlanmalıdır.
- İlimizde yüksek oranda ithal girdi ürün kullanılan sektörlerle yeterli teşvikin uygulanması uygun olacaktır.
- Ara malı olarak ithal edilen girdi ürünlerin yerlileştirilmesi gerekmektedir.
- Karayolu dışında alternatif lojistik erişimi bulunması uygun olacaktır.
- Tarımsal sınai bitkiler ve orman örtüsü açısından zengin olan Bolu'da tarıma dayalı sanayi sektörlerinin gelişmesi sağlanmalıdır.
- Mesleki ve teknik eğitim yetersizliğinin giderilmesi gerekmektedir.

3.2.7. BOLU İLİNİN SANAYİ – TİCARET ALANINDA GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ, FIRSATLAR, TEHDİTLER VE İLDE ÖNE ÇIKAN YATIRIM ALANLARI

GÜÇLÜ YÖNLER

- İlin iki büyük metropol (İstanbul – Ankara) arasında bulunması ve coğrafi konum itibariyle pazarlara yakınlık dolayısıyla ulaşım ve nakliye kolaylığı, limanlara yakınlık,
- Kanatlı hayvancılık sektöründe Türkiye üretiminin % 30'unu karşılayan bir yapıya sahip olması,
- Orman ürünleri sanayinin gelişimi için elverişli bir ortam sunması,
- Gerede ilçesinde deri ve deri ürünleri sanayisinde gelişmiş yapı,
- Eğitimli ve dinamik bir nüfusun varlığı,
- Nitelik itibariyle sanayi sektörünün doğaya fazla zarar vermeyen bir sanayi olması,
- İhracat-ithalat oranının ihracat lehine fazla vermesi,
- Kent merkezinde 1, Gerede İlçesinde 2, Yeniçağa ilçesinde 1 olmak üzere 4 adet Organize Sanayi Bölgesi'nin varlığı,
- Sanayi yapılanmasının kent merkezine girmeden çevre alanlarda yerleşmiş bulunması,
- Yaşanan ekonomik krize rağmen kapanan işletme sayısının yok denecek kadar az olması,
- Yeni teşvik paketinin getirdiği olanaklara rağmen İlin sanayi yapısını koruması, yatırımını taşıyan işletme bulunmaması,
- Doğalgaz kullanımının başlamasıyla birlikte enerji maliyetlerinde yaşanan iyileşme,
- Abant İzzet Baysal Üniversitesi bünyesinde TEKMER'in faaliyete geçirilmesi ve ayrıca Teknopark'ın kurulmuş olması.

ZAYIF YÖNLER

- İlin Doğu Marmara Bölgesi'nde gelişmiş sanayi kentlerinin uzantısında olmasına karşın paralel bir gelişmişlik sağlayamamış olması,
- Bugüne dek sağlanan yatırım teşviklerinden istenilen ölçüde yararlanılamaması,
- İlde girişimci özelliğe sahip kişilerin azlığı,
- Ortaklık kültürü ve bilincinin gelişmemiş olması,
- İşletmelerin çoğunluğunun küçük işletme niteliğinde olması, büyük sanayi yatırımının azlığı,
- İşletmelerin daha ziyade aile şirketleri niteliğinde olması, kurumsallaşmada görülen zayıflık,
- Ar-Ge, dış ticaret vb. konular ile üretim safhasında istihdam edilecek yeterli düzeyde teknik ve nitelikli eleman bulunamaması,
- Vasıfsız işgücünün çokluğu,
- Organize Sanayi Bölgesi'nin Türkiye'nin en küçük OSB'lerinden olması ve yeterli verimlilikte çalışmaması,
- Kent merkezinde büyük yatırımlar için tahsis edilecek yer bulunmaması,

- İlçelerde sanayi yatırımlarının azlığı,
- İlçelerden merkeze doğru gelen göç,
- İldeki büyük işletmelerin merkezlerinin il dışında olması nedeniyle gelirin il dışına çıkması, yeni yatırımlara ve girişimlere dönüşmemesi,
- Kanatlı hayvancılık sektöründe bazı girdilerde (mısır, soya vb.) yerli üretim eksikliği nedeniyle bu girdilerin ithal yoldan temin edilmesi,
- Sektörel atıkların çevresel rahatsızlıklara sebebiyet vermesi,
- Sınai üretim sürecinde düşük teknoloji kullanan veya hiç teknoloji kullanmayan işletmelerin çokluğu,
- Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK vb. kurum ve kuruluşlarca sağlanan Ar-Ge ve teknoloji desteklerinden yararlanma oranındaki düşüklük,
- İşkur'un sağladığı mesleki eğitim olanaklarından gerektiği ölçüde yararlanılamaması.

FIRSATLAR

Coğrafi konum nedeniyle, ideal bir teşvik sistemi içinde büyük sanayi atılımı yapılabilecek oluşu.

TEHDİTLER

- İlin teşvik bölgeleri arasında en gelişmiş birinci bölgede yer alması nedeniyle yatırımcı çekememe ve yatırımcıların daha avantajlı diğer teşvik bölgelerine kayması riski,
- Reel sektörün mali kuruluşlar nezdinde yaşadığı sorunların son dönemde artış göstermesi; kredi kartları, tüketici kredileri, KOBİ ve küçük işletmelerin kredi borçlarında takibe düşmüş alacaklar ile protesto edilen senetlerde yaşanan önemli artışlar.

İLDE ÖNE ÇIKAN YATIRIM OLANAKLARI

İki büyük metropolün ortasında bulunması itibariyle Bolu'nun özellikle perakende satışa uygun son ürünlerin üretimi bakımından uygun bir lokasyonda olduğu ifade edilebilir. **Konfeksiyon, mobilya ve gıda** gibi son kullanıcının sürekli ve yaygın şekilde tüketimine yönelik mamullerin üretimini yapan sektörler bakımından Bolu yaklaşık olarak 25 milyon kişinin bulunduğu büyük bir pazara yakınlık arz etmektedir. Bu durum dayanıklı tüketim mallarının saklanması ve dağıtımı için de geçerlidir. Dolayısıyla Bolu, **lisanslı depoculuk** hizmetleri sektörü için de uygun bir yatırım ortamı arz etmektedir.

Hammadde kaynakları açısından öne çıkan yatırım alanı **orman ürünleri endüstrisi** sektörüdür. Ayrıca işlenmiş orman ürünleri olarak nitelenebilecek olan ahşap plaka imalatının yoğunlaşmış olması nedeniyle **mobilya imalatı** da yatırıma uygun bir sektör durumundadır. **Kağıt ve kağıt ürünleri sektörü** de hammadde olarak orman ürünlerini kullanması nedeniyle yatırım yapılabilecek olan bir sektör olarak karşımıza çıkmaktadır. Gerede ilçesinde

gerçekleştirilen yoğun dericilik üretimi bu sektöre dayalı üretim yapan **deri, konfeksiyon, saraciye ve kavafiye ürünleri** sektörü açısından uygun bir ortam oluşturmaktadır. Son olarak, Arçelik tesisinin varlığı nedeniyle nispeten gelişmiş kabul edebileceğimiz **elektrikli makine-teçhizat** yan sanayi sektörü **elektrikli makine-teçhizat sektörü** açısından hammaddeye yakınlık sağlamaktadır.

Vergi oranları ve ücret konusunda Bolu'nun Teşvik Sisteminde yer aldığı 1. Bölge de desteklenen sektörler fizibilite açısından avantajlı durumdadır.

Bu sektörler;

- Madencilik ve taş ocakçılığı yatırımları
 - İmalat Sektörü
 - Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım
 - Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
 - İnşaat
 - Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
 - Ulaştırma ve Depolama
 - Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
 - Bilgi ve İletişim
 - Finans ve Sigorta Faaliyetleri
 - Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
 - İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
 - Eğitim
 - Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor
 - Diğer Hizmet Faaliyetleri
- olarak sıralanmaktadır.

Rekabet, özellikle reel sektörde faaliyet gösteren işletmelerin tedarik zinciri bakımından önemli bir noktadır. Üretim yapan işletmeler, hammadde olarak kullandıkları ara-mamulü üreten işletmelerin yoğunlaştığı kentlerde yatırım yapmayı tercih edebilir.

Bu itibarla Bolu, **deri konfeksiyon** ve **elektrikli makine-teçhizat imalatı** sektörleri için uygun durumdadır.

Erişilebilirlik açısından Bolu İli, D-100 ve TEM otoyolunun üzerinde bulunmaktadır. En yakın limana 110 km. uzaklıktadır. Bu özellikleri nedeniyle Bolu'nun hemen hemen tüm sektörler için uygun bir yatırım ortamına sahip olduğu söylenebilir.

Kümeleme açısından Bolu'da analizi yapılmış/yapılacak olan sektörler **dericilik** ve **turizm**'dir. Diğer yandan bu çalışmaların varlığı ilin bu sektörlerdeki potansiyelinin önemini ortaya koymaktadır.

Bolu kanatlı hayvancılık sektöründe ülke üretiminin yaklaşık olarak % 35'ini gerçekleştirmektedir. Bu sektörün uzun yıllardır devam eden faaliyetleri nedeniyle, kümesçilik gelişmiş ayrıca insan kaynağı kümes hayvanlarının yetiştirilmesinde birikim kazanmıştır. Bu sektör açısından kent insanının nispi olarak ileri düzeyde mesleki bilgi sahibi olduğu ifade edilebilir. Ayrıca, kümes hane tesisleşmesi konusunda, Bolu karşılaştırmalı üstünlüğe sahip durumdadır. Kümelenmenin neden olduğu tüm bu sonuçlar elektrikli makine teçhizat sektörü için de geçerli durumdadır.

Hizmet sektörü açısından Bolu'da en güçlü olan sektör **turizm** alanıdır. İlde 2 adet turizm bölgesi bulunmaktadır. Bu bölgeler Köroğlu Dağı Turizm Bölgesi ve Karacasu Termal Turizm bölgesidir. Köroğlu Dağı Turizm Bölgesi 3 gelişme bölgesinden oluşmaktadır; a) Kartalkaya mevki b) Sarıalan mevki c) Köroğlu Dağı bölgesi. Köroğlu Dağı bölgesinin gelişme çalışması tamamlanmıştır.

Turizm yatırımlarına altyapı sağlanması açısından dikkat edilmesi gereken diğer bir konu, Bolu'nun turizm merkezi olarak kış turizmi, termal turizm, kültür turizmi, doğa turizmi ve spor turizmi hizmetlerinin tamamını bir arada sunabilme 6 gücüdür. Bolu'nun bu güçlü yönünün görünürlüğü çalışmalarının artırılması turizm yatırımlarının çekilmesi ve teşvik edilmesi hususunda olumlu etki meydana getirecektir.

Sonuç olarak;

Bolu, **turizm, mobilya, deri ürünleri (özellikle saraciye ve kavafiye), kanatlı hayvancılık ve elektrikli makine-teçhizat imalatı** sektörleri için, hammaddeye yakınlık, pazara yakınlık, vergi ve ücret politikaları ile nitelikli işgücü arzı, kümelenme nedeniyle tedarik zincirinde rekabet hususlarında uygun bir yatırım ortamı sağlamaktadır.

3.3. KÜLTÜR VE TURİZM

3.3.1. HİZMET SEKTÖRÜ

3.3.1.1. Hizmet Sektörünün Yapısı Ve Gelişimine Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler

Bolu yöresinin tarihi ve turistik zenginliklerinin yanı sıra yemekleri çok zengindir. Özellikle Bolulu ve Mengen’li aşçılar dünyaca tanınmışlardır. Günümüzde turistik tesislerin birçoğunda Bolulu aşçılara rastlamak mümkündür. Aşçılık sanatı Mengen İlçesinin ata mesleğidir. Ayrıca her yıl Mengen’de Aşçılar Festivali kutlanmaktadır. Aşçılık mesleğinin yaygınlaştırılması ve bilimsel olarak geliştirilmesi amacıyla Bolu, Mengen, Gerede ve Yeniçağa’da açılan aşçılık liseleri ile Mengen’de bulunan Aşçılık Yüksek Okulu ve Gastronomi Fakültesi yoğun ilgi görmektedir.

Bolu'ya özgü yemekler

Kızılıklık tarhana çorbası, ovmaç çorbası, düğün, yoğurtlu bakla, balkabağı, imaret çorbaları, çiğ bökrek, kabaklı gözleme, acı su bazlamacı, çantıklı pide, etli mantı, ekmek aşısı, kedi batmaz,

mantarlı orman kebabı, kaldırık dolması, kaşık sapı, Mengen pilavı, Kıbriscık pilavı, hoşmerim, Mengen kuzu güveç, katık, kaşık atmaç, bakla çullaması, paşa pilavı, kabak hoşafı, çeleş, karavul şerbeti, Mudurnu baklavası, kara kabak tatlısı, saray helvası, uğut tatlısı, kızılıklık şurubu sayılabilir.

Bolu'nun neleri ünlüdür?

➤ **Bolu'nun** çam kolonyası, fındık şekeri, Bolu çikolatası, çam balı, manda kaymağı, köy ekmeği, tereyağı, keşi, patatesi, kozalak reçeli, alıç sirkesi, kabaklı gözlemesi,

➤ **Göynük**'ün şeker fasulyesi, uğut tatlısı, tokalı örtüleri, tahta oyma eserleri ve el dokumaları,

➤ **Mudurnu**'nun saray helvası, köpük helvası, ipek oyaları,

➤ **Gerede**'nin şak şak helvası ve deri ürünleri,

➤ **Seben**'in elması, üzümü, sebze ve meyveleri,

➤ **Kıbrısık**'ın pirinci ve el dokuması kilimleri,

➤ **Mengen**'in peyniri ve kabak tatlısı,

➤ **Dörtdivan**'ın peyniri,

➤ **Yeniçağa**'nın torf toprağı ve kolonyası.

3.3.2. KONAKLAMA

3.3.2.1 TURİZM BELGELİ- BELEDİYE BELGELİ İŞLETME SAYISI, YATAK KAPASİTESİ, TURİST SAYISI

- İl genelinde **42** turizm işletme belgeli, **102** adet basit turizm ve **21** kamu ve diğerler tesis olmak üzere toplam **165** tesis bulunmaktadır. Bu tesislerin toplam yatak kapasitesi **5.028**'i turizm işletme belgeli olmak üzere toplam **9.919**'tür. İlimiz genelinde yatırım ve inşaat aşamasındaki **15** adet yatırım belgeli konaklama tesisi tamamlandığında ise **2.110** adet ilave yatak kapasitesi sağlanmış olacaktır.

2024 yılında tüm konaklama tesislerinde **82.000 yabancı, 790.000 yerli** olmak üzere **toplam 872.000** kişi konaklamıştır.

- İlimizde **2** adet turizm işletme belgeli lokanta, **1** günübirlik tesis, **1** belgeli Türk Hamamı, **1** kayak tesisi ile **35** adet belgeli seyahat acentesi faaliyetlerini sürdürmektedir.

2024 yılında İlimizin önemli korunan alanları olan;

- **Yedigöller Milli Parkı** : **292.266**
- **Abant Tabiat Parkı** : **1.483.413**
- **Gölcük Tabiat Parkı** : **535.360** ile,

İlimiz genelinde diğer korunan alanlarla birlikte tüm korunan alanları toplam **2.330.140** kişi günübirlik ziyaret etmiştir.

3.3.3. KÜLTÜR VARLIKLARI

İlimizde Tescilli Kültür ve Tabiat Varlıkları

- 442 adet Sivil Mimari Örneği
- 172 adet Dini Kültürel Yapı
- 5 adet İdari Yapı
- 7 adet Askeri Yapı
- 1 adet Endüstri yapısı
- 14 adet Doğal Anıt (Ağaç)

olmak üzere toplam **641** adet koruma altında **taşınmaz kültür varlığı** ile,

- 134 adet Arkeolojik Sit Alanı
- 4 adet Kentsel Sit Alanı
- 7 adet Doğal Sit Alanı

olmak üzere **145** adet **sit alanı** bulunmaktadır.

Büyük Cami - Taşhan / BOLU

Bolu Müzesi / BOLU

Bolu Müzesinde arkeolojik, etnoğrafik ve sikke olmak üzere toplam 17.248 eser bulunmakta olup bu eserlerden 8.461'i müze teşhir salonları ile büyük boyutlu taş eserler müze bahçesinde sergilenmektedir.

Bolu Müzesinde arkeolojik, etnoğrafik ve sikke olmak üzere toplam **17.248** eser bulunmakta olup müze ihtisas kütüphanesinde **1.096** adet kitap bulunmaktadır.

Müze **2024** yılında **49.433** kişi tarafından ziyaret edilmiştir.

3.3.2.1. Sektörün Sorunlarına Yönelik Görüş Ve Değerlendirmeler

İlimizde özellikle yemek kültürünün il hudutları dışına açılabilmesi için İlimiz Mengen ilçesinde kurulu bulunan Aşçılık Lisesi ile fakültesinin başlı başına bir üniversite olarak kurulması yemek sanatlarında İlimizin ve ülkemizin dünya çapında tanınmasına imkân sağlayacaktır. Ayrıca bu sektörde hizmet veren işletmelerin kalifiye eleman ihtiyaçları giderilerek markalaşmaya gidilmesi yönünde firmaların önü açılacaktır.

Ayrıca, Bakanlıkça hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere (restoran, otel, termal tesisler vb.) kredi/hibe desteği sağlanması da büyük ölçüde ilin ekonomisine katkı sağlayacaktır.

3.4. TURİZM SEKTÖRÜ

3.4.1. TURİZM SEKTÖRÜNÜN YAPISI VE GELİŞİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRMELER

Bolu coğrafi olarak iki büyük merkezin, Ankara ve İstanbul'un ortasında yer alan, topraklarının %65'i ormanlarla kaplı bir İl'dir. Başta Abant, Yedigöller, Gölcük, Sünnet Gölü, Sülüklü Göl ve Seben Gölü olmak üzere irili ufaklı birçok doğal ve yapay gölü bulunan doğa harikası Bolu, bütün yıl boyunca ziyaretçilerine yeşil ve mavinin kucaklaştığı doğal güzellikler içerisinde büyüleyici ortamlar sunmaktadır. İlimiz, deniz turizmi dışında tüm turizm türlerinin yapılabildiği ender yerlerden biridir.

Başta doğa turizmi olmak üzere kış, termal, kültür, inanç, gençlik, spor, av, kongre, toplantı, gastronomi ve alternatif turizm gibi birçok turizm türleri İlimizde yapılmaktadır. Kış turizmi açısından ülke çapında bilinen hatta son yıllarda yabancı turistlerin de ilgisini çeken **Kartalkaya Kış Turizm Merkezi** unutulmaz kayak keyfi yaşatmaktadır. Kartalkaya'da kış sezonunda toplam 1500 yataklı tesisler faaliyet göstermektedir. Gerede'deki Arkut Dağı da önemli bir

Abant / BOLU

kayak potansiyeli taşımakta olup, bölgede her yıl mukavemet dalında ulusal ve uluslararası kayak yarışmaları ile milli takım kampları yapılmaktadır. Arkut Dağında 50 yataklı spor eğitim merkeziyle Esentepe'de 160 yataklı otel yıl boyunca faaliyettedir.

Kartalkaya / BOLU

Yedigöller / BOLU

Bolu'nun termal turizm potansiyelini **Karacasu, Mudurnu Babas ve Sarot, Seben Kesenözü-Pavlu, Göynük-Çatak kaplıcaları** oluşturmaktadır.

Gölcük / BOLU

Bolu Köroğlu Dağı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi sınırları içinde olan Karacasu'da termal ve sağlık turizmine uygun nitelikte hizmet veren tesisler bulunmaktadır. Karacasu'da 526 yataklı bir termal tesis inşaa halindedir. Ayrıca İlimiz son yıllarda termal amaçlı devre mülk tesisleri açısından büyük bir gelişme göstermiştir. İlimizin 6 ayrı bölgesinde 8 adet devre mülk tesis projesi bulunmaktadır. Tesislerden 1.293 birimde 6.680 yatak faaliyete geçmiş olup, 2.667 birimde 13.320 yatak proje ve inşaat aşamasındadır.

Mudurnu / BOLU

Doğal güzellikleri ile bilinen Bolu aynı zamanda bir tarih ve kültür Şehridir. Başta Bolu Müzesi olmak üzere İlimiz genelinde görülmeye değer tarihi eserler bulunmaktadır. Tarihi “İpek Yolu” güzergâhı üzerinde yer alan ve “Kentsel Sit” alanı ilan edilen Mudurnu ve Göynük, eski Türk evleri ile çeşitli tarihi yapılar bakımından oldukça zengin olup, kültür turizmi açısından önemlidir.

Ayrıca **Mudurnu** ve **Göynük** İlçeleri “Citta-Slow” “sakin Şehir” unvanına sahiptir.

Göynük / BOLU

İlimiz kongre, toplantı ve seminer turizmi konusunda da ideal bir konumda olup, her türlü ekipmana sahip yüksek kapasiteli tesislerimiz bulunmaktadır. Abant Gölü, Karacasu ve Bolu merkezde bulunan otellerimiz yıl boyu seminer ve toplantılar için talep görmektedir.

Karacasu / BOLU

Başta futbol olmak üzere özellikle yerli ve yabancı spor takımlarının tercih ettiği yerler arasında olan İlimiz, spor turizmi açısından da talep edilmekte ve çeşitli dallarda pek çok spor takımı hazırlık çalışmalarını Bolu'daki tesislerde yapmaktadır.

Aynı zamanda İlimiz genelinde doğa yürüyüşü, kampçılık, doğa ve kuş gözlemciliği, avcılık, sportif balıkçılık, dağ bisikleti, off-road gibi çeşitli dallarda alternatif turizm parkurları bulunmaktadır. Bu parkurlardan en önemli 32 doğa yürüyüşü parkuru Müdürlüğümüzce kitap haline getirilerek ilgililerin istifadesine sunulmuştur. Bu bağlamda İlimiz, yılın tüm dönemleri için misafirlerine çok çeşitli turizm olanağı sunmaktadır.

Doğa Yürüyüşü/BOLU

2021 TOSFED Baja Kupası'nın ilk etabı, Bolu Doğa Sporları ve Off Road Kulübü (BOLOFF) ev sahipliğinde Bolu'da gerçekleştirildi.

Off Road / BOLU

3.4.2. TURİZM

Ankara-İstanbul gibi iki büyük metropol ile 2-3 saatlik mesafe içerisinde yaklaşık 23 milyon kişinin yaşadığı bir konumda yer alan İlimizin gerek ulaşım kolaylığı, gerekse zengin bitki örtüsü, doğal ve suni gölleri, kaplıcaları, yaz ve kış sporları için elverişli çeşitli dinlenme tesisleri ile yerli ve yabancı ziyaretçiler için çekici bir İl konumundadır. Bolu'da başta doğa turizmi olmak üzere kış turizmi, sağlık turizmi, spor turizmi, gençlik turizmi, kültür ve inanç turizmi, av turizmi, yayla turizmi ile kongre turizmi dallarında potansiyel mevcuttur.

Yüzölçümünün büyük bir bölümü %64'ü ormanlarla kaplı olan Bolu ili, Abant, Yedigöller, Gölcük, Sünnet Gölü gibi 14 doğal göl ve irili ufaklı 147 gölete, 320 yaylaya, 1 milli parka, 9 tabiat parkına, 3 tabiatı koruma alanına, 2 orman içi dinlenme alanına, 3 yaban hayatı geliştirme sahasına, 2 önemli sulak alana, 3 örnek av sahasına ve 1 devlet avlağına sahip bulunan Bolu, gerçek anlamda bir doğa turizm cazibe merkezidir.

3.4.2.1. TERMAL TURİZM

İlimiz termal sıcak su kaynakları açısından oldukça zengin olup, Bolu'da Karacasu, Mudurnu'da Sarot ve Babas, Seben'de Pavlu ve Göynük'te Çatak kaplıcaları bulunmaktadır.

Termal - Karacasu / BOLU

3.4.2.2. BOLU KAPLICALARI

Şehir merkezine 5 km. mesafede, Karacasu mevkiinde bulunan kaplıcalar, çevresi ormanlarla kaplı nezih bir dinlenme yeridir. 44 °C sıcaklıktaki, mineral bakımından zengin olan kaplıca suyu, romatizmal hastalıklara, deri, dolaşım, kalp, kadın, solunum yolu, sindirim sistemi hastalıklarına, kemik ve kireçlenme rahatsızlıklarına, metabolizma bozukluklarına iyi gelmektedir. Doğal güzellikler içinde dinlenmek, huzur ve sağlık bulmak için ideal olan bu bölgede; 4 ve 5 yıldızlı termal oteller, Küçük Kaplıca Özel İdare Tesisleri ve Fizik Tedavi Hastaneleri ile aile pansiyonları hizmet sunmaktadır.

Mudurnu / BOLU

Bolu Kaplıcalarına yakın mesafede yapılan tesislerle birlikte Mudurnu'da Sarot ve Babas Kaplıcaları bölgesinde yapılan ve yeni yapılmakta olan modern termal tesisleriyle İlimizin termal turizm alanında hak ettiği yere gelmesi beklenmektedir.

3.4.2.3. SPOR TURİZMİ

Spor turizmi açısından da oldukça yoğun olarak tercih edilen İlimizde her yıl 200'ün üzerinde takım, başta futbol olmak üzere çeşitli spor dallarında İlimizi tercih ederek kamplarını, sahası bulunan tesislerimizde yapmaktadırlar. Ayrıca başta göller, yaylalar ve ormanlar olmak üzere İlimiz genelinde doğa yürüyüşü, kampçılık, dağcılık, kayaklı koşu, su sporları, foto safari, yamaç paraşütü, off-road, dağ bisikleti gibi çeşitli spor aktiviteleri gerçekleştirilmektedir.

Karacasu / BOLU

3.4.2.4. KÜLTÜR ve İNANÇ TURİZMİ

İlimiz aynı zamanda bir tarih ve kültür şehridir. İlimizde tescil edilerek koruma altına alınmış 99 arkeolojik sit, 7 doğal sit ve 4 kentsel sit (Bolu, Merkez, Mudurnu ve Göynük İlçe Merkezi, Gerede Arastası Kentsel Sit Alanları) olmak üzere toplam 106 adet sit alanı; 7 tarihi askeri yapı, 5 idari yapı, 14 doğal anıt; cami, türbe, han, hamam, köprü, çeşme gibi 158 dini kültürel yapı ile 411 sivil mimari ev olmak üzere toplam 592 adet tescilli kültür ve tabiat varlığı mevcuttur. Bolu çevresinde çeşitli kazılarda elde edilen eserler Bolu Müzesinde sergilenmektedir.

Yıldırım Bayezit Camii /BOLU

Bolu şehir merkezinde Yıldırım Bayezit Camii, Taşhan, Tarihi Sultan Hamamı, Orta Hamam, Tabaklar Hamamı, Kadı, Saraçhane ve İmaret Camileri, Aktaş ve Tokad-i Hayrettin Türbeleri ziyaret edilebilecek tarihi mekânlardır.

Taşhan / BOLU

Tarihi “İpek Yolu” güzergâhı üzerinde yer alan ve “Kentsel Sit” alanı ilan edilen Mudurnu ve Göynük, eski Türk evleri ile çeşitli tarihi yapılar bakımından oldukça zengin olup kültür turizmi açısından önemlidir. Mudurnu’da 215 adet, Göynük’te 136 adet sivil mimari konut koruma altındadır. Tarihi Kentler Birliği üyesi olan her iki ilçemizde Bakanlığımız desteğiyle onarılan evlerden bir kısmı turizmde hizmet vermektedir. Mudurnu ilçemizde ise sürdürülen yoğun bir çalışmanın ardından Nisan ayı itibariyle UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine kabul edilmiştir.

Saat Kulesi - Göynük Evleri - Göynük / BOLU

Müze / BOLU

3.4.2.5. BOLU MÜZESİ

Bolu şehir merkezinde Kültür Sitesi içinde bulunan müzede sergilenen eserler, yörede çeşitli zamanlarda yapılan kazılarda bulunmuştur. Müzede arkeolojik ve etnoğrafik eserler ile sikkeler, açık hava müzesi görünümündeki müze bahçesinde de büyük boyutlu taş eserler, orijinal Türkçe ve İngilizce açıklamalı tabelalarıyla birlikte sergilenmektedir.

Kaya Evleri Seben / BOLU

3.4.2.6. SEBEN KAYA EVLERİ

Bolu'nun 52 km. güneyinde bulunan Seben ilçesinin çeşitli köylerinde kayalara oyularak yapılmış kaya evlerine rastlanmaktadır. En önemlileri Solaklar ve Muslar kaya evleridir. Solaklar kaya evleri yakınında konaklama tesisi bulunmaktadır.

3.4.2.7. AKŞEMSETTİN TÜRBESİ

Fatih Sultan Mehmet'in hocası olan Akşemsettin'in türbesi, Bolu'ya 95 km mesafedeki Göynük ilçesinde, Gazi Süleyman Paşa Camiinin avlusunda bulunur. Osmanlı ilim dünyasının bu büyük şahsının adına yapılmış olan türbe, her yıl binlerce kişi tarafından ziyaret edilmektedir. Ayrıca Göynük'te bulunan Ömer Sekkin Türbesi de yoğun ziyaretçi almaktadır.

Akşemsettin Türbesi-Göynük / BOLU

3.4.3. GELİŞTİRİLMESİ VE DESTEKLENMESİ GEREKEN TURİZM ALANLARI

Bolu coğrafi olarak iki büyük merkezin, Ankara ve İstanbul'un ortasında yer alan, topraklarının %65'i ormanlarla kaplı bir İl'dir. Başta Abant, Yedigöller, Gölcük, Sünnet Gölü, Sülüklü Göl ve Yeniçağa Gölü olmak üzere irili ufaklı birçok doğal ve yapay gölü, dağları, ormanları ve yaylaları bulunan doğa harikası Bolu, yıl boyunca ziyaretçilerine yeşil ve mavinin kucaklaştığı doğal güzellikler içerisinde büyüleyici ortamlar sunmaktadır. İlimiz, deniz turizmi dışında tüm turizm türlerinin yapılabildiği ender yerlerden biridir. Başta doğa turizmi olmak üzere kış, termal, kültür, inanç, gençlik, spor, kamp, karavan, av, kongre, toplantı, gastronomi ve alternatif turizm gibi birçok turizm türleri İlimizde yapılmaktadır.

Kış turizmi açısından ülke çapında bilinen hatta son yıllarda yabancı turistlerin de ilgisini çeken Kartalkaya Kış Turizm Merkezi unutulmaz kayak keyfi yaşatmaktadır. Kartalkaya'da kış sezonunda toplam 1600 yataklı 5 otel faaliyet göstermektedir.

Gerede'deki Arkut Dağı da önemli bir kayak potansiyeli taşımakta olup, bölgede her yıl mukavemet dalında ulusal ve uluslararası kayak yarışmaları ile milli takım kampları yapılmaktadır. Arkut Dağında 50 yataklı sporcu eğitim merkeziyle Esentepe'de 160 yataklı otel yıl boyunca faaliyettedir.

Bolu'nun termal turizm potansiyelini Karacasu, Mudurnu Babas ve Sarot, Seben Kesenözü-Pavlu, Göynük-Çatak kaplıcaları oluşturmaktadır.

Bolu Köroğlu Dağı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi sınırları içinde olan Karacasu'da ve yakın çevresinde termal ve sağlık turizmine uygun nitelikte hizmet veren kaliteli tesisler bulunmaktadır. Karacasu'da 526 yataklı bir termal tesis inşa halindedir.

Doğal güzellikleri ile bilinen Bolu aynı zamanda bir tarih ve kültür şehridir. Başta Bolu Müzesi olmak üzere İlimiz genelinde görülmeye değer tarihi eserler bulunmaktadır. Tarihi "İpek Yolu" g zerg hi üzerinde yer alan ve "Kentsel Sit" alanı ilan edilen Mudurnu ve Göynük, eski Türk evleri ile çeşitli tarihi yapılar bakımından oldukça zengin olup, kültür turizmi açısından önemlidir. Ayrıca Mudurnu ve Göynük İlçeleri "Citta-Slow / sakin şehir" unvanına sahiptir.

İlimiz kongre, toplantı ve seminer turizmi konusunda da ideal bir konumda olup, her türlü ekipmana sahip yüksek kapasiteli tesislerimiz bulunmaktadır. Abant Gölü, Karacasu ve Bolu merkezde bulunan otellerimiz yıl boyu seminer ve toplantılar için talep görmektedir.

Başta futbol olmak üzere özellikle yerli ve yabancı spor takımlarının tercih ettiği yerler arasında olan İlimiz, spor turizmi açısından da talep edilmekte ve çeşitli dallarda pek çok spor takımı hazırlık çalışmalarını Bolu'daki tesislerde yapmaktadır.

Aynı zamanda İlimiz genelinde doğa yürüyüşü, kampçılık, doğa ve kuş gözlemciliği, avcılık, sportif balıkçılık, dağ bisikleti, off-road gibi çeşitli dallarda alternatif turizm parkurları bulunmaktadır. Bu bağlamda İlimiz, yılın tüm dönemleri için misafirlerine çok çeşitli turizm olanakları sunmaktadır.

3.4.4. TURİZM SEKTÖRÜNÜN SORUNLARINA YÖNELİK GÖRÜŞ VE DEğerLENDİRMELEER

"Bolu Köroğlu Dağı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi" sınırlarının revize edilmesi ile birlikte yapılmakta olan geniş kapsamlı planlama çalışmalarının yıl içinde tamamlanması ile birlikte turizm yatırımına uygun alanların belirlenerek, Kültür ve Turizm Bakanlığınca ilanı ve turizm yatırımcılarına tahsisi gerekmektedir.

İlimizin önemli turistik yerleri olan Yedigöller ve Abant Milli Parkları, Sünnet Gölü, S l kl g l, Göksu ve Gölcük Tabiat Parkları ile diğer korunan alanların gelişim planlarında yapılması gereken alt ve üst yapı çalışmalarının Milli Parklarca tamamlanması, yoğun kullanım baskısı altında bulunan Abant, Gölcük ve Yedigöller dışında yeni doğal ve turistik çekim merkezlerinin oluşturulması gerekmektedir.

Abant Milli Parkının batı kısmında çeşitli sportif aktivitelerin yapılabil-diği geniş alanlar bulunmaktadır. Bu alanların ilgili kurumlarca planlanması gerekmektedir.

İlimiz kamp ve karavan turizmi için büyük bir potansiyele sahip olup, ilgili kurumlarca yeni kamp ve karavan alanları planlanmalıdır.

Kültür ve inanç turizmi potansiyeli bulunan Göynük ve Mudurnu ilçelerine kent müzeleri açılması gerekmektedir.

Tarihte Bitinya bölgesi adıyla bilinen Kocaeli'den itibaren Sakarya, Düzce, Bolu, Zonguldak, Karabük, Bartın ve Kastamonu illerinin içinde bulunduğu bölgenin bir tur g zerg hi olarak planlanması için Türsab, TGA ve ilgili kalkınma ajanslarıyla ortak çalışmalar yapılması gerekmektedir.

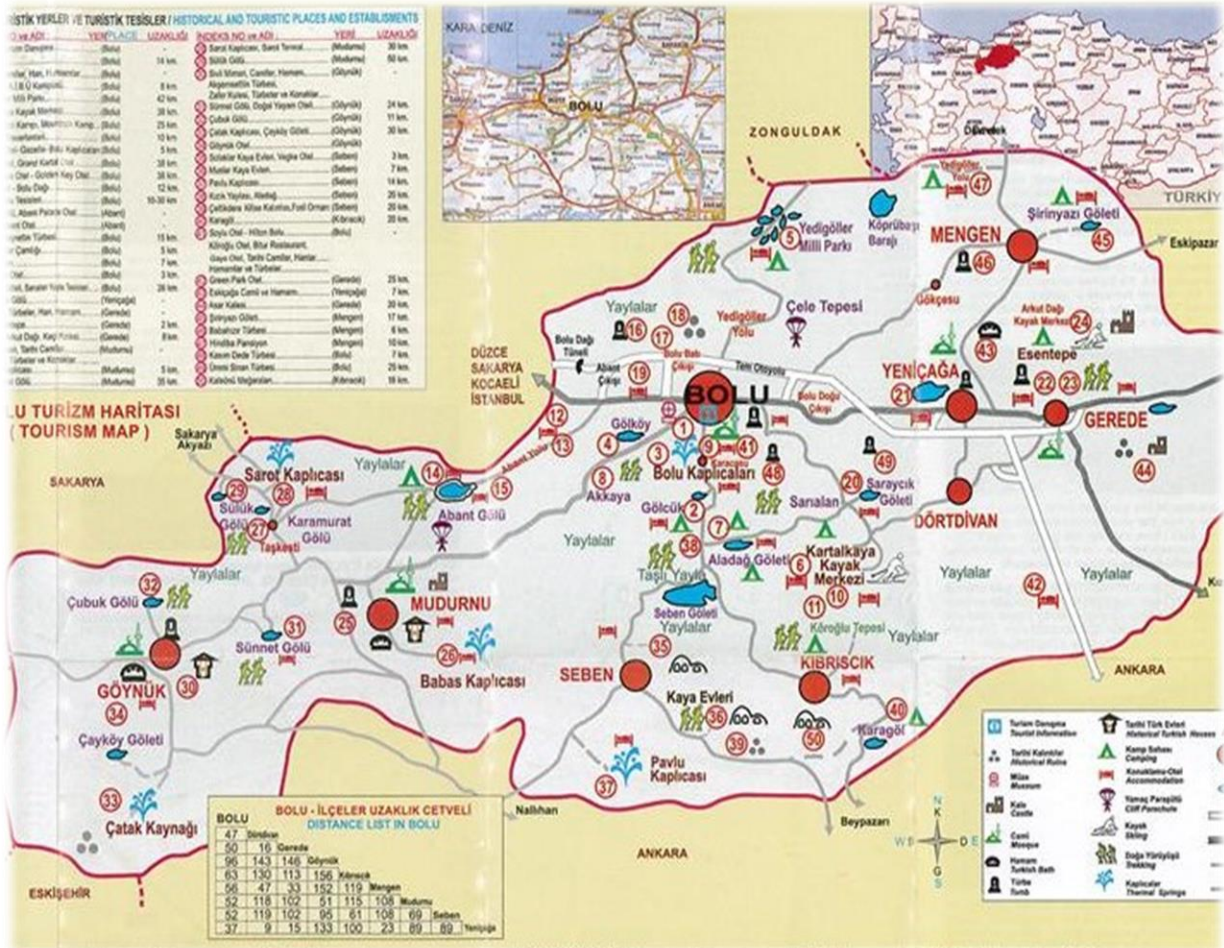
Müdürlüğümüzce rota çalışması hazırlanan Bolu kültür ve tarih rotasının işlevsel hale gelmesi için şehir merkezinde tur otobüsleri park yerleri oluşturulmalıdır.

Bolu-Yedigöller, Mengen-Yedigöller, Kızık Yaylası-Aladağ Göleti, Abant-Taşkesti ve Taşkesti - Sülüklügöl yollarında gerekli bakım ve onarımların ilgili kurumlarca yapılması gerekmektedir.

Ülkemizin en önemli ulaşım aksları üzerinde bulunan İlimizin tek ulaşım imkanı olan karayolu dışında demiryolu ve havayolu ulaşım imkanlarının da sağlanması halinde İlimizin ticaret ve turizmde hak ettiği yere ulaşacağı değerlendirilmektedir. Mevcut bulunan Bolu Askeri Havaalanının pistinde düzenleme yapılarak sivil havacılığa açılması gerekmektedir.

İstanbul – Ankara hızlı tren hattının TEM otoyoluna paralel olarak inşa edilmesi halinde Ankara'dan itibaren Bolu, Düzce, Sakarya ve Kocaeli illeri bu hattan yararlanabilecek, aynı hatta Gerede'den itibaren bağlantı yapılarak Orta ve Doğu Karadeniz illeri de Marmara bölgesine yüksek hızlı trenle bağlanabilecek olup, ileriki dönemler için bu hatların planlanması gerekmektedir.

(Kaynak : Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

4. İSTİHDAM

4.1. Çalışan Sayısına (Sigorta Türlerine Göre) İlişkin Bilgi Ve İstatistikler

4.1.1. SOSYAL GÜVENLİK GÖSTERGELERİ

Tablo 49. Bolu İl SGK kayıtlarına göre Bolu İlinde Çalışan Sayısına İlişkin Tablo

GÖSTERGE	KİŞİ SAYISI	NÜFUSA ORANI %
Aktif Çalışan Kişi Sayısı (4a+4b+4c)	99.992	30,44
SSK (4a)	72.364	22,03
BAĞKUR (4b)	9.050	2,76
EMEKLİ SANDIĞI (4c)	18.578	5,65
Sosyal Güvenlik Kapsamındaki Kişilerin Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişiler (Yararlanıcılar)	132.631	40,38
Sosyal Güvenlik Kapsamında Aylık Alan (Emekli) Kişiler	74.604	22,71
Genel Sağlık Sigortası Kapsamında Tescil Edilen Kişiler	10.250	3,12
TOPLAM	317.479	

Tablo 50. Bolu İli Aktif Nüfusun Kır-Kent Dağılımı Tablosu (TÜİK)

İlin Adı	Kır Nüfusu			Kent Nüfusu			Toplam Nüfus		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
BOLU	43.401	42.463	85.864	120.223	120.322	240.545	163.624	162.785	326.409

Tablo 51. İlin Göç Durumu Tablosu (TÜİK)

İlin Aldığı Göç	İlin Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı 1/1000
18.099	15.105	2.994	9,3

4.2. İstihdamın Sektörel Dağılımına İlişkin Bilgi Ve İstatistikler

Tablo 52. İşe Yerleştirilenlerin Sektörel Dağılımını Gösterir Tablo

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
Bilgi ve İletişim	1	6	7
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2	2	4
Eğitim Faaliyetleri	14	3	17
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	-	4	4
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	1	0	1
Gayrimenkul Faaliyetleri	-	2	2
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	6	59	65
İmalat	2.459	3.030	5.489
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	95	25	120
İnşaat	7	27	34
Kamu Yönetimi ve Savunma	-	4	4
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	162	193	355
Kültür, Sanat, Eğlence ve Spor Faaliyetleri	3	4	7
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	-	76	76
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	103	138	241
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	78	80	158
Su Temini – Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	3	4
Toptan ve Perakende Ticaret	523	309	832
Ulaştırma ve Depolama Faaliyetleri	2	13	15
TOPLAM	3.457	3.978	7.435

(Kaynak : Bolu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü)

NOT: Bu tablodaki İşe Yerleşen Sektör bilgi verileri; Sadece İŞKUR'a kayıtlı 29.755 kişi için 2024 yılındaki işe girişleri kapsamaktadır. İl geneli SGK işe girişlerini kapsamamaktadır.

4.3. Aktif Nüfus İşgücüne Katılım Oranı Ve İşsizlik Oranına İlişkin İstatistikler

4.3.1. İlin İşgücü Piyasası

Tablo 53 TÜİK Verilerine Göre Bolu İli Temel Göstergeler Tablosu

Genel İşsizlik Oranı TÜİK	İlin Adı	İşgücüne Katılım Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
Ekim - 2024 % 8,6	(TR42 Doğu Marmara Bölgesi) Kocaeli Sakarya Düzce Yalova Bolu	% 54,2	% 8,5	% 49,06

5. DEVLET YATIRIMLARI

5.1. Tamamlanan veya Hali hazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları ve Bu Yatırımlar İle Elde Edilen/Edilecek Olan Ekonomik Değerlere Ve Sosyal Kazanımlara İlişkin Görüş Ve Değerlendirmeler

5.1.1. Bolu Orman Bölge Müdürlüğü Yatırımları

2024 yılında Bolu İlimizde aşağıda belirtilen konu başlıklarında programları gerçekleştirilmiştir.

- İlimizde bu yıl içerisinde 26 birimde kadastro komisyonlarımızca 3302 sayılı kanun gereği orman kadastrosu yapılp ilan edilmiştir.

İlimizde bu yıl içerisinde 1.250.472 m3 endüstriyel odun ve 187.590 ster yakacak odun satışı yapılmış olup **3.774.468 TL** gelir elde edilmiştir. Bu bağlamda orman köylüsüne **1.540.235 TL** para aktarılmıştır.

- İlimizde 690 dekar sahada Ağaçlandırma sahası tesis edilmiş, 150 dekar ağaçlandırma sahasına bakım yapılmış, 100 dekar maden sahasında rehabilitasyon bakım çalışmaları yapılmıştır. Bolu Orman Fidanlığımızda **450.000** adet fidan üretilmiştir.
- İlimizde yıl içerisinde 23.577 dekar tabii tensil, 547 dekar suni tensil olmak üzere toplam 24.124 dekar sahada gençleştirme çalışmaları tamamlanmıştır. 76.871 dekar sahada gençlik bakımı, 210 da sahada gençlik koruma, 11.054 dekar sahada sıklık bakımı, 150 da sahada budama, 17.057 da sahada İlk aralama bakımı 2.356 da sahada kültür bakımı çalışması yapılmış olup bu işler karşılığında şu ana kadar **38.456.277 TL** orman köylümüze para aktarılmıştır.

- İlimizde yıl içerisinde 92 kilometre orman yolu, 87 kilometre orman yolu büyük onarımı, 99 kilometre üst yapı, 52 kilometre sanat yapısı, 16 kilometre depo dahili yol yapılmış olup toplam yolların bakımı için **45.396.000 TL** harcanmıştır.
- İlimizde 106 Köyde 529 Aile olmak üzere, 342 Aileye Dış Cephe Yalıtım, 14 Aileye GES 2 KW Sistemi, 6 Aileye Katı Yakıt Kalorifer Sistemi, 70 Aileye Süt Sığırcılığı, 3 Aileye Süt Koyuncululuğu, 22 Aileye Kesim Motoru, 45 Aileye Tambur, 1 Aileye Tomruk Sayma Makinası, 26 Aileye Traktör Kredisi verilmiş olup; Toplam Tutar **70 MilyonTL** dir
- İlimizde 24 adet Orman Parkı yeri varken 2024 yılında 2 adet Orman Parkı ihdas edilmiş olup İlimiz Orman Parkı 26 adet olmuştur. 2024 yılında 1 adet Bal Ormanı kuruluşu oluşturulmuştur. İlimizde 1 adet Ekoturizm rotası tescili tamamlanmıştır. 630 ton Odun Dışı orman Ürünleri üretiminden **226.768,00 TL** gelir elde edilmiştir.

Yukarıda bahsedilen yatırımlar 2025 yılında da yapılmaya devam edilecektir. Bu sayede ormanlarımızın devamlılığı sağlanarak halkımızın ihtiyaçlarının maksimum seviyede karşılanması sağlanacaktır.

Önümüzdeki dönemde Orman Köylülerimizin desteklenmesine yönelik her türlü yatırım kurum olarak desteklenecektir. Bu bağlamda kooperatifçiliğin özendirilmesi ve orman ürünlerinin pazarlanması konusunda yerli pazarlar kurulmasını ormandan elde edilen odun dışı ürünlerin buralarda pazarlanmasının değerlendirilmesi gerektiğini düşünülmektedir.

(Kaynak : Bolu Orman Bölge Müdürlüğü)

5.1.2. Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü Yatırımları

▪ 4 adet Atölye (Bolu OSB Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi)

Bu yatırımla öğretmen ve çalışan istihdamı arttırılmakta, yeni yapılan okulun olduğu bölgeye yatırımcılar tarafından yeni iş alanları açılmaktadır. Ayrıca; derslik başına öğrenci sayısı düşürülmekte olup, fiziki imkanların iyileştirilmesiyle Bolu ilinde eğitim kalitesinin yükseltilmesi planlanmıştır. Yıpranmış olan eski binaların can güvenliği riskinin ortadan kaldırılması için yenilenmesi, inşaat sektöründe de istihdama katkı sağlayacaktır. İnşaatı tamamlanan 4 Atölye Geçici Kabulü yapılarak eğitim öğretime başlamıştır.

▪ İzzet Baysal Abant Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi 100 Yataklı Uygulama Oteli (Yık-Yap)

Uygulama Oteli ihalesi yapılmış ve inşaatına başlanmıştır. İlimiz ve Türkiye ekonomisi Turizm sektörüne yetişmiş personel sağlayarak büyük değer katacaktır. Öğrencilerin meslekleri konusunda teorik bilgilerini pratiğe dökerek gelişimlerine katkı sağlayacaktır. Ayrıca, uygulama oteli olması ilimize gelecek misafirlerin konaklama imkanına da katkı sağlayacaktır.

▪ Gerede Anadolu İmam Hatip Lisesi (Yık-Yap)

Gerede Anadolu İmam Hatip Lisesi (Yık-Yap) Devlet Yatırımı kapsamına alınarak ihalesi yapılmış ve inşaatına başlanmıştır. Bu yatırımla öğretmen ve çalışan istihdamı arttırılmakta, derslik başına öğrenci sayısı düşürülmekte olup, fiziki imkanların iyileştirilmesiyle Bolu ilinde eğitim kalitesinin yükseltilmesi planlanmıştır. Yıpranmış olan eski binaların can güvenliği riskinin ortadan kaldırılması için yenilenmesi, inşaat sektöründe de istihdama katkı sağlayacaktır.

▪ İbrahim Hilmi Koçbey Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi binaları (Yık-Yap)

İhale çalışmalarına başlanmıştır. Bu yatırımla öğretmen ve çalışan istihdamı arttırılmakta, derslik başına öğrenci sayısı düşürülmekte olup, fiziki imkanların iyileştirilmesiyle Bolu ilinde eğitim kalitesinin yükseltilmesi planlanmıştır. Yıpranmış olan eski binaların can güvenliği riskinin ortadan kaldırılması için yenilenmesi, inşaat sektöründe de istihdama katkı sağlayacaktır.

▪ Mengen Aşçılık MTAL Kız Öğrenci Pansiyonu (100 Öğrenci Kapasiteli)

Pansiyon Binasının ihalesi yapılmış ve inşaatına başlanmıştır. Mengen İlçesinde kız öğrencilerimizin daha iyi ortamda sağlıklı bir şekilde barınma ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla 2023 yılı Devlet Yatırım Programına alınmıştır.

▪ Merkez Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Pansiyonu (150 Öğrenci Kapasiteli)

Pansiyon binasının ihalesi yapılmış ve inşaatına başlanmıştır. Merkez İlçede kız öğrencilerimizin daha iyi ortamda sağlıklı bir şekilde barınma ihtiyaçlarını sağlamak amacıyla 2023 yılı Devlet Yatırım Programına alınmıştır.

5.1.3. Bolu Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Yatırımları

2024 Yılında Tamamlanarak Hizmete Açılan Tesislerimiz

✚ KARAÇAYIR DOĞAL ÇİM YÜZEYLİ FUTBOL SAHASI YAPILMASI

Sosyal Kazanım:

- İlimiz merkez ve ilçelerindeki amatör spor kulüplerinin daha iyi sahalarda müsabaka yapmalarının sağlanması,
- İlimiz merkez ve ilçelerinde spor tesislerinin sayılarının artırılması,
- Her kesimden insanımızın daha modern şartlarda spor yapmasının sağlanması,
- Gençlerimizin zararlı alışkanlıklardan kurtarılarak faydalı alanlara yönlendirilmesi.

✚ KIBRISCIK İLÇESİ BASKETBOL VOLEYBOL SAHASI

Sosyal Kazanım :

- İlimiz merkez ve ilçelerinde spor tesislerinin sayılarının artırılması,
- Her kesimden insanımızın daha iyi şartlarda spor yapmasının sağlanması,
- Gençlerimizin zararlı alışkanlıklardan kurtarılarak faydalı alanlara yönlendirilmesi.

5.1.4. Bolu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü Yatırımları

5.1.4.1. Tamamlanan veya hali hazırda devam eden önemli devlet yatırımları ve bu yatırımlar ile elde edilen/edilecek olan ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler

✚ ENGELSİZ YAŞAM MERKEZİ PROJESİ

Engelsiz Yaşam Evleri, engelli bireylerin sosyal hayata katılımlarını sağlamak amacıyla oluşturulmuş kurumlardır. Engelli bireylerin toplumsal hayata tam ve aktif katılımlarını sağlayarak, ailelerine destek olmaktadır.

Engelsiz Yaşam Evleri'nin topluma sağladığı faydalar şunlardır:

- Engelli bireylerin sevgi ve ilgi gördükleri aile ortamından kopmadan yaşamlarını sürdürebilmeleri sağlanır.
- Engelli bireylerin sosyal hayata katılımları teşvik edilir.
- Engelli bireylerin toplumsal hayata tam ve aktif katılımları sağlanarak, ailelerine destek olunur.
- Engelli bireylerin kişisel bakım ve psiko-sosyal destek hizmetleri sağlanır.
- Engelli bireylerin kurumsal bakım hizmetleri sunulur.
- Engelli bireylerin öz bakım becerilerinin yanı sıra sportif, sanatsal ve kültürel becerileri geliştirmeleri teşvik edilir.

İlimizde bir yatılı engelli kuruluş bulunmadığından, Bolu nüfusuna kayıtlı olup engelli kuruluşunda bakım verilmesi kararı verilen bireylere de hizmet verecektir. Bolu’lu engelli bireylerin daha iyi bakım, eğitim ve sosyal hizmetler alması sağlanacaktır. Bolu’lu engelli vatandaşlar ailelerinden, sosyal kültürel çevrelerinden kopmadan sağlıklı bir şekilde gelişimlerinin devamlılığına imkân sağlanacaktır. Bu proje ile Şehrimizin önemli bir ihtiyacı karşılanmış olurken bir yandan da 94.138.800tl boyutunda ekonomik değer üretmiş olacağız.

İL MÜDÜRLÜĞÜ VE SOSYAL HİZMETLER MERKEZİ BİNASI PROJESİ

Sosyal Hizmetler Müdürlükleri, sosyal hizmetlerin yürütülmesi ve koordinasyonu ile ilgili görevleri yerine getirmek üzere kurulmuş devlet kurumlarıdır. İl binasının faaliyete geçmesi durumunda, sosyal hizmetlerin daha etkin bir şekilde yürütülmesi ve vatandaşlara daha iyi hizmet sunulması amaçlanmıştır.

Bolu İl Müdürlüğü binasının kiralık olması, eski bir yapı olması, yapısal olanaklarının kısıtlı olması sebebiyle yaşlı, engelli bireylere gerektiği nitelikte erişebilir bir hizmet vermekte zorluklar yaşanabiliyor.

Bolu halkı için yeni yapılacak binada engelli, yaşlı ve yardıma muhtaç vatandaşların önündeki yapısal sorunlar çözülerek konforlu bir şekilde hizmet alabilmeleri ve arzu ettikleri şekilde erişebilmeleri sağlanırken aynı zamanda proje ile **80.397.600,00 TL** boyutunda dorudan bir ekonomik değer üretmiş olacağız.

5.1.4.2. Yapılması planlanan önemli devlet yatırımları ile bu yatırımlardan beklenen ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler

KIZ ÇOCUK EVLERİ SİTESİ

Çocuk evleri, korunma altındaki çocukların daha küçük birimlerde bakımının sağlanması amacıyla her ilin sosyal, kültürel ve fiziksel yapısı, çocuk yetiştirmeye uygun bölgelerinde, tercihen il merkezinde, okullara ve hastanelere yakın apartman dairesi veya müstakil dairelerde verilen yatılı sosyal hizmet modelidir

Çocuk evleri, çocukların toplumsal hayata tam ve aktif katılımlarını sağlayarak, ailelerine destek olmaktadır.

Bolu için çok büyük önem arz etmekte olan Kız Çocuk Evleri projesi. Öncelikli olarak Bolu’lu çocukların başka şehirlere gönderilerek akrabalarından sevdiklerinden ayrılmak zorunda kalmaları engellenmiş olacaktır. Arkadaşlarından, sosyal ortamlarından, yerel kültürlerinden, kopmalarının önüne geçilecektir bu proje ile. Özellikle eğitimleri, becerileri yakından gözlemlenebilecek. Böylelikle daha iyi yetişmeleri sağlanacaktır.

5.1.4.3. Önümüzdeki dönemde yatırım yapılmasında fayda görülen alanlara ilişkin görüş, öneri ve değerlendirmeler.

ERKEK ÇOCUK EVLERİ PROJESİ

Çocuk evlerinin amacı, arkadaşlık, komşuluk, mahalle gibi kavramlar ile toplumsal örf ve adetlerimizi, ahlak ve değerlerimizi yaşayarak toplumla iç içe yaşamın gereklerinin öğrenilmesi ve toplumsal hayata etkin katılımının sağlanarak kendine güvenen, geleceğe umutla bakabilen çocukların yetiştirilmesidir.

Şehrimizdeki çocukların başka illere gönderilerek kendi sosyal ve kültürel çevrelerinden ayrılmalarının önüne geçilerek; kaliteli, sağlıklı, başarılı, yabancılık çekmeden yetişmeleri sağlanabilir.

5.1.5. Bolu İl Sağlık Müdürlüğü Yatırımları

Tablo 54. Bolu İli Sağlık Kurumları Yatırımlarını Gösterir Tablo

Sıra No	Yatırımın Adı	Yatırımın Son Durumu
1	SEBEN ASM+TSM+112 ACİL ASHİ BİNASI YAPIMI	DEVAM EDİYOR
2	KIBRISCIK ASM+TSM+112 ACİL ASHİ BİNASI YAPIMI	DEVAM EDİYOR
3	BOLU- KARACASU 250 YATAKLI FTR HASTANESİ YAPIMI	BAKANLIKÇA İKMAL İHALESİ YAPILACAK
4	BOLU MERKEZ BAĞÇELİ EVLER ASM BİNASI YAPIMI	MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE İKMAL İHALESİ YAPILACAK
5	GEREDE ASM (4 HEKİMLİ)+112 ASHİ BİNASI YAPIMI	MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE İKMAL İHALESİ YAPILACAK
6	GEREDE 2 NO'LU ASM (9 HEKİMLİ)+112 ASHİ BİNASI YAPIMI	MÜDÜRLÜĞÜMÜZCE İKMAL İHALESİ YAPILACAK
7	BOLU MERKEZ TEVFİK ATAY ASM BİNASI YAPIMI	ARSA AŞAMASINDA
8	GÖYNÜK 1 NO.LU 112 ASHİ BİNASI YAPIMI	ARSA AŞAMASINDA
9	BOLU MERKEZ TSM+SHM MERKEZİ BİNASI YAPIMI	ARSA AŞAMASINDA
10	İ.B.DEV. HAST. KADIN DOĞUM VE ÇOCUK HAST. EK BİNA YAPIMI	DEVAM EDİYOR
11	KÜLTÜR ASM+VEREM SAVAŞ+SAĞLIKLI HAYAT MERKEZİ BİNASI YAPIMI	DEVAM EDİYOR

Tablo 55. Bolu İli Sağlık Kurumları ve Mevcut Yatak Sayılarını Gösterir Tablo

Tedavi Kurumları	Hastane / Merkez Sayısı	Mevcut Yatak Sayısı
Devlet Hastanesi	3	375
Eğitim ve Araştırma Hastanesi	1	440
Özel Hastaneler	2	205
Dal Hastanesi (1 tanesi aynı zamanda EAH. dır)	2	285
E Grubu İlçe Hastanesi	4	40
Ağız ve Diş Sağlığı Merkezi	1	0
Toplum Sağlığı Merkezi	8	0
Aile Sağlığı Merkezi	36	0
112 Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonu	26	0
TOPLAM	83	1.345

Tablo 56. Bolu İli Sağlık Personeli İstatistiği (Kamu + Üniversite) Gösterir Tablo

ÜN VANI	Personel Sayısı
Prof.+Doç. + Yar.Doç.	147
Uzman Doktor	237
Pratisyen Doktor	245
Araştırma Görevlisi/Asistan Hekim	390
Diş Hekimi	73
Eczacı	38
Ebe	302
Hemşire	1176
Yönetici	64
Diğer Sağlık Personel	3042
TOPLAM	5.714

5.1.6. Ulaştırma ve Altyapı 13. Bölge Müdürlüğü Yatırımları

5.1.6.1. Yapımı Tamamlanan Yatırımlar

- **Yeniçağa Ağırlık Ve Boyut Kontrol İstasyonu İdari Bina Ve Müteferrik İşler İnşaatı**

4925 Sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ile bu kanuna bağlı olarak çıkartılan Karayolu Taşıma Yönetmeliği çerçevesinde, Karayolu ile eşya, mal ve yolcu taşımacılığı sektörünün kayıt altına alınması, işleyişin kontrol edilmesi amacıyla 2010 yılında Bolu İli, Yeniçağa İlçesi, D-100 karayolu üzerinde karşılıklı (2) adet “Yol Kenarı Denetim İstasyonu” inşa edilmiştir.

Yol Kenarı Denetim İstasyonları Bakanlığımız Müsteşarlık Makamının 15.12.2016 tarih ve 94490 sayılı Olur’u gereğince Karayolları Genel Müdürlüğüne devredilmiştir.

Yol Kenarı Denetim İstasyonu Yeniçağa / BOLU

▪ Yeniçağa Gölü Yüzer İskele İnşaatı

Turizmin canlandırılması amacıyla Bolu İli, Yeniçağa İlçesinde bulunan Yeniçağa Gölü'nde 22x2,5=55 m2 yürüme yolu + 12x12,50=150m2 platform olmak üzere toplam 205 m2 yüzer iskele inşa edilmiştir.

Yeniçağa Gölü – Yüzer İskele İnşaatı

Bolu İli, Merkez İlçesi, Karamanlı Mahallesi'nde yer alan 268 Ada, 27 Parsel no.lu taşınmaz üzerine Bölge Müdürlüğü Hizmet Binası yapılması planlanmaktadır.

Hizmet Binası için proje ve keşif işlemleri tamamlanmış olup, Bakanlığımız bütçe imkanlarına göre ihale çalışmalarına başlanılması planlanmaktadır.

5.1.7. Karayolları Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü Yatırımları

Bölge Müdürlüğümüzün sorumluluk alanı içerisine giren Bolu hudutları dâhilinde **113 Km Otoyol, 369 Km Devlet Yolu, 298 Km İl Yolu** olmak üzere Toplam **780 Km** yol ağı bulunmaktadır.

Bolu İlimizdeki **18 Adet Projenin** toplam bedeli **14 Milyar 962 Milyon 987 Bin TL**' dir. Önceki yıllar harcaması **5 Milyar 893 Milyon 314 Bin TL**' dir.

2024 yılı sene başı yatırım ödeneği **1 Milyar 236 Milyon TL**'dir. 2024 yılı Aralık ayı sonu itibarı ile **762 Milyon 267 Bin TL** yatırım harcaması yapılmıştır.

Yatırım programı dışında kalan yapım, bakım ve onarım çalışmaları dâhil Bolu iline **1 Milyar 41 Milyon 776 Bin TL** harcama yapılmıştır.

5.1.7.1. Bölge Müdürlüğü bünyesinde tamamlanan ve hâlihazırda yapımına devam eden projeler

▪ HEYELAN ÖNLEME PROJESİ

İhale kapsamında 6 adet heyelan yer almaktadır. 5 adet heyelan çalışması tamamlanmış olup devam eden Abant heyelanında 130 adet kazık ve 120 m başlık kirişi imalatı yapılmıştır.

▪ BOLU DAĞI TÜNELİ HEYELAN ISLAHI VE MUH. KESİMLER SEL HASARI VE ÜSTYAPI ONARIM İŞİ

Proje kapsamında tünelin her iki portalının uzatılması ve derz değişimi yer almaktadır. Bugüne kadar toplam 157 m tünel portal yapısı uzatma ve viyadüklerde 9 adet derz değişim çalışması tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır. Çelik yapının üzerine mühendislik dolgusu yapımı tamamlanmış olup tünel yaklaşımlarında gabion uygulamasında çalışma yapılmıştır. Çalışmalara 2025 yılında devam edilecektir.

▪ GÜMÜŞOVA-YENİÇAĞA KAVŞAĞI ARASINDAKİ MUH. KESİMLERİNDE ÜSTYAPI İYİLEŞTİRMESİ VE BÜYÜK ONARIM İŞİ

Projenin kapsamı muhtelif km'lerde 36 km otoyol bitümlü sıcak karışım onarımı (18 Km Bolu, 18 Km Düzce) ve 1 adet geri dönüş kavşağı 50 m (Düzce-Kaynaşlı) yer almaktadır.

Bugüne kadar toplam 17,2 km (5,85 km Bolu) otoyol bitümlü sıcak karışım onarımı yapılmıştır.

▪ GÖKÇESU-MENGEN-PAZARKÖY İL YOLU VE MENGEN-YENİÇAĞA DEVLET YOLU MUHTELİF KESİMLERDE SEL HASARININ İYİLEŞTİRİLMESİ İŞİ

Bu iş kapsamında 11 ayrı noktada sel hasarı iyileştirmesi ve 1 adet Heyelan Islahı ile 1 adet (40 m) köprü bulunmaktadır.

11 ayrı noktadaki sel hasarında çalışma yapılmış Mengen-Pazarköy yolunda 142 adet kazık imalatı, Gökçesu-Mengen yolunda 206 adet kazık imalatı ve 200 m başlık kirişi yapılmıştır.

Yeniçağa-Mengen yolundaki heyelan çalışmaları için projede revizyona gidilmiş olup proje çalışmalarının tamamlanmasına müteakip çalışmalara başlanması planlanmaktadır.

▪ YENİÇAĞA KAVŞAĞI-ANKARA VE ANKARA ÇEVRE OTOYOLUNUN MUH. KESİMLERİNDE ÜSTYAPI İYİLEŞTİRMESİ VE BÜYÜK ONARIM İŞİ

Projenin kapsamı muhtelif km'lerde 36 Km otoyol bitümlü sıcak karışım onarımı (10 Km Bolu, 26 Km Ankara) yer almaktadır.

Bugüne kadar toplamda 25,1 km (3,6 km Bolu) otoyol bitümlü sıcak karışım onarımı yapılmış ve 1 adet derz değişimi (Ankara) tamamlanmıştır.

▪ KAHRAMANKAZAN-KIZILCAHAMAM-GEREDE YOLU BSK ONARIMI

Proje kapsamı 61 km'lik kesimin bitümlü sıcak karışım onarım yapımı ve 3 adet çift köprü (210 m), 1 adet tek köprü (41 m) yer almaktadır. Bolu ilindeki uzunluğu 31,5 km, Ankara ilindeki uzunluğu 29,5 Km'dir.

Bugüne kadar 36 km (29 km Bolu) bölünmüş yol bitümlü sıcak karışım onarım ve Aktaş Köprüsü (41 m) tamamlanmıştır.

▪ **BOLU-SEBEN YOLU**

Proje kapsamında 61,8 km tek yolun sathi kaplama üzeri bitümlü sıcak karışımli hale getirilmesi yer almaktadır.

Projenin Bolu ilinde kalan kısmı 48,8 km ve Ankara'da kalan kısmı 13 km'dir.

Sanat yapılarında çalışma yapılmıştır.

▪ **KIBRISCIK YOLU**

Proje kapsamı 4,5 km tek yol sathi kaplamadır.

Muhtelif kesimlerde taş duvar imalatı ve toprak işlerinde çalışma yapılmıştır.

▪ **BOLU-MUDURNU YOLUNDA BÜYÜKSU KÖPRÜSÜ YAPIMI**

Proje kapsamında 1 Adet (40 m) Büyüksu Köprüsünün yapımı bulunmaktadır.

1 adet (40 m) köprü yapılmış, proje tamamlanmış ve trafiğe açılmıştır.

▪ **BOLU-MUDURNU YOLU**

Proje kapsamında 25,8 km tek yol bitümlü sıcak karışım ve 15,8 km tek yol bitümlü sıcak karışım onarımı yapılması yer almaktadır.

Bugüne kadar toplamda 30 km yol (25,8 km tek yol bitümlü sıcak karışım ve 4,2 km tek yol bitümlü sıcak karışım onarım) yapılmıştır.

▪ **NALLIHAN – GÖYNÜK AYR. (AT YAYLASI)**

Proje bünyesinde 15 km tek yol sathi kaplama ve 0,4 km bölünmüş yol sathi kaplama yapılacaktır.

Bugüne kadar toplam 5,9 km yol (5,5 km tek yol sathi kaplama ve 0,4 km bölünmüş yol sathi kaplama) tamamlanmıştır.

▪ **GÖYNÜK ÇEVRE YOLU**

Proje kapsamında 1,5 km tek yol sathi kaplama, 6,7 km tek yol bitümlü sıcak karışım ve 1 adet (38 m) köprülü kavşak yer almaktadır.

Proje tamamlanmış olup güzergah trafiğe açılmıştır.

▪ **HACIAYAZ VE AYNALIKAYA HEYELANI**

Proje kapsamında Hacıayaz ve Aynalıkaya heyelanlarının ıslahı yer almaktadır.

04.09.2024 tarihinde işe başlanmıştır. Aynalıkaya heyelanında 126 adet kazıktan 126 adedi tamamlanmış olup şevde çelik ağ ve halka panel uygulaması ve başlık kirişi imalatı çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca Hacıayaz heyelanında 146 adet kazıktan 82 adedi tamamlanmış olup fore kazık imalat çalışmalarına devam edilmektedir.

5.1.7.2. İlimizde Bitirilerek Hizmete Girmiş Olan Devlet Yatırımları

GÖYNÜK ÇEVRE YOLU

DÜZCE İL SN.-BOLU-YENİÇAĞA-GEREDE YOLU

BÜYÜKSU KÖPRÜSÜ KÖPRÜSÜ

Bolu ili yol güzergâhlarında yol standartlarının iyileştirilmesi ve trafik güvenliğinin artırılması yönünde çalışmalara devam edilmekte olup rutin bakım onarım ve karla mücadele çalışmaları 7x24 esasına göre devam ettirilmektedir.

(Kaynak: Karayolları 4. Bölge Müdürlüğü)

5.1.8.Devlet Su İşleri 5. Bölge Müdürlüğü 53. Şube Müdürlüğü Yatırımları

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından **2003-2024** yılları arasında **Bolu** iline toplam **güncel maliyet 3.152.000.000,00 TL** yatırım yapılarak, **57** adet tesis hizmete alınmıştır.

Bu tesislerin;

- **2 adedi İçmesuyu Tesisi, 3 adedi Baraj, 1 adedi Gölet, 2 adedi Sulama Tesisi, 42 adedi Taşkın Koruma Tesisi, 7 adedi Hes Tesisi**
- Yıllık 28,38 milyon m³ içme ve kullanma suyu temin edilerek 311.810 kişiye içme ve kullanma suyu sağlanmıştır.
- Baraj depolama kapasitesi 245,90 milyon m³ hacmine ulaşmıştır
- Gölet depolama kapasitesi 0,10 milyon m³ hacmine ulaşmıştır.
- Toplam 8.340 dekar arazi sulamaya açılmış ve yıllık 20.000.000,00 TL zirai gelir artışı sağlanmıştır.
- 48 yerleşim yeri ve 1360 dekar arazi taşkınlardan korunmuştur.
- Hidroelektrik enerji üretimi yıllık 0,37 milyar kWh'tir.
- Günlük arıtma kapasitesi 8.200 m³ olan tesis ile atık suların arıtılması sağlanmaktadır.

5.1.8.1. İÇMESUYU TESİSLERİ

2003 yılından bugüne kadar tamamlanan içme suyu tesisleri ile **311.810** kişinin ihtiyacını karşılayacak olan, yıllık **28,38 milyon m³** içme suyu temin edilmektedir.

İşletme Safhasındaki İçme Suyu Tesisleri (2 Adet)

- **Bolu Merkez İçme suyu Ham Su Pompa İstasyonu Arıtma Tesisi Arası Terfi Hattı**

Gölköy kaynağından alınan su 10,50 km uzunluğundaki isale hattı vasıtasıyla Bolu şehir merkezine yıllık 20,50 milyon m³ içme suyu verilmektedir. Tesis 2017 yılında hizmete alınmıştır.

- **Bolu Karadere İçme suyu Tesisi**

Karadere kaynağından alınan su 12,60 km uzunluğundaki isale hattı vasıtasıyla arıtma tesisine taşınarak Bolu şehir merkezine yıllık 7,88 milyon m³ içme suyu verilmektedir. Tesis 2021 yılında hizmete alınmıştır.

Proje ve Planlama Safhasındaki İçme suyu Tesisleri (2 Adet)

- **Tekke Barajı İçmesuyu Arıtma Tesisi**

Günlük arıtma kapasitesi 20.000 m³ olan tesis ile Yeniçağa, Dörtdivan ve Gerede ilçelerine menba kalitesinde su verilecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

- **Tekke Barajı İçmesuyu Tesisleri**

Tekke Barajı kaynağından alınacak su 40 km uzunluğundaki isale hattı vasıtasıyla Yeniçağa, Dörtdivan ve Gerede ilçelerine yıllık 9,21 milyon m³ içme suyu verilecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

5.1.8.2. ATIKSU ARITMA TESİSLERİ

İşletme Safhasındaki Atık Su Arıtma Tesisleri (2 Adet)

Ankara İçme Suyu 2.Merhale (Gerede Sistemi) Işıklı Regülatör Havzası Atık Su Toplama Kolektör Yapımı

Günlük arıtma kapasitesi 8200 m³ olan tesis ile Gerede ilçe merkezi ve Karma OSB atık sularının arıtılması sağlanmaktadır. Tesis 2019 yılında hizmete alınmıştır.

Ankara İçme suyu 2.Merhale (Gerede Sistemi) Işıklı Regülatör Havzası Atık su Toplama ve Arıtma Tesisi

Günlük arıtma kapasitesi 8.200 m³ olan tesis ile Gerede ilçesinin atık sularının arıtılması sağlanmaktadır.

Tesis 2020 yılında hizmete alınmıştır.

5.1.8.3. BARAJLAR, GÖLETLER ve YERALTI DEPOLAMALARI

2003 yılından bugüne kadar **3 baraj ve 1 gölet** tamamlanmış olup, toplamda **246 milyon m³** biriktirme hacmine ulaşılmıştır.

Barajlar

İşletme Safhasındaki Barajlar (3 Adet)

- **Göynük Gökçesaray Barajı**

Barajın temelden yüksekliği 42,83 metredir. 1,25 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 3.960 dekar arazinin sulanmasına hizmet etmektedir. 2017 yılında hizmete alınmıştır.

- **Kıbrısık Alan Himmetler Barajı**

Barajın temelden yüksekliği 44 metredir. 1,73 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 4.380 dekar arazinin sulanmasına hizmet etmektedir. 2017 yılında hizmete alınmıştır.

- **Köprübaşı Barajı** Barajın temelden yüksekliği 108 metredir. Baraj, 242,92 milyon m³ su biriktirme hacmine sahiptir. 2011 yılında hizmete alınmıştır.

İnşaat Safhasındaki Barajlar (3 Adet)

- **Göynük Dedeler Barajı**

Barajın temelden yüksekliği 31,70 metredir. 0,89 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 2.460 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. %7 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır.

- **Göynük Hasanlar Barajı**

Barajın temelden yüksekliği 48,20 metredir. 2,78 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 7100 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir.

- **Tekke Barajı**

Barajın temelden yüksekliği 76,50 metredir. 56,73 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 148350 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Yeniçağa, Dörtdivan ve Gerede ilçelerine yıllık 9,21 milyon m³ içme suyu sağlayacaktır. İş, Bakanlık Oluru ile tasfiye edilmiş olup ikmal ihalesi yapılarak 24.09.2021 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. Dolusavak betonarme imalatları, kademeli su alma yapısında mekanik imalatlar tamamlanmıştır. Ön yüzü beton kaplama uygulaması ve vana odası imalatları devam etmektedir.

Proje ve Planlama Safhasındaki Barajlar (4 Adet)

1. Bolu Çele Barajı

Barajın temelden yüksekliği 65 metredir. Baraj, 10,72 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip olacaktır. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

2. Bolu Merkez Sultanköy Barajı

Barajın temelden yüksekliği 45,80 metredir. 2,22 milyon m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 9.250 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

3. Göynük Kaşıkçışeyhler Barajı

Barajın temelden yüksekliği 38 metredir. 920.000 m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 3.100 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.

4. Göynük Yeniceşeyhler Barajı

Barajın temelden yüksekliği 38 metredir. 820.000 m³ su biriktirme hacmine sahip baraj, 2.750 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

Göletler

✚ İşletme Safhasındaki Göletler (1 Adet)

- **Tekkedere Köyü Tersip Bendi** : Göletin temelden yüksekliği 12 metredir. Gölet, 100.000 m³ su biriktirme hacmine sahip olup, 2012 yılında hizmete alınmıştır.

✚ Proje ve Planlama Safhasındaki Göletler (4 Adet)

- **Bolu Merkez Demirciler Göleti** : Göletin temelden yüksekliği 16 metredir. 100.000 m³ su biriktirme hacmine sahip gölet, 40 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.
- **Bolu Merkez Ömerler Göleti** : Göletin temelden yüksekliği 25 metredir. 300.000 m³ su biriktirme hacmine sahip gölet, 1.760 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.
- **Bolu Merkez Yeşilköy Barajı** : Göletin temelden yüksekliği 25 metredir. 980.000 m³ su biriktirme hacmine sahip gölet, 4.580 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.
- **Göynük İbrahimözü Göleti** : Göletin temelden yüksekliği 28 metredir. 830.000 m³ su biriktirme hacmine sahip gölet, 1.970 dekar arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.
- **Mudurnu Dodurga Göleti** : Göletin temelden yüksekliği 25 metredir. Gölet, 70.000 m³ su biriktirme hacmine sahip olacaktır. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.)

5.1.8.4. SULAMA TESİSLERİ

2003 yılından bugüne kadar **2** sulama tesisi tamamlanmış olup, toplamda **8.340 dekar** arazi sulamaya açılmıştır. Böylece çiftçilere yıllık **15 milyon TL** zirai gelir artışı sağlanmıştır.

İşletme Safhasındaki Sulama Tesisleri (2 Adet)

○ **Göynük Gökçe saray Barajı Sulaması**

3.960 dekar zirai arazinin sulanması sağlanmıştır. 2017 yılında hizmete alınmıştır.

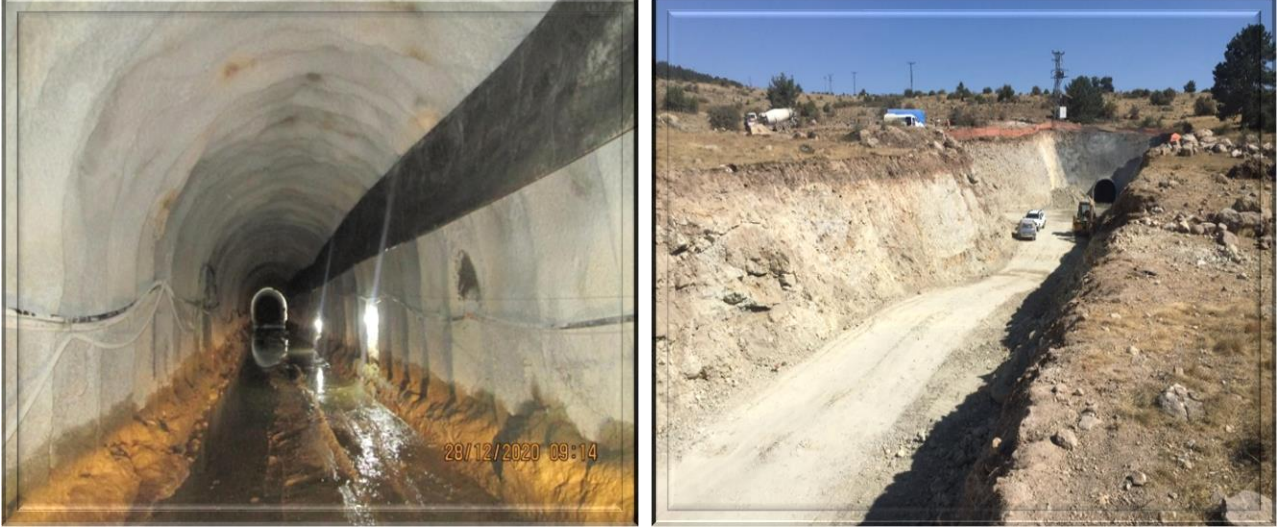
○ **Kıbrısçık Alanhimmetler Barajı Sulaması**

4.380 dekar zirai arazinin sulanması sağlanmıştır. 2017 yılında hizmete alınmıştır.

5.1.8.4.1. İnşaat Safhasındaki Sulama Tesisleri (1 Adet)

1. Seben Taşlı Yayla Göleti Sulaması

32.800 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet ederek 59 Milyon TL zirai gelir artışı sağlayacaktır. %40 fiziki gerçekleşme sağlanmıştır. İşin muhtevasında bulunan 1155 metrelik iletim tüneli açma ve destekleme imalatları tünel içi betonarme kaplama imatları, giriş portalı su alma yapısı imatları tamamlanmıştır. Gölete ilave su getirecek bent-1, bent-2 ve CTP boruların döşeme işlemi tamamlanmıştır. Kalan imalatlar devam etmektedir.

Proje ve Planlama Safhasındaki Sulama Tesisleri (13 Adet)

1. Bolu Merkez Demirciler Göleti Sulaması : 40 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.

2. Bolu Merkez Ömerler Göleti Sulaması : 1.760 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.

3. Bolu Merkez Sultanköy Barajı Sulaması : 9.250 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

4. Bolu Merkez Yeşilköy Barajı Sulaması : 4.580 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.

5. Bolu Ovası Sulaması Şebeke Rehabilitasyonu : 58.730 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

6. Göynük Dedeler Barajı Sulaması : 2.460 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

7. Göynük Hasanlar Barajı Sulaması : 7.100 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

8. Göynük İbrahimözü Göleti Sulaması: 1.970 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları devam etmektedir.

9. Göynük Kaşıkçışeyhler Barajı Sulaması: 3.100 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Planlama çalışmaları tamamlanmıştır.

10. Göynük Yeniceşeyhler Barajı Sulaması: 2.750 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

11. Kıbrısık Alanhimmetler Barajı Sulaması Ek Saha: 2.080 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

12. Mudurnu Dodurga Göleti Sulaması: 140 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları tamamlanmıştır.

13. Tekke Barajı Sulaması: 155.230 dekar zirai arazinin sulanmasına hizmet edecektir. Proje hazırlama çalışmaları devam etmektedir.

5.1.8.5. ARAZİ TOPLULAŞTIRMA ve TİGH

Arazi Toplulaştırma ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri kapsamında 1 adet iş tamamlanarak 275.550 dekar alanda arazi toplulaştırma tescili yapılacaktır. Bolu ilinde 70 adet yerleşim birimi, arazi toplulaştırmasından faydalanacaktır.

İnşaat Safhasındaki AT ve TİGH (1 Adet)

Bolu 1. Kısım AT ve TİGH Projesi

Planlama ve Proje Aşamasındaki AT ve TİGH (1 Adet)

Bolu 2. Kısım AT ve TİGH Projesi

5.1.8.6. DERE ISLAHLARI

İşletme Safhasındaki Dere Islahları (75 Adet)

2003 yılından bugüne kadar tamamlanan 42 dere ıslahı ile; Bolu şehir merkezi,

- 75 adet yerleşim yeri ve
- 1.360 dekar arazi, taşkınlardan korunmuştur.

- Proje ve Planlaması Devam Eden Dere Islahları (75Adet)

5.1.8.7. HES

İşletme Safhasındaki HES'ler (7 Adet)

7 HES'in kurulu gücü 124,05 MW, yıllık enerji üretimi ise 367,17 milyon kiloWatt.saat'tir.

Planlama ve Proje Safhasındaki HES'ler (17 Adet)

17 HES'in kurulu gücü 69,08 MW, yıllık enerji üretimi ise 225,40 milyon kiloWatt.saat'tir.

5.1.9. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Yatırımları

Tablo 57. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörlüğü İstatistik Bilgileri Gösterir Tablo

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ	
Fakülte Sayısı	16
Yüksekokul Sayısı	1
Meslek Yüksekokul Sayısı	8
Enstitü Sayısı	1
Araştırma ve Uygulama Merkezi Sayısı	21
Konservatuvar	-
Diğer	-
Öğretim Üyesi Sayısı(Prof., Doç., Araşt. Grv.)	1.469
Öğrenci Sayısı	33.346

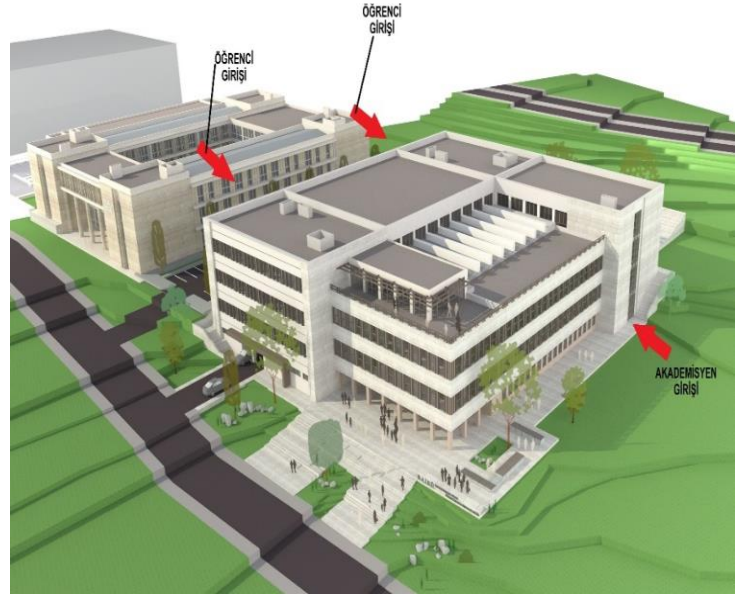
(Kaynak: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Rektörlüğü)

DERSLİK VE MERKEZİ BİRİMLER PROJESİ

MERKEZİ DERSLİK BİNASI (13.381 M2)

Merkezi Derslik Proje Bilgileri ;

- 47 Adet Ofis
- 2 Adet Müdür Odası
- 2 Adet Toplantı Odası
- 6 Adet Atölye / Stüdyo Ve Deposu
- 12 Adet 106 Kişilik Amfi Derslik
- 3 Adet 206 Kişilik Amfi Derslik
- 1 Adet Seminer / Atölye Derslik
- 2 Adet Kafeterya, 3 Adet Çay Ocağı
- 2 Adet Kantin Mutfak & Servis
- 1 Adet Kırtasiye
- 1 Adet Öğrenci İşleri Bankolar
- 1 Adet 26 Araçlık Kapalı Otopark
- Teknik Hizmet Alanları
- Sığınak- Gezilebilir Teras Çatı

29.09.2021 tarihinde 40.700.000,00 TL sözleşme bedeli ile yapılan ihalede Mayıs 2022 sonu itibarıyla 2.883.836,60 TL harcama yapılarak 13.05.2022 tarih ve 31834 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa Eklenen Geçici 6. Maddesinde belirtilen “... (3) 01/01/2022 tarihinden önce 4734 Sayılı Kanuna göre ihale edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden yapılan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden sözleşmelerden, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla gerçekleşme orası ilk sözleşme bedelinin %15’ine kadar olanlar (bu oran dahil) yüklenicinin başvurusu üzerine feshedilip tasfiye edilir.” Hükümü gereğince 18.05.2022 tarihinde tasfiye edilmiştir.

Tasfiye işlemi sonrası kalan yüzde 86.50 oranındaki işin tekrar ihale edilebilmesi için uygun görüş alınmıştır. Mart ayında yapılan ihalede bütün tekliflerin reddedilmesi nedeni ile iptal edilmiştir.

29.04.2024 tarihinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa göre açık ihale usulü ile “Derslikler ve Merkezi Birimler İkmal İnşaatı (Betonarme)” yapılmıştır. Yüklenici “Nade Yapı Anonim Şirketi” ile 82.180.000,00 TL (KDV Hariç) sözleşme bedelinde 07.06.2024 tarihli sözleşme imzalanarak 10.06.2024 tarihinde yer teslimi yapılmıştır.

2024 yılı ödeneği olan 100.000.000,00 TL ödenekten 2024/7 Sayılı "Tasarruf Tedbirleri" konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi gereğince 10.000.000,00 TL ödenek kesintisi yapılmıştır. 2024 yılında 70.608.035,57 TL harcama yapılmıştır. 2024 fiyatlarıyla proje kapsamında yapılan kümülatif harcama miktarı 104.679.140,62 TL'dir. 2025 yılında “Derslikler ve Merkezi Birimler İkmal İnşaatı (İnce İmalatlar)” ihalesi yapılacaktır.

KAMPÜS ALTYAPISI PROJESİ

2024 yılı yatırım programında yer alan Kampüs Altyapısı Projesi kapsamında 02.04.2024 tarihinde “Kampüs Altyapısı” İhalesine çıkılmış ve ihaleye teklif veren istekli çıkmaması nedeni ile ihale verilememiştir.

Bunun üzerine Elektrik, Mekanik ve İnşaat olmak üzere 3 bölümden oluşan ihale uzmanlık alanına göre ayrılarak 3 adet ayrı ihale olacak şekilde ihale edilmiştir.

	İhale Adı	İhale Tarihi	Sözleşme Bedeli (KDV Hariç)
1	Mekanik Altyapı (Doğalgaz dönüşüm İmalatları) ihalesi	16.04.2024	1.786.010,00 ₺
2	Elektrik Altyapısı (Otopark ve Çevre Aydınlatmaları İmalatları) İhalesi	24.04.2024	3.919.551,00 ₺
3	İnşaat Altyapısı İhalesi (Duble Yol Yağmursuyu Hattı İnşaatı, Tretuvar Tamirleri ve Otopark Aydınlatma İşleri)	7.06.2024	14.414.014,14 ₺

EĞİTİM SEKTÖRÜ MUHTELİF İŞLER PROJESİ

Eğitim Sektörü Muhtelif İşler Projesi kapsamında “Bina Büyük Onarım İşleri 2024” Nisan ayında yapılan Açık İhalede Bütün tekliflerin alıma ayrılan ödeneğin/ Yaklaşık maliyetin çok üzerinde olması nedeniyle iptal edilmiştir.

Eğitim Sektörü Muhtelif İşler Projesi kapsamında 4 adet açık ihale (“Bina Büyük Onarım İşleri 2024”; “Yemekhane Binası Mutfak Kısmı Onarımı”; “Asansör Revizyon 2024”; “Yemekhane Binası Mutfak Kısmı İçin Endüstriyel Malzeme Alımı” ve 20 adet doğrudan temin yöntemiyle çeşitli imalatlar yapılmıştır.

	İhale Adı	İhale Tarihi	Sözleşme Bedeli (KDV Hariç)
1	Bina Büyük Onarım İşleri ihalesi	10.06.2024	24.613.516,20 ₺
2	Yemekhane Binası Mutfak Kısmı Onarımı	02.07.2024	7.888.888,88 ₺
3	Asansör Revizyon 2024 ihalesi	06.08.2024	479.000,00 ₺
4	Yemekhane Binası Mutfak Kısmı İçin Endüstriyel Malzeme Alımı	02.09.2024	1.089.500,00 ₺

DOĞRUDAN TEMİN YÖNTEMİYLE

Üniversitemiz Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi Nem Alma Santralinin Arızalarının Giderilmesi işi, Üniversitemiz Havuz Mekanik Tesisat Onarımları İş, Üniversitemiz Çeşitli Onarımlar İş, Üniversitemiz Gölköy Kampüsü Isı Binalarında bulunan otomatik kapılarının onarımı işi, Üniversitemiz Gölköy Kampüsü Isı Merkezinde kullanılmakta olan arıtma sisteminin kum ve reçine değişimi işi, Üniversitemiz Gölköy Kampüsü aydınlatma direği ve Mühendislik Fakültesi Teknik Resim Sınıfında kullanılmak üzere elektrik malzemeleri montajı işi, Üniversitemiz Yüzme Havuzu Nem Alma Santralinin Bakım Onarımı işi, Üniversitemiz Deney Hayvanları Laboratuvarı Isıtma ve Havalandırma Sistemi Onarımı, Üniversitemiz Yüzme Havuzunda İnşaat İmalatları işi, Yüzme Havuzu Mekanik Tesisat İmalatları işi, Üniversitemiz Gölköy Kampüsü At Ahır ve Barınak Binası Yapımı İş, Üniversitemiz Tıp Fakültesi Konferans Salonu ve Rektörlük İdari Bina Konferans Salonu Ses Sistemi Montajı işi, Rektörlük İdari Birimler Çeşitli Onarımları işi, İlahiyat Fakültesi, Yüzme Havuzu ve Bilgi İşlem Merkezinde bulunan asansörlerin onarımı ve çalışır hale getirilmesi işi, Kongre Merkezi, Hukuk Fakültesi, MYO Kafeterya Çeşitli İnşaat Onarımları işi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi arka girişine uygulanmak üzere kanopi yapımı işi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İzzet Baysal Yerleşkesinde bulunan trafoların bakımlarının yapılması işi gerçekleştirilmiştir.

2024 mali yılında Eğitim Sektörü Büyük Onarım Projesinden 4734 sayılı Kanunun; 19. Maddesi uyarınca yapılan 3 adet Açık İhalede toplam 37.486.270,48 TL

SAĞLIK SEKTÖRÜ MUHTELİF İŞLER PROJESİ

Proje kapsamında 1 açık ihale ve 3 adet doğrudan temin yöntemiyle onarımlar gerçekleştirilmiştir.

	İhale Adı	İhale Tarihi	Sözleşme Bedeli (KDV Hariç)
1	Diş Hekimliği Fakültesi Onarımı işi ihalesi	24.05.2024	1.196.203,00 ₺

Doğrudan temin yöntemiyle; Diş Hekimliği Fakültesi Otomatik Kapıların Kartlı Geçiş Uygun Hale Dönüştürülmesi işi, Üniversitemiz Diş Hekimliği Fakültesi Otomatik Kapı İmalatı ve Montajı işi, Üniversitemiz Diş Hekimliği Fakültesi için havalandırma sistemi montajı işi imalatları gerçekleştirilmiştir.

Sağlık sektörü 06.7 Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri grubundan ihale ve doğrudan temin yöntemi ile yapılan onarımlar ile toplam 2.138.317,37 TL harcama yapılmıştır

YAPILMASINDA FAYDA GÖRÜLEN YATIRIMLAR BAİBÜ ÇATI GES PROJESİ (GÜNEŞ ENERJİ SİSTEMLERİ PANELLERİ)

Dünya'nın birincil enerji ihtiyacının önemli bir kısmı fosil kaynaklardan karşılanmakta ve artan enerji tüketimine karşılık dünyamızın enerji kaynakları gün geçtikçe tükenmektedir. Fosil kaynaklı enerji kullanımının artmasına bağlı olarak çevresel problemlerde de artış gözlenmektedir. Sürdürülebilir ve temiz enerji, alternatif çevreci enerji kaynakları bulmak ve var olan enerjinin verimli kullanılması ile mümkün olabilecektir.

Elektrik enerji maliyetlerinin ve çevresel problemlerin artması karşısında; Üniversitemiz İzzet Baysal Kampüsünde yer alan ve çatı alanı müsait olan binalarımıza Güneş Enerji Santrali kurarak öz tüketimimizin bir kısmının bu santrallerden karşılanması planlanmaktadır.

Yapılması planlanan Çatı GES projesi ile toplam 18.500 m² alandaki GES Projesi ile yıllık ortalama 1.100 kWp kurulu güç ile yıllık ortalama 1.500.000 kWh elektrik üretilerek toplamda üniversitemiz elektrik tüketiminin %18'ini karşılamak hedeflenmiştir.

PARAMETRELER	ÇATI GES PROJESİ
Yüzölçümü (m ²)	18.500
Kurulabilecek GES Kapasitesi (kWp)	1.100
Yıllık Ortalama Elektrik Üretimi (kWh)	1.500.000
Üniversitemiz Elektrik Tüketimini Karşılama Oranı (%)	18

2024 yılında Çatı GES projesi için çağrı mektupları alınmış, 2025 yılı içerisinde uygulama projeleri ve yapım ihalesine çıkılması planlanmaktadır.

BAİBÜ Çatı GES Projesine Ait Örnek Görsel

✚ ARAÇ ŞARJ İSTASYONU PROJESİ

Son dönemde dünya genelinde elektrikli otomobil satışları artmakta olup ülkemizde de özellikle yerli otomobilimiz TOGG'un seri üretime geçmesi ile birlikte elektrikli araçlara olan talebin artacağı öngörülmektedir. Bu nedenle ilerleyen dönemde İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne gelen hasta ve hasta yakınları ile kurumumuzda görev yapan personelin mağduriyet yaşamamaları için Üniversitemiz Diş Hekimliği otoparkına 180 kW gücünde DC hızlı şarj istasyonu kurulmuştur. 2025 yılı içerisinde kampüs alanımızdaki müsait otoparklara da ilave şarj istasyonlarının kurulması planlanmaktadır.

BAİBÜ DC Şarj İstasyonuna ait örnek görsel

✚ BAİBÜ DEPREM EYLEM PLANI

Maden Teknik ve Arama Genel Müdürlüğünün Yenilenmiş Diri Fay Hatları haritası incelendiğinde Gölköy Kampüsümüzün bulunduğu Bolu ilinin güneyinden, Gerede Uygulamalı Bilimler Fakültesinin bulunduğu Gerede Kampüsünün kuzey yönünden geçen Kuzey Anadolu Fay Hattı Bolu ili ve Üniversitemiz için ciddi risk faktörü oluşturmaktadır.

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesine ait yapıların proje başlangıç yılları ve bu projelerin yapım kuralları bakımından bağlı bulunduğu yönetmelik yılları incelendiğinde, tüm yapı stoğu 18 Mart 2018 tarihli ve 30364 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete ile yürürlüğe giren "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği" nde yer alan yapım standartlarını karşılamadığı görülmektedir. Bir yapının deprem riskine karşı güvenli olabilmesi günümüzde geçerli olan 2018 Türkiye Bina Deprem Yönetmeliğinin yapım standartlarını sağlaması ile mümkündür. Bu sebeple 2018 Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği öncesinde yayınlanmış olan yönetmeliklere bağlı bulunan yapıların deprem riskine karşı güvenliği anlayabilmek için 2018 Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği Bölüm 15 "Deprem Etkisi Altında Mevcut Bina Sistemlerinin Değerlendirilmesi ve Güçlendirme Tasarımı İçin Özel Kurallar" çerçevesinde incelenmesi gerekmektedir.

Yapımı devam eden Merkezi Derslik binasının stok bina olarak değerlendirilerek yapı yıllarına göre risk tespit edilen eğitim binalarının bina performans raporlarının alınması ve akademik birimlerden öğrenci sayısı ve derslik ihtiyaçları belirlenerek planlamanın ivedi yapılması gerekmektedir.

Herhangi bir afet durumunda kriz merkezi olarak kullanılacak depoların Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığınca hazırlanması ve deprem anında ihtiyaç duyulacak tüm malzemelerin de burada hazır bulundurulması adına ve kriz anında kullanabilecek sistem ve donanımların hazır hale getirildiği kriz alanı (Mümkünse tek katlı müstakil Afet Koordinasyon Merkezi) oluşturulmadır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün E-87383655-952.01.03-10837938/2400174008 sayılı yazısı ile Bolu İl Afet Riski Azaltma Planı (İrap) 14-A1-H5-E32 numaralı eylemi doğrultusunda Müdürlükçe "Kamu yapıları envanter sisteminde (KAYES) kullanım sınıfları BKS=1 ve BKS=2 olan yine Bolu İlyapılardan, deprem dayanıklılık testi öncelikli olarak yaptırılacak yapıların belirlenmesi." Afet Riski Azaltma Planı (İrap) 14-A1-H5-E33 numaralı eyleminde "Kamu yapıları envanter sisteminde (KAYES) kullanım sınıfları BKS=1 ve BKS=2 olan yapılardan, deprem performans analizlerinin öncelikli olarak yapılması gerektiği belirlenen yapıların, deprem performans analizlerinin ilgili talimatları verilmiştir.

14-A1-H5-E32 numaralı eylem kapsamında Müdürlüğümüzce hazırlanan eylem sonuç raporu ve öncelikli olarak deprem performans analizi yaptırılacak yapı listelenerek Üniversitemize gönderilmiştir.

Söz konusu listede idareniz sorumluluğunda bulunan yapıların 14-A1-H5-E33 numaralı eylemdoğrultusunda ilgili listede belirlenen 12 binanın bina deprem performans analizlerinin idarenizce yaptırılması talep edilmiştir. Bu kapsamda Mülkiyeti tarafımıza ait olup kullanımı başka idarelere devredilen kimi binalarımızda deprem performansı alım sürecine başlanmıştır. Diğer binalarımızda ise ödenekler dahilinde ilgili acil eylem planı kapsamında öncelikli ödeneklerimiz bu alanlara kaydırılarak Üniversitemiz öğrencilerinin ve tüm personelimizin güvenli binalarda faaliyetlerine devam etmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda 12 binamız acil eylem planı kapsamına alınmış olup Başkanlığımız Teknik ekipleri tarafından da öncelik listesi oluşturulmuştur.

MİLLET BAHÇESİ

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Gölköy Kampüsü doğal güzellikler arasında, orman arazisi üzerinde yer almaktadır. Bu nedenle hem ormanlarla kaplı arazide kurulmuş olması hem de kurulu arazisinde şahıslar adına çok sayıda parsellerin olması üniversitenin gelişimi ve kent ile bütünleşmesi açısından önünde engel teşkil etmektedir. Hal böyle olunca öğrencilerimizin kaliteli vakit geçireceği rekreasyon alanına ihtiyaç duyulmakta ve bu ihtiyacı gidermek için Millet Bahçesi Yapılması zaruri hale gelmektedir.

Millet Bahçesi Projesinin uygulanması, üniversite yeşil kampüs projesinin bir bileşeni olup karbon salınımının azaltılması ana hedefi altında tanımlanacak ve bu bakış açısı tüm Bolu halkına ve BAİBÜ öğrencilerine duyurularak çevreye olan duyarlılığın öncüsü olma istek ve hedefimizi hayata geçirmiş olacağız.

Millet bahçesi yapılması için düşünülen alan üniversitemiz Gölköy Kampüsü içinde atıl durumdaki toprak zeminine sahip, Kütüphane Binası, Hukuk Fakültesi Binası ve Merkezi Derslik Binası karşısında ve orman arazisi bitişiğindedir.

Yapılması planlanan Millet Bahçesi yeşil alanlar, renk ve koku bahçeleri, spor alanları, bisiklet ve yürüyüş yolları halka açık doğal parklardan oluşturmuşlardır. Bu açıdan millet bahçelerinin rehabilite etme ve öğrencilerimizin ve halkın sosyal açısından kaliteli vakit geçirme potansiyelini arttıracığı aşikardır.

- 2 adet kafeterya & okuma salonu (400m² x 2)
- Futbol sahası (tribünlü& soyunma odaları & wc & duş imkanı)
- Voleybol sahası, tenis kortu, basketbol sahası (tribünlü)
- Amfi tiyatro (oturma alanlarının alt bölümünde soyunma odaları, depo ve bay bayan mescit)

- Çocuk parkı
- Spor & fitness alanı
- Bisiklet ve yaya yürüyüş yolları, bisiklet park alanları
- Renk ve koku bahçeleri
- Kurakçıl peyzaj alanları
- Piknik ve oturma alanları, pergolalar

5.1.10. Bolu İl Özel İdaresi Yatırımları

5.1.10.1. Tamamlanan Veya Hali Hazırda Devam Eden Önemli Devlet Yatırımları ve Bu Yatırımlar İle Elde Edilen/Edilecek Olan Ekonomik Değerlere ve Sosyal Kazanımlara İlişkin Görüş ve Değerlendirmeler

SEBEN HÜKÜMET KONAĞI

Bu yatırımla Seben İlçemizde İdari iş ve işlemlerin daha sağlıklı yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Kamu binalarının depreme dayanıklı hale getirilerek daha güvenli çalışma ortamı oluşturulması hedeflenmektedir.

- İlimizde bitirilerek hizmete girmiş devlet yatırımları

✚ GEREDE HÜKÜMET KONAĞI

BOLU İL ÖZEL İDARESİ ÇATISINA ELEKTRİK ÜRETİM PANELLERİ MONTAJI

4.460 km olan kurumumuz yol ağındaki yolların büyük bir kısmı sathi kaplamadır. Yol ömrü kısa olan ve sürekli bakım gerektiren sathi kaplama yerine, BSK (Bitümlü Sıcak Karışım) sıcak asfalt uygulaması yapabilmek için sıcak asfalt plantinin kurulması planlanmaktadır. 1.Kat ve 2.Kat sathi kaplama yolların ömürlü kısa olup, sürekli bakım gerektirdiğinden maliyet açısından uygun değildir. Sıcak asfalt kaplama yolların ekonomik ömürleri 15-20 yıl olması ve az bakım gerektirmesi nedeniyle İdaremize zaman, işgücü ve maliyet kazancı sağlayacaktır.

5.1.10.2. Yapılması Planlanan Önemli Devlet Yatırımları İle Bu Yatırımlardan Beklenen Ekonomik Değerlere Ve Sosyal Kazanımlara İlişkin Görüş Ve Değerlendirmeler

İlimiz Merkez İlçe Demirciler Köyü 134 Ada 62 Parsel üzerine kendi asfaltımızı üretebilmemiz için asfalt plenti ve konkasör tesisi kurulmuştur. Şantiye yerleşkesi içerisinde taş ocağımızda mevcuttur. Daha öncesinde taş ocağı ve asfalt plenti olmadığından asfalt ve sathi kaplama imalatları için dışarıdan ihale yoluyla malzeme ve yapım hizmetleri alınmakta idi. Bu da imalatın yapılmasında büyük maliyetlere, zaman kaybına ve istediğimiz kalitede asfalt üretimi yapabilmemize engel olmaktadır. Kendi tesisimizde kırduğumuz taş malzemelerinin sathi kaplama imalatından kullanabilmemiz için agrega yıkama tesisi kurulması gerekmektedir. Agrega yıkama tesisi ileride beton santrali ve parke taşı üretim tesisi kurabilmemiz içinde gerekli olacaktır. Aynı zamanda tesisimizdeki üretim hacmini arttırdığımızda tesisten İl Özel İdaresinin dışından diğer kamu kurum ve kuruluşları da yararlanabileceği değerlendirilmektedir.

5.1.10.3. Önümüzdeki Dönemde Yatırım Yapılmasında Fayda Görülen Alanlara İlişkin Görüş, Öneri Ve Değerlendirmeler

- İl Özel İdaresi taşınır-taşınmaz tüm mallarının tespiti ile bunların rantabl kullanımına yönelik uzman komisyonca değerlendirme yapıp, il genelinde gelir-gider tabloları ile envanterlerin karşılaştırılması ve Kurumun atıl durumda bulunan değerlerinin güncellenerek yeniden il ekonomisine kazandırılması,
- Bölge iklimine uygun tarımsal ürünlerin yetiştirileceği alanların tespit edilmesine müteakip bu alanlara yapılacak **baraj, gölet vb. sulama projelerinin** uygulamaya alınması ile bitki desenine bağlı ürün artışının olacağı ve akabinde yöresel kalkınmanın sağlanacağı,
- İl Özel İdaresi Tarımsal Hizmetler Müdürlüğüne inşaatları yapılarak işletmeye açılan HİS ve KÖS göletlerinin amacı dışında kullanılmasına yönelik (regreasyon, mesire yeri, alternatif balıkçılık, yengeç, kerevit yetiştiriciliği vs.) gelir getirici faaliyetler için Tarım ve Orman Bakanlığının “**Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Kiraya Verilmesine Dair Yönetmelik**” ve **ilgili Tebliğler** çerçevesinde yapılacak mevzuat değişikliği ile **göletlerde kiralama yapılması** izninin verilmesi,
- Özellikle kırsal alanda mera hayvancılığının geliştirilmesi ve bölge dinamiklerinin ön plana çıkarılması kapsamında, büyük ve küçükbaş hayvanların et ve süt ürünlerine yönelik **bölgesel işletme tesisleri** kurularak pazarlama olanaklarının dikkate alınması ve ülke ekonomisine katkının sağlanması,

- Tarımsal amaçlı oldukça değerli ürünlerden olan; ceviz, badem, gojiberi gibi alternatif tarım ürünleri yanında merkez ve ilçelerimizde iklim şartları çerçevesinde sert çekirdekli meyveler (kiraz, vişne, badem vs.), üzüksü meyveler (çilek, ahududu, böğürtlen vs.) ile birlikte karpuz, enginar, fasulye gibi tarımsal getirisi yüksek yöresel ürünlere (kooperatifçilik vb. birlikler çerçevesinde) öncelik ve destekleme yapılarak bölgesel kalkınmanın önünün açılması,
- İlimiz Merkez Sarıalan ve Seben Taşlıyayla gibi göletlerinin ilgili Bakanlıklar tarafından; **turizm, spor vs. amaçlı yatırıma yönelik** değerlendirilmesi,
- İlimiz Seben Taşlı yayla göletine ait sulama projesinin DSİ tarafından işletmeye açılmasına müteakip, ileride **HES (hidroelektrik santrali) projesi** olarak da değerlendirilerek mevcut potansiyelden enerji getirisi olarak faydalanılması,
- İlimiz Merkez Sarıalan bölgesinin “**Köroğlu Turizm Gelişim Alanı**” olarak ilan edilmesi kapsamında, Kurumumuz tarafından yapılan mevcut göletin bölge regreasyon projesine dâhil edilmesi ile Bolu turizmi gelişmesi ve ileride yapılabilecek sportif faaliyetlere öncülük yapabileceği,
- Sulama amaçlı terfili sistemlerde güneş ışınlarında yüklü olan enerjiyi tutan güneş kollektör ve panellerinin kullanımının yaygınlaştırılarak enerji masraflarının asgariye indirilmesi,
- Küresel ısınmanın günden güne hızla arttığı düşünülerek ileriki zaman diliminde susuzluk yaşanmaması adına HİS+KÖS gölet yapımına yönelik çalışmalara önem verilmesi halinde, ileriki zamanlarda içme ve kullanma suyu olarak ihtiyaçların karşılanacağı, aynı zamanda vatandaşların bilinçli su kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

6. DEVLET YARDIMLARI

6.1. Esnaf ve Sanatkârların İstifadesine Sunulan Hibe Ve Faizsiz Kredi Desteklerine İlişkin Bilgi Değerlendirme Ve Öneriler

6.1.1. Bolu Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği Başkanlığı'ndan alınan bilgiler

Ülkemizin kalkınması açısından büyük önem arz eden, üretimin artması ve imalat sektörünün gelişmesi için tasarrufların yatırımlara dönüşmesi çok önemlidir. Bu husus küçük esnaf ve sanatkârlarımızın tasarrufları oldukça sınırlı olduğundan, Devlet tarafından esnaf ve sanatkârlarımıza sunulan, KOSGEB tarafından hibe projeleri ve Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri aracılığı ile verilen faizsiz geri ödemeli krediler piyasanın canlanması, üretimin artması ve dolayısıyla ülkenin ekonomik büyüme oranı ile istihdamın gelişmesi açısından oldukça yararlı olmaktadır.

KOSGEB uygulamalı girişimcilik eğitimini bitiren başvuru tarihinde 35 yaşını tamamlamamış olan genç girişimci esnaf ve sanatkârlara KOSGEB tarafından onaylanan projelerini bankaya sunmaları durumunda 300.000 TL'ye kadar %100 faiz indirim oranı uygulanarak kredi kullanılabilir.

KOSGEB tarafından girişimcilik sertifikası sahibi esnaf ve sanatkârlar için iş kurma ve iş geliştirme adı altında iki ayrı destek paketi bulunmaktadır. İş kurmada şahıs işletmesin için 10.000 TL, sermaye işletmesi için 20.000 TL, 3 yıl için bir kereye mahsup olmak üzere brüt bir asgari ücret oranında işçi yardımı yapılmaktadır. İş geliştirme olarak da geriye dönük işletmenin 3 yıl boyunca faaliyette olması, malzeme ve ekipman faturalandırılarak 3 yıl geri ödemesiz ve faizsiz 1.500.000 TL kredi imkânı sunulmaktadır.

Çeşitli kurumlarca verilen hibe, destek ve teşviklerin uzmanlarca iş ortamında esnaf ve sanatkârlar bilgilendirilmeli, rehberlik yapılmalıdır.

6.1.2. Bolu Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Bölge Birliği Başkanlığı'ndan alınan Bilgiler

Tablo 58. S.S. 5. Bölge Birliğimize bağlı Kooperatiflerimizce 2024 yılında kullanılan krediler.

İL /İLÇE	ORTAK SAYISI	KULLANDIRILAN KREDİ(TL)
BOLU	385	181.146.000
BOLU KÖROĞLU	347	164.455.000
GEREDE	101	38.494.500
GÖYNÜK	86	45.030.000
MENGEN	99	38.844.000
MUDURNU	106	51.805.000
SEBEN	11	5.100.000
YENİÇAĞA	68	33.509.000
TOPLAM	1.203	558.383.500

S.S. 5 Bölge Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifler Birliğine bağlı, İlimizdeki Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatiflerince **01.01.2024 – 31.12.2024** tarihleri arasında **1.203** esnafa toplam **558.383.500,00 TL** kredi tutarı kullanılmıştır.

7. DESTEKLENER SEKTÖRLER

7.1. Hali hazırda Devlet Tarafından Desteklenen Sektörler İle Bu Desteklerin İl Ekonomisine Katkısı

7.1.1. Bolu KOSGEB İl Müdürlüğü Bilgileri

Sürdürülebilir ve güçlü bir ekonomi için ikiz dönüşümü odağına alarak hem mevcut destek programlarımızla hem de uluslararası fon kaynaklarıyla ilimizdeki KOBİ'lerimizin teknoloji düzeyinin, rekabetçiliğinin ve verimliliğinin artırılmasına katkı sağlıyoruz. Girişimcilik ekosistemini geliştirmek için odak alanlarda girişimcilik destekleri sunarak teknoloji tabanlı girişimciliği desteklemeyi, imalat sanayiine daha fazla öncelik vermeyi, orta yüksek ve yüksek teknolojinin payını artırmayı, ulusal ve uluslararası finansman kaynaklarına ulaşımı kolaylaştırmayı, KOBİ'lerin ikiz dönüşümünü hızlandırarak küresel pazarlara açılmalarını ve ölçek büyütmelelerini hedefliyoruz. KOSGEB olarak Bolu ilinde Kobi ve girişimcilere vermiş olduğumuz destekler ile Kobilerimizin verimliliklerini, etkinliklerini, kapasitelerini, ihracatlarını arttırdığı ve istihdam sağladığına yönelik il ekonomisine katkı verdiği görülmektedir.

Tablo 59. Bolu İli 2024 Yılı KOSGEB Destek Gerçekleşmelerine İlişkin Bilgiler

31.12.2024 TARİHİ İTİBARIYLA İLİMİZDE DESTEK PROGRAMLARINDAN YARARLANAN FİRMALARA AİT BİLGİLER*		
Destek Kullanım Şartları ve Süreci	Destek Programından Yararlanan İşletme Sayısı (adet)	Sağlanan Toplam Destek Miktarı (TL)
KOSGEB tarafından desteklenen sektörlerde faaliyet gösteren KOBİTere, KOSGEB Destek Programları kapsamında oluşturulan Uygulama Esaslarında belirtilen şartlarda destek sağlanmaktadır.	184	92.906.320,23 TL

*KOSGEB olarak, KOBİ'lere geri ödemeli ve geri ödemesiz şekilde destek ödemesi yapılmaktadır. Kredi sağlama şeklinde bir destek programımız mevcut değildir.

(Kaynak: Kosgeb Bolu İl Müdürlüğü)

Yukarıda yer alan destek programlarından hizmet ve imalat sektöründe yer alan işletmeler faydalanmakta olup, imalat sektörüne daha fazla önem verilmesi durumunda ekonomik gelişmeye katkı sunacağı düşünülmektedir.

7.2. Devlet tarafından desteklenmesi durumunda ekonomik gelişmeye katkı sunacağı değerlendirilen ve bu nedenle öne çıkarılması gereken sektörler ile bu sektörlerin desteklenmesi halinde ele edilecek ekonomik değerlere ve sosyal kazanımlara ilişkin görüş ve değerlendirmeler

Girişimcilik ekosistemini geliştirmek için odak alanlarda girişimcilik destekleri sunarak teknoloji tabanlı girişimciliği desteklemek, imalat sanayiine daha fazla öncelik vermek, orta yüksek ve yüksek teknolojinin payını artırmak KOSGEB olarak stratejik plan dâhilinde öncelikli alanlarımız olup bu alanlarda verilecek olan desteklerin yerelde ilimiz genelde ise ülke ekonomisine sağlayacağı ekonomik katkılar sağlayacağı aşikardır. İmalat, orta yüksek ve yüksek teknolojik alanda yapılan yatırımların ihracat potansiyellerinin yüksek olması nedeniyle cari açığa vereceği olumlu katkı bunların en önemlisidir. KOBİ'lerin sanayide katma değer odaklı yapısal dönüşüme ayak uydurabilmeleri için büyümelerine, sürdürülebilir bir yapıya kavuşmalarına ve rekabetçiliklerinin artmasına katkı sağlayacağız. Hızlı büyüyen, üretim kapasitesini geliştirecek yüksek teknoloji ürünlerini ticarileştirecek ve ihracat yapan ve yapma potansiyeli olan işletmeleri destekleyerek hem ülke ekonomimize katma değer sağlayacak hem de uluslararası alanda rekabet gücümüzü artacaktır.

7.3. İktisadi ve ticari gelişimin önündeki engeller ile bu engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik görüş, değerlendirme ve öneriler

•Yatırım yeri sorunu: İlimizde mevcutta merkezde 1 adet Gerede ilçemizde ise 2 adet organize sanayi bölgesi bulunmaktadır. İlimizde merkezde yer alan OSB ise şu an için dolu vaziyettedir. Yatırım yapma talebi olan birçok girişimci ve yatırımcı yer tahsisine ilişkin sorunlardan dolayı maalesef yatırım yapamamaktadır. Bu sorunun çözümüne ilişkin mevcut OSB'nin genişlemesine ya da farklı organize sanayi bölgeleri kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Fakat yasal prosedürlere ilişkin süreç maalesef yavaş ilerlemektedir. Bu sürecin hızlandırılması için gerekli çalışmaların yapılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

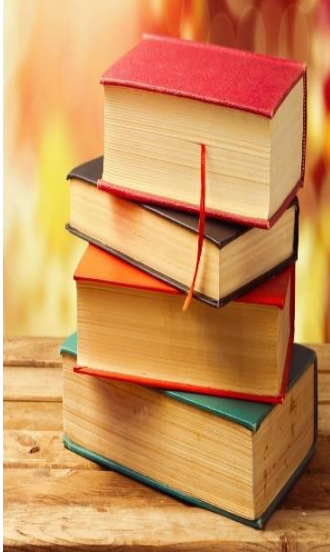
- Finansmana erişim
- Ekonomik görünümdeki değişimler

Mevcut faiz oranlarındaki yükseklik ve kurda meydana gelebilecek ön görü dışındaki artış riski iktisadi ve ticari gelişimin önünde kısa vadede bir engel gibi görünse de uygulanan ekonomi politikaları çerçevesinde önümüzdeki dönemde ön görülebilir bir ekonomik konjektör oluşacağı düşünülmektedir.

8. GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRME

- Türkiye'nin büyük ticaret merkezleri arasında bulunan Bolu, doğal güzellikleri, yüksek kalitede yaşam standartları ve başarılı insan kaynakları ve Ar Ge altyapısı ile yatırımcılara geniş ekonomik ve sosyal fırsatlar sunmaktadır.
- Bolu ili, azami 3 saatlik sürüş ile ülkenin satın alma gücü en yüksek metropollerinden oluşan yaklaşık 30 milyon nüfusa sahip dinamik pazarlara erişim avantajı sağlamaktadır.
- 1'i kurulum aşamasında olan 4 OSB, 1 TGB ve uygulama araştırma merkezleri ile sanayi alanındaki tüm sektörlere yatırıma hazır arazi, enerji, ulaşım ve AR-GE altyapısı sağlanmaktadır.
- Yatırım Destek Ofisi moderatörlüğü ile izin ve ruhsat işlemleri gibi yatırım süreçlerinde sorun yaşanmaması Bolu dışından gelen yerli ve yabancı firmaların ilave yatırımlar yapmasını teşvik etmektedir.
- Bolu ilinde, yatırım teşvik sistemi ile sağlanan gelir vergisi indirimi, gümrük ve KDV muafiyetleri ve sigorta primi indirimleri gibi teşviklerle yeni yatırımların başlangıç ve işletme dönemi maliyetleri düşmektedir. Ayrıca, 2. Bölgede bulunan Bolu'nun 6 ilçesinde yapılacak yatırımlar 3.Bölge desteklerinden faydalanabilmektedir.
- Bolu Meslek Liselerinde okullaşma oranının %100 olması ve İŞKUR tarafından sanayinin ihtiyaç duyduğu tüm mesleki eğitimlerin sağlanması nitelikli iş gücü istihdamına hız ve kolaylık sağlamaktadır.

9. KAYNAKÇA

- Bolu Ticaret ve Sanayi Odası
- Gerede Ticaret ve Sanayi Odası
- Bolu Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği
- S.S. 5. Bölge Esnaf Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifi
- Bolu Gümrük Müdürlüğü
- Bolu İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
- Bolu Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
- Bolu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
- Bolu İl Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü
- Bolu Çalışma ve İŞKUR İl Müdürlüğü
- Bolu Orman Bölge Müdürlüğü
- Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü
- Bolu Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü
- Bolu Sağlık İl Müdürlüğü
- Bolu Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü
- Ulaştırma ve Altyapı 13. Bölge Müdürlüğü
- Karayolları Genel Müdürlüğü 4. Bölge Müdürlüğü
- Devlet Su İşleri 5. Bölge Müdürlüğü 53. Şube Müdürlüğü
- Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
- Bolu İl Özel İdaresi
- Bolu KOSGEB İl Müdürlüğü
- Ticaret Bakanlığı, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS)
- Ticaret Bakanlığı, Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS)
- Ticaret Bakanlığı, Koop. Bilgi Sistemi (KOOP-BİS)
- Ticaret Bakanlığı, Taşınmaz Ticareti Bilgi Sistemi (TTBS)
- Ticaret Bakanlığı, İkinci El Motorlu Kara Taşıtları Ticareti (İETTS)
- Ticaret Bakanlığı, Ticari İletişim ve Ticari Elektronik İletim Sistemi
- Ticaret Bakanlığı, Tüketici Bilgi Sistemi

**T.C. BOLU VALİLİĞİ
TİCARET İL MÜDÜRLÜĞÜ**

Karaçayır Mah. Çizmeciöğlü Sok. No.8/18 - BOLU
Tel. + 90 (374) 220 19 18 – 19
Faks + 90 (374) 220 19 20

www.ticaret.gov.tr
www.bolu.ticaret.gov.tr
e-mail : bolu.tim@ticaret.gov.tr